

Bosättarna

1. Invasion

De första flyttbilarna kom samma dag som orkanen Katrina ödelade New Orleans.

Mamma förbjöd Ifnan att gå ut, men det tjänade förstås ingenting till.

Snart sprang han och alla de andra småungarna omkring därnere mellan de stora lastbilarna och alla flyttlådorna. Mamma gick ut på balkongen för att hålla uppsikt. För man kan inte vara nog försiktig med främlingar, som hon sa.

Iffe var snart tillbaka igen.

- Det är svennar allesammans, ropade han och hoppade ivrigt upp och ner, medan han pratade.

De har massor med ungar, och några tjocka gubbar har burit in ett piano! Det var så stort så de fick inte in det i hissen! Och gissa vad? De fick använda selar som man har på hästar!

Dom satte fast selarna på pianot, och sen satte de fast andra änden på sig själva. Sen nästan sprang dom uppför den första trappan, och sen satte de ner pianot med en duns och slängde sig själva ner på golvet, innan de tog nästa trappa. Häftigt, vad? Vad tror ni det väger? Hundra ton minst, det är jag säker på!

Mamma försökte fånga in honom för att behålla honom inomhus, men han var snabbare och var snart försvunnen igen.

- Den ungen gör mig förtvivlad, sa mamma, han struntar totalt i vad jag säger. Tänk, om det skulle hända honom något!

- Han klarar sig, mamma, sa jag tröstande, han är faktiskt snart sju, och dom vill säkert inte bråka, i varje fall inte så här i början.

Mamma suckade.

- Du har väl rätt, sa hon, men jag önskar ändå, att pappa hade varit här!

Jag gav henne en kram.

- Det önskar jag också, det vet du, men vi kommer att klara det här också. Du är i alla fall världens bästa mamma! Hon log .

- Tänk att jag har fått en så klok dotter, sa hon nästan lyckligt. Vad skulle jag göra om du inte fanns?

Jag hjälpte henne att duka, och när middagen var klar, ropade vi in Iffe, och den här gången kom han faktiskt. Han var säkert hungrig, men han hade också mycket att berätta.

Det var tio familjer, som skulle flytta in i 26:an, sa han, och en pojke hade berättat, att de andra fyra skulle komma senare i veckan. Allt som allt skulle de bli tjugofem familjer. Alla var svenska, och alla hade flyttat hit frivilligt, hade pojken sagt.

- Dom måste vara knäppa, sa min lillasyster Ermina, hur kan någon flytta hit frivilligt? Alla, som vi känner, vill ju flytta härifrån så fort de bara kan!

- Jag har läst i Metro att dom får pengar för det, sa jag, riktigt mycket pengar, och dom behöver inte betala någon hyra på ett helt år!

-Är det sant? Mamma såg chockad ut. Men varför måste dom komma hit av alla ställen i hela stan? Här har ju alltid varit så lugnt!

- Dom på Gustav Adolfs torg har bestämt, att man måste göra något åt segregationen, sa jag, och det här var det bästa de kunde komma på.

Iffe glodde förvånat på mig.

- Vad är segregation? frågade han.

- Ungefär att vi inte får bo ihop med svenskar för att vi inte har en massa pengar och att de flesta här i stan inte gillar folk med mörkt hår och konstiga namn.

- Jaså det, sa han. Om jag inte gillar Ali Reza, är det segregation då?

- Jag tror inte det, sa jag, för det är väl för att han slåss och retas du inte gillar honom, inte för att han kommer från Iran?

- Nej, det förstås, svarade han, men jag hoppas verkligen att jag aldrig ska behöva sitta ihop

med honom i skolan! Tror du att jag kan be fröken om det?

Mamma hade inte hämtat sig från det jag sagt.

- Är det verkligen sant, sa hon, att de får pengar?

- Ja, sa jag, annars hade de väl inte velat komma hit?

- Så du menar att det är så hemskt att bo i närheten av oss så att man måste få betalt för det? sa hon, det är ju inte klokt!

- Nej, sa jag, det är verkligen inte klokt! Men de kanske är trevliga. Och när dom har lärt känna oss, kommer dom kanske att förstå att vi är trevliga, vi också.

Mamma såg fundersam ut.

- Vi kanske ska gå över med lite mat till dem. Det är ju alltid så rörigt, när man håller på att flytta. Och det är ju bra, om dom känner sig välkomna.

Jag tyckte, att det var en bra idé, och en stund senare gick vi allihop över till den andra uppgången med en stor gryta med mammas goda kyckling. Iffe hade tjatat sig till att vi skulle ta med oss baklava också. Den ungen är en riktig gotttegris!

Den första lägenheten, där det fanns bosättare, låg en trappa upp. Vi ringde på.

En kvinna ropade till därinne, och sen var det något, som föll omkull med ett väldigt brak.

Plötsligt for dörren upp så hastigt att vi nästan ramlade nerför trappan.

Kvinnan, som öppnade, hade råttfärgat hår, som stod åt alla håll, och en skrynklig

bomullsrock med jättestora bruna och orangefärgade blommor på. Det var nog den fulaste klänning jag sett i hela mitt liv. Hon såg svettig ut. När hon fick syn på oss, fick hon ett spänt uttryck i ansiktet.

- Jaha, sa hon surt, och ni vill?

- Vi vill bara hälsa er välkomna, sa mamma. Jag har med mig lite kycklinggryta och några kakor. Håll tillgodo!

Kvinnan stirrade misstroget på oss.

- Kommer ni från Jehovas vittnen? undrade hon.

- Nä, vi kommer från 28:an, sa Iffe snabbt som om han förstod, att här behövdes det en förklaring.

En rödhårig pojke, som verkade vara i ungefär samma ålder som han, tittade fram bakom kvinnans kraftiga höfter.

- Hej, sa han, jag heter Kevin, och det här är min mamma Marilyn. Vad var det du sa om kakor?

Kvinnan, som hette Marilyn, hade äntligen slutat upp att se förvånad ut och försökte le vänligt samtidigt som hon backade en bit in i köket bland alla kartongerna så att mamma kunde ställa ifrån sig grytan på spisen.

- Du kanske vill ha en kopp kaffe, sa hon till mamma. Och jag tror att jag har några

Cola nånstans. Fast ni får sätta er försiktigt. Stolarna är rätt kassa.

Stolarna var kassa. Den jag satte mig på knakade betänkligt, så jag reste mig hastigt upp igen. Marilyn flinade generat.

- Kenny har lovat att dra åt skruvarna. Men ni vet, hur det är med gamla IKEA-möbler och med karlar! Om dom rasar ihop, blir vi tvugna att köpa nya, och det vore skönt, faktiskt.

För jag har lite svårt att slänga sånt, som fungerar, även om de är störtfula!

Så ett tu tre drack mamma och Marilyn kaffe och vi Cola, och vi åt baklava så att vi blev alldeles blanka av fett kring munnen.

Tiden bara rann iväg, och vi pratade och pratade och pratade som om vi hade känt varandra i hundra år. Marilyn berättade, att de också hade tre barn, att Kevin var lika gammal som Ifnan och också skulle gå i skolan på Emmahuset, att Felicia skulle börja i nian, och att Jerry var jämngammal med mig och skulle börja på Angeredsgymnasiet.

Jerry hade hjälpt till att bära, och plötsligt stod han och pappan innanför dörren och glodde överraskat på oss.

– Vi är klara nu, sa pappan. Rolle har tagit bilen till macken.

Han var jättesnygg! Ja inte pappan, förstås, utan killen! Han hade långt ljust hår och dom blåaste ögon jag sett nån gång, och han såg så snäll ut. Jag vågade knappt titta på honom. När han sa sitt namn, sa jag mitt jättesnabbt så att det knappast hördes och tyckte plötsligt att det var det töntigaste namnet i hela världen.

När vi hade lagt oss den kvällen sa Ermina, att det var alldeles tydligt, att jag var kär i den där Jerry.

- Det är bäst att du passar dig, Almira, sa hon, det vet man ju hur svennar är. Dom vill bara en sak.

- Jaha, svarade jag syrligt, och hur kan du veta det? Passa dig så att jag inte skvallrar för mamma!

Hon räckte ut tungan åt mig. Jag lipade tillbaka. Sen skrattade vi, och nästan med en gång somnade vi.

Den natten drömde jag att Jerry och jag gick barfota på en vacker sommaräng och höll varandra i handen. Den påminde om ängen därhemma, där vi brukade leka, när vi var små.

När klockan ringde försökte jag hålla mig kvar i drömmen så länge som möjligt.

II

Vad roligt det här var! Det är första gången på alla åren i Sverige som jag har varit inne hos en svensk familj och druckit kaffe. Jag ville verkligen vara trevlig och få dem att känna sig välkomna, men jag måste erkänna, att jag också var väldigt nyfiken både på dem och på hur det såg ut i deras lägenhet.

Dom hade nästan inte hunnit att packa upp, när vi kom, men det såg jag i alla fall, att de allra flesta av möblerna var slitna och att kopparna var av enkelt porslin och hade olika mönster och färger. Marilyn verkade inte bry sig om sitt utseende heller, och det såg inte ut som om hon hade klippt sig hos någon frissa på väldigt länge. Och pojken! Han hade trasiga jeans och

alldeles för långt hår!

Mannen var stor och bullrig och hade armarna fulla av tatueringar. Tröjan var för kort och glipade över den stora magen. Han hade en silverhammare i ett läderband om halsen. Jag kände igen den från den gången för många år sedan när vi lärde oss om den gamla nordiska religionen i svenska som andraspråk. Torshammare, kallades den visst. Tor var den guden, som gjorde så det blev åska, trodde folk då på vikingatiden. Han åkte i en vagn, som var dragen av bockar, över himlavalvet. Det finns ett annat gammalt svenskt ord för åska, tordön, och det är förstås därför.

Jag vet, att de flesta svenskar är döpta i den kristna kyrkan, men jag har också hört att de inte tror speciellt mycket på det där och att de flesta inte bryr sig alls. Fast det är väl som med oss muslimer - något tror vi väl på, och så försöker vi leva ett så bra och ärligt liv som möjligt. De flesta nöjer sig med det - och med att inte äta griskött. Det är bra, om barnen vet, vad som står i Koranen, men sen får de leva efter det på sitt eget sätt. Och naturligtvis ber man ibland, fast knappast fem gånger om dagen.

Fast jag skulle känna mig tryggast om mina barn gifter sig med muslimer! Då vet man, att det blir ärbart och ordentligt. Och släkten kommer inte att undra.

Fast det dröjer nog, får man hoppas, Almira är ju bara sexton. Jag vill inget hellre än att hon ska få ett bra liv och kunna klara sig själv utan att vara helt beroende av en man, och då måste hon studera.

Hon är väldigt intelligent och hade nästan bara MVG, när hon slutade i nian.

Själv säger hon, att hon vill bli författare. Fast det är ju inget yrke! Om bara Samir hade varit i livet! Om han bara hade orkat leva vidare efter allt han var med om under de onda åren!

Ibland blir jag så arg på honom - men sen skäms jag och tycker att det är orättvist, för det var ju inte hans fel att han måste gå ut i kriget. Han var en så god man och faktiskt en god kamrat också. Om de inte hade tvingat honom att se allt han fick se och göra allt han måste göra,

skulle han fortfarande ha levat!

Vi hade det bra i vårt land. Sen började dom, som bestämde, bygga upp hatet och rädslan, men i så små steg, att ingen märkte vad som höll på att hända, förrän det var för sent. Då vågade man plötsligt inte lita på någon längre, inte ens på dem, som vi hade känt ända sen vi var små.

Ibland längtar jag hem så att jag får ont i hela kroppen. Särskilt på våarna, när körsbärsblommorna slår ut i ett hav av rosa och vitt..

Men det bor främmande människor i vårt hus nu, de har lagat kulhålen och anlagt en ny trädgård. Den gamla brände cetnikarna ner. Under tiden får vi övervintra här. Det är ett bra land. Vi är så glada för att vi fick stanna här. Men det luktar inte som hemma. Och jag saknar bergen i horisonten. Barnen hör hemma här, det vet jag, men en dag, när barnen har växt upp, vill jag resa tillbaka. Det är i den jorden jag vill vila. Sánt här kan jag inte prata med någon om. Hade Samir varit här, hade jag kunnat tala med honom. Jag längtar efter en riktig väninna. Tänk om Marilyn ville bli den väninnan!

III

Gud, så pinsamt jag bar mig åt! När den där snälla människan kom hit med mat och kakor var det ju nära att jag slängde ut henne! Och jag frågade, om de kom från Jehovas! Jag är väl inte riktigt navlad?

Vilken tur att hon var så väluppfostrad! Det hade väl inte varit mer än rätt, om jag fått hela kycklinggrytan rätt i fejset! Och jag, som ville flytta hit ut för att visa min solidaritet!

Och sen, när Kenny kom in med Jerry i släptåg, blev jag skitnervös, men han uppförde sig ju bättre än man kunnat befara. Det var ju en himla tur att hon inte hade huvudduk, för det hade han bara inte klarat utan att glo eller kommentera. Jag vet ju, vad han tycker om sånt! Fast när dom gått, blev han som galen.

Han slängde ut maten i vasken och skrek, att vi väl inte behövde bli bästa väninnor bara för att hon kommit hit och fjäskat. Hon kanske var en sån där självmordsbombare. Och ungarna hennes skulle nog reka för att se, vad här fanns att sno.

Vad trött jag blir på honom, när han går igång så där! Jag vet, att det var jag som absolut ville hit, men han gick i alla fall med på det, och då behöver han väl inte sabba allt från början?

Den lille grabben var ju livlig och så, men han och Kevin fann ju varandra direkt. Och Jerry tittade lite extra på den stora tösen.

Herregud, han håller ju på att bli stor! En orsak till att jag vill att vi skulle flytta hit var ju, att ungarna inte skulle anamma Kennys alla fördomar. Det är säkert bra för dem att få träffa barn från andra länder. Vi har ju knappast råd med språkresor och sånt, så då är ju det här ett bra alternativ. Och jag är ju glad, om Kenny kommer ifrån grabbarna på puben. De ser ju inte bara ner på invandrare utan pratar en massa skit om oss kvinnor också och om samhället och skatter och sånt. Tänk, om det kunde kunna bli som i början, när vi träffades!

Då var han minsann inte sån! Då hade han minsann en massa drömmar och idéer. Och jobb! Jag måste få honom att börja söka aktivt igen. Vi kan ju inte leva på min undersköterskelön, även om vi slipper hyran det här året!

IV

Jag är så jävla trött på att bli kallad rasist! Jag har ju precis samma åsikter som nästan alla andra. Skillnaden är bara, att jag säger, vad jag tycker. Jag är ärlig, pinsamt ärlig, skulle man kunna säga. Och vad får jag för det? Bara skit hela tiden.

Tanten är så blåögd, så det är löjligt. När vi pratade om att flytta ut i blatteland, sa hon, att det skulle bli spännande att få lära känna människor från andra kulturer.

Smågangsters, våldtäktsmän och terrorister - jo, jag tackar!

Om hon hade velat träffa folk från andra kulturer, kunde hon ju lika gärna ha flyttat till

Askim- fast där skulle vi ju inte vara välkomna, förstås!

Om det inte hade varit för pengarna, hade vi aldrig dragit hit ut. Det är dyrt att vara arbetslös, och vi släpade efter med tre månadshyror. Va fan, ungarna behöver ju nya träningskor och Jerry behövde en gitarr!

Man måste prioritera. Och kanske kompromissa en smula. Ett år- det är allt vi har lovat. Sen får vi se. Nog ska vi överleva så pass!

Igår, när jag kom upp i köket, och tanten satt och gaggade med den utländska kärringen och hennes ungar - jag hade verkligen svårt att hålla masken, men jag behärskade mig och hälsade rätt artigt, tror jag.

Fast sen, när dom hade gått, höllde jag ut maten hon haft med sig i slasken. Det kunde ju ha varit vilken skit som helst i den. Tantens skällde ut mig, och Jerry sa, att han skämdes. Och jag, som bara vill skydda min familj!

Jag såg nog, hur Jerry glodde på den där tjejen! Det skulle kunna bli problem. Här finns knappast så många andra att välja på. Men vi ska ju ändå bli tjugofem familjer. Vi får väl försöka skaffa kompisar till ungarna bland dom. Även om vi inte känner dom ännu, är de ju i alla fall svenskar.

Jag undrar, om man kan köpa öl här ute. Men det kan man ju, förstås. Och Oddset finns ju överallt. Så det ordnar sig nog. Men jag saknar redan kompisarna i Majorna.

Vi har kommit överens om att vi ska ses på lördagarna på puben som vanligt. Men vad ska jag berätta då? Både Hinken och Rolle undrade ju om jag fått hjärnsläpp som drog frivilligt till Angered. Fast det där med bidrag förstår dom ju. Jag får väl ligga lite lågt första gången och se, hur det blir.

V

När jag vaknade på morgonen, var jag alldeles igengrodd i näsan. Mamma blev orolig och började prata om doktorn, men jag fick henne att lugna ner sig genom att lova att stanna kvar

i sängen hela dagen, medan hon var borta på sin skola.

Egentligen tyckte jag bara att det var skönt. Jag är inte så mycket för skolan. Ofta blir det fel, även när jag försöker mitt bästa. Jag svär på Gud! Fast för det mesta orkar jag inte anstränga mig mer än en liten stund, och sen brukar läraren klaga på att jag inte kan sitta still och koncentrera mig. Och när hon håller på så där hela tiden är det väl inte så konstigt att jag tappar den där koncentrationen, vad nu det är för något. Hon säger, att jag egentligen inte är så dum. Men när hon tittar på mig på det där trötta och griniga sättet, tror jag ändå, att hon tycker att jag är dummast i klassen eller kanske i hela skolan. Jag låtsas att jag inte bryr mig, och så tänker jag på något jag ska spela på datan hemma på eftermiddagen eller på vad vi ska få till middag, eller hur det ska gå på matchen på lördag, och då går tiden ändå rätt fort.

Men ibland blir jag ledsen, för jag skulle vilja få bra betyg, när jag kommer till högstadiet, och jag skulle vilja få ett bra jobb när jag blir stor, läkare kanske, så att jag kan hjälpa alla sjuka och fattiga barn, eller advokat. Så att alla som flytt från hemska saker ska få stanna i Sverige eller England eller Kanada. Fast om det inte går, vill jag bli fotbollsproffs som Zlatan och Ljungberg. Jag vill i alla fall att mamma och pappa ska bli stolta över mig. Jag är ju deras ende son!

En gång när det var som värst, kallade fröken mamma och mig till samtal i skolan och sa, att jag kanske hade ADHD eller vad det var hon kallade det. Då blev mamma alldeles vansinnig och sa, att vi minsann var anständigt folk, och att vi hade varit på hälsoundersökning när vi kom hit.

Fröken sa lite snorkigt, att mamma nog missförstod, vad hon pratade om, och att det inte var en sådan sjukdom hon menade.

ADHD är mer som pirr i benen och att man inte kunde tänka på mer än en sak i sänder och att man blir störd av dom runt omkring. Då sa mamma, att i så fall fick hon väl säga till mig på skarpen, om jag störde, eller se till att de andra ungarna var tystare, så att jag kunde arbeta

bättre.

Då muttrade fröken något om att det är en stor skillnad på att sitta i ett klassrum och skriva och räkna och att vara ute och vakta djuren eller snickra eller vad det nu var man gjorde i Afrika.

När vi bodde i Somalia, arbetade min mormor hos en av ministrarna, men det brydde mamma sig inte om att tala om för fröken. Hon kanske inte är så bra på svenska ännu, men hon är inte dum i huvudet, min mamma, och hon kan både engelska, franska och italienska, men det fick fröken inte veta heller.

När mamma gick iväg den här dagen, somnade jag igen, och när jag vaknade, kände jag mig mycket bättre.

Jag gick upp och tog på mig brallorna och tröjan och gick ut i badrummet och borstade tänderna. Sen hängde jag dörrnyckeln i ett band runt halsen, stoppade mobilen i fickan och stack ut.

När jag kom ner, såg jag, att porten stod öppen, och en massa gubbar höll på att bära in lådor och soffor och bord och stolar. Det var flera nya familjer, som höll på att flytta in. Och allihop var svenskar! Jag hade ju hört talas om det, men ändå hade jag inte trott på det. Hur skulle det här bli?

Min syster blev retad i vintras för att hon har sjal. Det var en gubbe, som frågade henne, om det redan var påsk, och om hon och hennes kompisar hade varit på Blåkulla. Hon kom in och grät, och mamma rusade ut och nästan slog gubben. Och han hade ändå inte varit svensk!

En stor karl med ormar tatuerade på armarna och en silverhammare i en rem runt den tjocka halsen glodde på mig. Jag glodde tillbaka.

När hans kompis kom ut, flinade han och sa med en menande blick på mig:

- Är du säker på att vi körde till Hammarkullen och inte till Afrika? Den andre skrattade så att den stora magen hoppade. Jag funderade på om det han sagt var otrevligt eller trevligt. Jag var

inte så säker.

Fast om han menade, att jag såg ut som om jag hade kommit från Afrika, så har jag ju det.

Och det är jag stolt över!

Jag bestämde mig för att hälsa. Gubbarna stirrade.

– Han kan prata också, sa den store.

Då tänkte jag, att de nog var otrevliga i alla fall, och gick in igen.

När jag stängde hissdörren, hörde jag hur en av dem sa:

- Han tog visst illa vid sig. Niggrema kan vara fan så kitsliga, har jag hört!

- Ja, sa den andre, men det där var ju bara en liten nigger. Dom stora ska man nog inte reta upp i onödan, har jag hört.

Hela vägen upp till tredje våningen hörde jag deras skratt eka i svalen.

När jag la mig i sängen igen och drog täcket över huvudet, hade allt det sköna med den lediga dagen försvunnit. Varför bodde vi här? Varför kunde vi inte flytta till våra morbröder i Kanada? Eller varför kunde vi inte bo kvar i Somalia?

VI

Min farsa är egentligen världens snällaste. Men när han kör igång det där invandrarsnacket, är han bara så pinsam! Jag tror egentligen inte att han menar så mycket med det. Det är mera typ attityd.

Men om vi är ute nånstans och han sätter igång, försöker jag låtsas, att jag inte känner honom! Som på skärgårdsbåten i somras, när han tjatade om hur dumt det var, att det var fritt fram för utlänningar att åka till vilken ö som helst nu för tiden! Och när han sa det, stirrade han på en familj, som såg ut att komma från Iran eller något. Så hade det minsann inte varit, när han växte upp! Men hallå, det är ju evigheter sen! Och hur skulle man kunna veta, vilka som är svenska och inte? Skulle man ha med sig passet, när man skulle till Södra Skärgården och bada? Det skulle ju bli som i Hitlertyskland, ju, ”Dokumenten, bitte!” Eller skulle man

operera in ett datachip under huden på alla svenskar? För man kan ju faktiskt inte se på utanskriften, om folk är svenska eller inte!

En, som är ljushårig, kan ju lika gärna vara från Polen eller Estland eller Ukraina! Så det här med utseendet kan man skippa, tycker jag! Det man vet, är väl, att det finns folk som man gillar och folk som man inte gillar, och för det mesta kan man inte gissa i förväg vilka som är vilka.

Ibland blir jag bara så trött på morsan också! Hon är verkligen typ utseendefixerad! Ja, inte när det gäller henne själv, för då kan hon se ut som en gammal skurgumma, men när det gäller mig! Hon tjarar jämt om att jag var så söt för ett år sen när jag hade mitt långa blonda hår och att hon vill ha tillbaka sin lilla flicka.

Men herregud! Jag är femton! Och mitt hår var inte blont - det var råttfärgat!

Just nu är det svart med en del röda slingor, och jag gillar det. Det är jag, alltså. Hon gillar inte makeupen heller. Och då har jag ändå slutat och vitsminka mig! Hon säger, att det inte är snyggt med röd ögonskugga, men hon själv är ju hur antik som helst med sin ljusblå! Annars har jag bara svart mascara- och ibland svart läppstift också.

Jag har nästan alltid svarta kläder nu för tiden. Det är ballt och så himla praktiskt- allt passar till allt, liksom. I skolan glodde de hur stort som helst i början, men sen vande dom sig.

Dom, som inte kände mig innan, trodde väl att jag sket i plugget, men det gör jag inte alls. Jag hade bra betyg förra året, mest VG och MVG, och jag har tänkt att jag ska fortsätta med det här på det nya stället, även om jag får slita en hel del för det.

Mina polare har ingen aning om, hur mycket tid jag lade ner på läxorna. De tror bara att jag softar och lyssnar på musik hela kvällarna. Man kan väl lyssna på musik samtidigt som man pluggar? Ibland är jag inne på nätet också. Man har väl simultankapacitet! Just det –

simultankapacitet! Det är ett av mina nya ord. Jag gillar konstiga ord. Jag samlar på dom.

Varje gång jag hittar ett nytt skriver jag upp det i en liten svart bok, som jag alltid har med

mig i ryggsäcken. Ibland skriver jag en och annan dikt också eller en låttext.

Och jag håller på och lär mig spela gitarr. Jag har alltid trott att jag är omusikalisk, för det sa min lärarinna på mellanstadiet, men det är jag inte. Hon hade fel, kärringen! Bara för att jag inte gillade att sjunga hennes knäppa babylåtar! Jag älskar ju musik!

Det gör morsan och farsan också, det är därför jag heter Madonna och inte bara Felicia.

Farsan spelade gitarr i ett källarband, när han var så gammal som jag är nu. När jag var mindre, skämdes jag för mitt namn, men nu kallar jag mig det och är stolt över det. Fast om jag ska bli musiker får jag väl kalla mig något annat, eftersom Madonna redan är upptaget?

2. Damen från kommunen

I

Damen från kommunen var väldigt positiv ända tills jag sa, att jag hade ett villkor för att flytta dit ut. Hon ryckte till och tittade ordentligt på mig för första gången under vårt samtal. Hennes ögon var blå, på ett sådant där obestämt sätt som havet, när solen just gått i moln efter en riktigt vacker dag. Kanske var de inte blåa utan gråa. Hon hade fått en rynka mellan de konstfullt plockade ögonbrynen.

- Ett villkor? sa hon med en alldeles ny röst som avslöjade ett lätt vibrato, jag vet faktiskt inte, om det är möjligt att ställa några villkor i det här sammanhanget. Utom de villkor, som vi ställer, förstås!

Jag blängde tillbaka.

- Men om jag överhuvudtaget ska finnas med i det här sammanhanget, måste jag tyvärr ställa ett villkor.

Hon hade en svettrand på överläppen. Och när hon tog upp pennan för att anteckna det där villkoret, kramade hon den så hårt att den sprack, och hon fick bläck på handen och bläck på alla mina ansökningshandlingar. Om hon inte hade varit i tjänst, hade hon säkert tagit till en

svordom.

- Ta det lugnt, sa jag vänligt, jag har ju faktiskt inte talat om vad det gäller ännu!

Hon försökte med ryckiga rörelser rädda vad som räddas kunde av papperen. Jag tänkte, att det var lika bra att få det sagt så fort som möjligt.

- Mitt villkor är att ingen får veta, att jag flyttar dit, och jag kommer att leva under ett annat namn.

Hennes blick blev vaksam.

- Är ni förföljd av en våldsam man, sa hon, eller har ni begått någon brottslig handling?

Jag log.

- Varken eller, sa jag, inte vad jag vet i alla fall! Jag skulle helt enkelt vilja få vara ifred ett tag. Och ni behöver inte ge mig skyddad identitet eller något annat kostsamt. Ni kan bara låta bli att basunera ut, var jag finns. Jag vill inte stå i några offentliga handlingar.

Nu hade hon tagit fram en våtservett ur en skrivbordslåda och började hjälpligt torka av sig bläcket.

- Det finns nog ingen kolumn för en sådan framställan, är jag rädd, sa hon, medan hennes blick irrade runt på det som fortfarande var läsbart på min ansökningsblankett.

- Så bra, sa jag, då kan jag knappast få avslag på min begäran heller!

Hon tycktes överväga det logiska i min utsaga. Tystnaden verkade välgörande även på henne.

Efter en stund andades hon djupt och suckade.

- Men meningen med hela projektet är ju att människor ska umgås! sa hon som ett sista försök att tala förstånd med mig.

- Ja, med dom som bor därute, ja, sa jag och fortsatte att le, även om jag började bli trött i mungiporna, men inte nödvändigtvis med alla mina barn och deras mer eller mindre trevliga familjer, med alla gamla väninnor och med alla avlagda älskare!

Hon tycktes fundera över detta, och jag fick en känsla av att hon liknande erfarenheter av

livet, även om hon säkert var tjugo år yngre och betydligt mer slimmad och välbehållen. Hon såg faktiskt riktigt trevlig ut, och i en annan tid och en annan miljö skulle jag nog kunnat tänka mig att diskutera livet med henne.

- Då säger vi väl det, sa hon och log ett riktigt vackert leende. Välkommen som bosättare i Hammarkullen! Hoppas att du ska trivas!

Oj då, där satt den också, dureformen, trettioåtta år efter det att Bror Rexed införde den på Medicinalstyrelsen!

Jag reste mig försiktigt med tanke på mitt onda knä och tog hennes framsträckta hand.

- Om jag får säga det, sa hon, så tycker jag, att du är väldigt modig som flyttar dit ut. Jag tror aldrig, att jag själv hade vågat göra det! Man vet ju aldrig, vad man får vara med om!

- Det är lugnt, sa jag, och skakade hennes hand kraftigt upp och ner flera gånger, man kan ju alltid ta med sig jaktgeväret, om det får en att känna sig säkrare!

Hon släppte min hand och jag såg, att det kommunala ansvaret var på väg tillbaka. Om jag lät henne vänta för länge skulle hon börja fråga om licens.

- Jag bara skojade, sa jag, det är från en monolog, som jag såg i en revy en gång, där ett par från stan åkte på värstingsafari till just Hammarkullen. Av hennes min att döma gick hon aldrig på revy.

När jag stängt dörren bakom mig, kände jag mig alldeles upprymd. Jag ska flytta dit ut igen!

Förra gången, det var på sommaren 1969! Vi tyckte, att det var så fint, när vi kom dit för att titta. De ljusst gråa åttavåningshusen badade i solsken, när vi stod nedanför och pekade ut, vilken balkong vi ville skulle bli vår. En sån fantastisk lyx att få flytta från det där gamla råttboet vi hyrde och in i allt det nya! Varmvatten och badkar, tänk bara att slippa byka babytvätten i syltgrytan på spisen! Vad vi hade älskat det där stället! Vilket lyft det hade varit, och så många drömmar vi hade med oss dit, även om vi inte hade så stort möblemang!

Till bigganforever@hotmail.com
 Från katarinaofhammerhill@hotmail.com

Det var längesen vi hördes av nu, men jag hoppas, att du har kvar samma mailadress.

Har du det bra därnere i semesterparadiset? Nåja, det kanske blir vardag även på Rivieran efter tjugo år? (Är det verkligen så länge sen du träffade Jean-Louis och flyttade?) Själv har jag bara varit i Antibes en enda gång sen dess, under ett par timmar bara, men jag gillade det verkligen, allt det gamla och den fantastiska maten! Visserligen kryllade där av turister, men det kändes ändå inte så "turistigt" som på många andra ställen, om du förstår, hur jag menar. Själv ska jag också ut på äventyr.

Jag ska flytta till Hammarkullen under ett år som en del i ett kommunalt integrationsprojekt. Jag kan se, hur du höjer på ögonbrynen. Jag vet, att jag flyttade därifrån för femton år sedan, men vem har sagt, att jag är klar med stället för det?

Och nu skulle jag vilja be dig om en tjänst! Jag vill inte, att familjen får veta, var jag är, så jag tänker säga, att jag som nybliven pensionär gör en längre resa i Provence och på Rivieran.

Jag tänker skriva vykort från strategiska ställen där och undrar, om du kan tänka dig att posta dem åt mig. Jag flyttar i slutet av augusti. Hälsa Jean-Louis, om han nu minns mig!

3. På plats

I

Till bigganforever@hotmail.com
 Från katarinaofhammerhill@hotmail.com

Tack, för att du ställer upp med vykortet! Jag kommer att skicka en bunt åt gången till dig.

Vill du försöka posta dom ungefär, när de är daterade, vore det jättehyggligt.

Det är inte så noga, om du lägger dom på din egen låda på torget eller från någon annan plats. Det brukar ju inte vara så mycket stämplat nu för tiden, och om det är det, brukar de ju

inte vara särskilt tydliga. Jag ser, att jag skulle behöva lite tillskott, så kan du ordna något från Gorges du Verdon, kapellet i Vence och fasaden på Matissemuséet i Nice, vore det super.

Hittar du något annat kul, får du gärna skicka det. Jag har lånat en fantastisk guidebok på stadsbiblioteket , så även om korten skulle vara från något ställe jag aldrig varit på, kan jag säkert skriva något känslomässigt och engagerat om nästan precis vad som helst.

Hoppas det är bra med dig och Jean- Louis och ungarna! Skulle vara kul att ses nån gång och inte bara maila. Kommer du aldrig till Sverige? Annars kanske jag drar söderut på riktigt nästa vår eller sommar, vem vet?

Vykort I

Just nu har jag mellanlandat i Antibes på franska Rivieran hos min kompis Birgitta, som träffade en fransman för över tjugo år sen, gifte sig och blev kvar här. Vi har mycket att prata om efter alla år. När vi sitter på den lilla balkongen med utsikt över Medelhavet med var sitt glas rosévin framför oss, är det som om vi aldrig varit ifrån varandra , och det är lätt att komma ihåg, hur det var förr, eller i vart fall de berättelser vi skapat om hur det var förr.

Jag blir nog borta ett tag, kanske över vintern. Birgitta och Jean- Louis hälsar!

Kram, mamma

II

Det har snart gått en vecka, sen jag flyttade in, och jag sitter på min balkong i kvällssolen och tittar ut över Bredfjällsgatan. Tallarna är mycket mindre och framför allt färre än jag minns dem. Undrar, om de huggit ner de gamla och planterat nya? I stormen hösten 1969 fälldes sju eller åtta stycken, det minns jag alldeles bestämt. Men de, som blev kvar? Vad hände med dem?

Det är en hel del annat också, som är annorlunda, Framför allt är husen mycket mer slitna, och de flesta vuxna människor man ser, verkar liksom inknutna i sig själva.

De första dagarna hälsade jag på alla jag mötte, men de flesta hälsade inte tillbaka, och många såg misstänksamt på mig. Syns det så tydligt, att jag är en av bosättarna?

Det är annorlunda med barnen. De skuttar glatt omkring med nyfikna ögon och massor av frågor. De vill veta allt, vad man heter, hur gammal man är, var man kommer ifrån, om man har några barn, varför man kommit hit.

En liten kille har jag fäst mig speciellt vid. Han heter Ifnan, och hans föräldrar kom hit från Bosnien, när kriget hade brutit ut där. Han berättade, att hans pappa hade hoppat från Angeredsbron för ett par år sedan, och att han saknade honom väldigt mycket. Jag visste inte, vad jag skulle säga, så jag höll tyst och försökte bara se allmänt förstående ut. Han bor med sin mamma och två storasystrar, och han berättade, att han har börjat i första klass nu i höst.

- Fast jag kan redan läsa, sa han stolt. Men jag är inte så bra på matte ännu!

När han sa det, fick jag en känsla av att det var ett mindre problem och att han räknade med att det skulle ha löst sig inom en månad eller så! Ja herregud, vad dom är glada och optimistiska i den åldern! Det är väl därför jag egentligen aldrig tröttnade på mitt jobb som lärare.

Vykort II

Idag åkte vi serpentinväg hit upp till Mons. När vi kom mitt på dagen, var de smala gatorna fullständigt folktomma och liknade mest kulisser till ett gammalt skådespel. Vi åt lunch på torget under en jättelik platan, som skuggade den brännande solen. Jag slog förtvivlat i min parlör för att hitta något ätbart på menyn. Det enda jag lyckades översätta helt och hållet var Loup grillé au fenouil, grillad havsabborre på fänkålsbädd, varför det fick bli det.

Fast man kan ju undra, hur färsk den var efter att ha skumpat omkring i en gammal lastbil hela vägen hit upp från kusten!

III

Jag hade lovat att ta tvätten, eftersom Marilyn jobbar och jag inte gör det för närvarande.

Inte för att jag var så pigg på det, och först hade jag tänkt att försöka med Madonna, men när jag fick se hennes slutna ansikte, när hon ramlade in genom ytterdörren och släppte rygsäcken med en smäll på hallgolvet, bestämde jag mig för att låta bli. Hon skulle bara kalla mig mansgris och tvärvägra, och jag kunde inte tänka ut någon hållbar utpressningsmetod längre.

Hon har blivit för stor. Och är alldeles omutbar nu för tiden. Fan vet, om hon inte är feminist också!

Jag rafsade snabbt ihop alla klädhögarna till en, tryckte ner alltsammans i en mangogrön plastkorg och toppade med en flaska Grumme tvättsåpa, ett oparfymerat sköljmedel och två tvättbollar i genomskinlig plast.

Jösses, tänkte jag, det hade säkert blivit renare med något starkare, men Marilyn envisades med att det är viktigt att tänka på miljön! Skulle inte förvåna mig, om hon röstade på miljöpartiet också! Och ungarna höll alltid med henne. Dom var totalindoktrinerade via dagis, fritids och skolan. Gick överhuvudtaget inte att resonera med längre. Fast om jag ska vara riktigt ärlig, är jag väl inte så mycket för att resonera själv heller. Har aldrig varit det. Har mer gillat att ta itu med grejer direkt. Jag lyfte upp korgen med en knyck. Fan, vad ont det gjorde i ryggen!

Jag var i tvättstugan fem i. En sextitvätt gick för fullt i den ena maskinen. Det var långt kvar, men jag tänkte, att någon snart skulle komma och ta ut den med en generad ursäkt.

Medan jag väntade på det, fyllde jag den andra maskinen. Undrade, om den mörkgröna tröjan kunde köras ihop med de ljusa. Jag bestämde mig för att chansa.

Klockan blev fem. Maskinen fortsatte att veva runt de främmande kläderna. Jag hade väl viktigare saker för sig än att glo in i en roterande tvättrumma!

Tio över hade jag fått nog. Det var väl någon av de där zigenarkärringarna, som sket fullständigt i andra människors behov! Jag stoppade maskinen, tappade ur vattnet och slet ut tvätten på det dammiga golvet. Precis som jag trott! Långa kjolar, förkläden och rysch-pysch! Jag hystade in min egen tvätt och laddade maskinen med Grumme tvättsåpa. Innan jag gick ut genom dörren trampade jag i de våta kläderna på golvet. Gypadojorna lämnade svarta avtryck i allt det vita.

Vykort III

Det är lätt att få svindel här. Utsikten är bedövande, och om du kommer närmare kanten än tio meter, känner du djupet dra.

Gorge du Verdon, ett osannolikt främmande landskap med mäktiga stup och längst ner en intensivt turkosgrön flodfåra och en lika intensivt turkosgrön sjö. Det handlar naturligtvis om någon kemisk missfärgning, men vad bryr man sig som turist om det - man vill ju bara se det intagande och exotiska! Man är ju bara på besök.

Hälsningar, mamma

4. Projektet

I

Jag vet, att det aldrig brukar bli lyckat att vända tillbaka. Men jag kunde helt enkelt inte låta bli! Jag är faktiskt inte klar med det här stället ännu! Och det måste man bli för att kunna lämna något, det kan vara något bra eller något dåligt, det är samma sak i alla fall! Är man inte klar med det, kan det drabba en igen när som helst - som en naturkraft. Det spelar ingen roll, om man låtit bli att tänka på det i årtal. Den dagen något triggar igång de gamla känslorna, är man hjälplöst förlorad.

Kanske trodde jag att jag var klar med det, för jag minns ju hur lättad jag kände mig, när jag låste den här dörren efter mig för sista gången då för femton år sedan.

Det är nästan löjligt, men jag har fått tillbaka vår gamla lägenhet, fast det är förstås ingen som vet, att jag bott här tidigare!

Jag spelade med nu ikväll, när vi var på det första informationsmötet i Folkets Hus, ställde och ställde en massa naiva frågor för att ingen skulle undra.

Var var det bäst att handla? (På den tiden var det Konsum som gällde, men dom hade ju lagt ner för många år sen).

Fanns det verkligen ingen bank eller bankomat? (Då hade det hade funnits två banker *och* Posten!)

Många verkade väldigt lost. Flera stycken sa, att de aldrig hade varit i Angered överhuvudtaget tidigare, som om nu det skulle vara någon merit! Fast när jag tänker efter, tror jag faktiskt att Projektet uppfattar det så.

Vi skulle få extrapengar, så att vi kunde bjuda åtminstone en invandrarfamilj på fika varje vecka. Och det vore naturligtvis bra, om vi kunde baka, så att det blev mer genuint, gärna kanelbullar och kanske sockerkaka. Jag hade inte bakat annat än matbröd de senaste tio åren, men jag hade sett, att det fanns smarrigt fikabröd hos Handlarn på Torget, så det skulle nog ordna sig.

När man bodde så här ville man kanske gärna träffa andra bosättare, och i så fall rekommenderade man kyrkkaffet på söndagarna. Dit gick mest svenska familjer. Syrianerna hade numera en egen kyrka i Hjällbo.

Jag minns, hur det hade varit på den tiden. Då hade kyrkan varit knökfull med syrianska ungar i olika storlekar. De äldre uppfostrade de yngre med väsningar och örfilar, när de ibland hade för mycket spring i benen inne i kyrkorummet.

Jag undrade, vem som var präst där nu. Det hade varit så enkelt på den tiden. Jag hade gått dit med barnen nästan varje vecka, och en dag hade han helt sonika sagt: - Du är ju ändå alltid här. Kan inte du ta hand om söndagsskolan? Och så hade det blivit - i mer än åtta år!

- Sen var det det här med loggboken, mässade projektledaren och avbröt mina funderingar.

Den är väldigt viktig för att vi ska få veta, vad som verkligen händer här ute. Varje vecka vill jag ha er rapport via mail på adressen, som står på whiteboarden.

En stor och muskulös man med en begynnande kalaskula på framsidan räckte försiktigt upp handen.

- Ja? Projektledaren log hurtfriskt.

- Måste alla skriva, undrade den store, eller räcker det med en i varje familj? Jag tänkte att tanten..... Hon har alltid varit bättre på sånt där.

Projektledaren fortsatte att le på ett sätt som gjorde, att han liknade en korsning mellan en amerikansk presidentkandidat och en reseledare.

- Det är naturligtvis intressant att höra, hur var och en upplever sin vistelse här, inte minst den yngre generationen, men alla behöver naturligtvis inte SKRIVA!

Den store tog ner handen och verkade nöjd. Jag kände mig ganska säker på att någon hade plågat honom med veckans ord under hela skoltiden.

Projektmannen såg sig omkring i rummet.

- Inga fler frågor? I så fall vill jag tacka er för den här gången, vi ses igen om en månad! Same time, same place! Och om det skulle bli några problem, är det bara att ringa det här telefonnumret. Ni kan nå oss dygnet runt. Ja, det är bra, ungdomar, lägg in det i mobilen direkt! När man verkligen behöver ett telefonnummer har man knappast tid att leta efter det! Och så, innan vi skils åt, ska det bli en liten överraskning!

Han sa det med en röst, som avslöjade, att överraskningar var något av det allra bästa han visste.

Hade det rört sig om en vanlig charterresa, hade det nu varit hög tid för välkomstdrinken.

Överraskningen visade sig bestå av var sin tröja och keps med Projektets logotype, en stiliserad bro, blå på gul botten. När jag hämtade min, tänkte jag, att det nog inte var så smart

att gå omkring med den, om man inte ville känna sig utpekad och annorlunda. Men det var inte slut än. Mannen därframme hade ytterligare ett genidrag att komma med.

- De här tröjorna är unikt tillverkade för er bosättare, men vi har också tryckt upp en kollektion för de andra. Den är likadan, fast de är blåa med gult tryck! Och alla, som vill, kommer att kunna hämta ut sådana på biblioteksfilialen.

Jaha, tänkte jag, så var det med den förbrödningen! Om någon hade tänkt att vi skulle smälta in här, kunde dom glömma det direkt. Om den där typen fick hållas, skulle han sabba alltihop inom en vecka.

Jag undrar, vad han har i månadslön, antagligen tre gånger så mycket som en undersköterska på Hammarhus.

Den store hade tagit på sig sin keps. Han såg förtjust ut och kramade sin tröja i famnen.

Bredvid honom stod en sur tonåring med svart- och rödrandigt hår och försökte trycka ner *sin* tröja i en pytteliten rosa ryggsäck.

5. Möten

I

- Ni vet väl att drinkare och otuktsmän inte kommer in i Guds rike? Den gamla damen tittade strängt på de tre, som satt på en bänk på torget och lät en flaska Explorer gå runt mellan sig.

En av männen, en lång, tunnhårig karl i ren men skrynklig skjorta, försökte med viss ansträngning fokusera.

- Ursäkta, damen, sa han, men är damen en eller två? För mig vore det alldeles särskilt värdefullt att få kännedom om den saken. För om ni bara skulle vara en, har jag definitivt redan fått för mycket för idag! Och med tanke på det tidiga klockslaget vore det verkligen tråkigt!

Damen såg ogillande ut.

– Jag är givetvis bara en! sa hon. Det här är min syster.

- Om damen bara visste, vad lättad jag blir! Vad var det nu damen frågade om? Jovisst, ja, Guds rike var det! Men det ska jag säga damen, att det är tillräckligt svårt att komma in på bostadsmarknaden som drinkare. Jag kan inte tänka mig, att något kunde vara svårare än det. Och beträffande det där med otukt, behöver ni inte oroa er för det. Tyvärr, får jag väl säga, men det är dåligt med det nu för tiden. Det var länge sedan damerna slängde ögon efter en. Numera slänger ungarna glåpord i stället. De de andra nickade bekräftande.

- Alla borde bli religiösa, sa en rödmosig karl med en för stor knallröd jacka, ja kineserna också! Dom är ju så många, det skulle vara något det! Ja harrejavlar om man skulle gånga alla kinesiskor, då skulle man få att göra! Jag gillar verkligen kineserna, dom har så stiliga parader. Dom påminner om Hitler, fast han var ju inte riktigt frisk förstås, skickade ut barnungar och gamla gubbar, när dom andra hade tagit slut ! Ja, fy fan! Krig är det värsta som finns!

Plötsligt pekade han på systemen.

- Hon där känner mig. Alla känner mig. Men det skiter jag i. Jag är lika full varje dag!

Damen, som försökt få gänget på bänken på bättre tankar, ryckte sin syster i kappärmen.

– Kom, vi går, sa hon.

En av männen räckte fram flaskan och log vänligt.

– Vill ni inte ha er en jävel, innan ni går? Jag bjuder!

II

Han satt på en bänk på torget. I vanliga fall, hemma i stan, hade jag väl bara gått förbi, men här var det annorlunda på något vis.

Det var en stor karl, ja, han var inte kraftig precis men väldigt lång, det kunde jag se trots att han satt ner. Håret var lite i längsta laget, han var tunnhårig på mitten, och han såg sliten

ut. Skjortan var ren men skrynklig. Han hade nog varit stilig en gång i tiden.

Bredvid honom på bänken stod en flaska Brännvin Special. Det som gjorde, att jag överhuvudtaget lade märke till honom, var, att han var så helt uppslukad av en bok.

När jag kom närmare, såg jag, att det var Giraffens tårar av Alexander Mc Call Smith, ett något udda val för en halvgammal, alkoholiserad man på en bänk på ett förortstorg, kan man tycka. I den boken förekom ingen action och inga whiskypimplande, frånskilda poliser med taskiga matvanor och ett nedgången hem. Den var väldigt förutsägbar, hade hög mysfaktor och tog en med till ett för de flesta helt främmande Afrika med dess starka och vardagskloka kvinnor. Det var nog hans bokval som gjorde mig mest nyfiken.

- Hej, sa jag, får jag störa dig en stund?

Han tittade upp från boken och log försiktigt.

– Du ska väl inte sälja något, va? frågade han. För jag har allt jag behöver.

- Nej, sa jag, absolut inte, jag är en av de nyinflyttade. Fast egentligen flyttade jag hit redan när det var nytt på sommaren 1969.

Det glimmade till av intresse i hans ögon.

– Det gjorde jag också, sa han, fast jag kom först på senvintern 1970. Men jag blev kvar här, alla de andra drog i tid.

- Ibland önskar jag, att jag också hade blivit kvar, sa jag. Och mina försvann också, först gubben, sen barnen, och till sist dog katten.

- Vilket var det värsta, undrade han, barnen eller katten?

- Katten, sa jag utan den minsta tvekan. Han skulle precis fylla sexton år. Han hade så fantastiska ögon. Jadegröna. Och jag hade haft honom sen han var unge.

- Jag hade en hund, sa han. Det fick något fel på ryggen, orkade knappast gå. Jag blev tvungen att ta den till Blå Stjärnan.

- Vad var det för ras? frågade jag.

- Spelar det någon roll? sa han. Jag tror, att den var många raser. Den hette King. Fast den var rätt liten.

- Namnet hjälpte säkert , sa jag, för självförtroendet, menar jag, Vad heter du själv? Jag heter Katarina.

- Orvar, sa han, och jag vet inte, om *det* har hjälpt. När jag var pojke kallade dom mig för Lien eller Snoken. Du förstår nog varför.

Jag betraktade hans ansikte med den kraftigt markerade näsan.

- Jag gillar den, sa jag, när jag var klar med inspektionen, den ger dig karaktär.

Nu log han och avslöjade en inte helt intakt tandrad i överkäken.

- Vill du ha ? frågade han och pekade på flaskan.

- Absolut, svarade jag. Hittills har jag bara provat med Johannesört i.

Vykort IV

Besökte parfymfabriken Galimard i Grasse och fick klart för mig att det här med dofter är en hel vetenskap. När man ska handla parfym är det inte bara att sticka näsan i en flacon och tycka om doften. Samma parfym kan nämligen dofta fantastiskt på en hud och vara en katastrof på en annan! Jag fastnade först för en tung blomdoft, men när jag provade den på handlovens insida, stank jag Rosenlund, om ni förstår, vad jag menar. Fick hjälp av ett proffs att hitta något lämpligare, friskare med inslag av grapefrukt! Doftprovet satt i länge och fick mig att känna mig nästan vacker!

Kram, mamma

III

Efter den där första gången såg jag honom nästan varje dag. Han gick också på

Angeredsgymnasiet, fast på en annan linje. Vi hade ofta bamba samtidigt, även om han

förstås satt med sina kompisar och jag med mina. Restaurangen är ju rätt stor, men den var ändå inte så stor så att han försvann i mängden.

Så småningom började tjejerna kommentera att jag alltid glodde på honom och varnade mig för såna där. Shukri använde precis samma ord som Ermina hade gjort den första kvällen:

- Dom där är bara ute efter en enda sak!

Jag förnekade att jag var intresserad men var orolig för att mina kinder skulle avslöja mig.

Jag hade ju så lätt för att rodna.

Aishe försökte få mig att intressera mig för en arabisk kille hon kände. Han var kusin till en av hennes andra bästisar och kom från en bra familj, sa hon. Jag sa, att jag inte tänkte skaffa någon kille förrän jag blev åtminstone tjugo – och att jag inte visste, om jag tänkte gifta mig överhuvudtaget. Då himlade Aishe med sina vackra ögon och undrade, hur jag då tänkte skaffa mig barn.

– Men lilla vän, sa jag, har du sovit på alla NO- lektionerna? Man blir inte med barn av att gifta sig - det blir man på ett helt annat sätt! Shukri såg strängt på mig.

– Det där hörde jag inte, sa hon.

– Nähä, sa jag trotsigt, vill du kanske, att jag ska upprepa det lite högre?

– Helst inte, sa hon, du är bara för pinsam! Nu låter du precis som dom där svenskarna.

– Jaha, sa jag, det var ju bra, för jag är faktiskt svensk medborgare!

Shukri la tröstande sin hand över min.

– Jamen, du är bra i alla fall, sa hon ömt.

- Och du klagar på att folk har fördomar! fråste jag. Du bor faktiskt inte i Somalia längre!

– Nej, sa hon, tyvärr gör vi inte det. Om jag hade kunnat, skulle jag flytta tillbaka!

Jag skämdes.

– Förlåt, sa jag, det var inte så jag menade. Och vi kom ju inte hit frivilligt heller, om det inte hade varit för kriget.....

Nu tyckte Aishe att det började bli för känslösamt och började berätta en fullkomligt vansinnig historia om en tjej som hade låtit skönhetsoperera sig. Vi skrattade så vi vred oss. Jerry och hans kompisar tittade förvånat på oss.

På hemvägen den eftermiddagen kom jag med samma vagn som Jerry. Jag försökte att låtsas som om jag inte såg honom. När vi bara hade så där en tjugo meter kvar till porten, hejade han. Jag låtsades som om jag fått syn på honom först nu och hejade lite noncharlant tillbaka.

- Tänker du komma på discot på fredag? frågade han.

– Vet inte, sa jag.

– Det vore kul, om du gjorde det, sa han snabbt, innan han försvann in i hissen.

IV

- Dom måste väl vara väldigt tacksamma, sa hon, och tryckte upp en mikrofon i ansiktet på mig. Jag tittade stint in i kameran i några sekunder, innan jag svarade.

- Det hoppas jag verkligen inte att dom är, sa jag. Och förresten verkar de flesta jag talat med skitsura, ja, inte på oss som flyttat hit, men på kommunen, som ställt till med det här välgörenhetsprojektet, som dom säger. Carlos, som bor i samma i trappuppgång som jag, funderar till och med på att anmäla dom för ofredande alternativt olaga intrång. Han pratar om Europadomstolen. Han säger, att han tycker, att han och hans familj borde kunna få lite mer respekt och lugn och ro efter över trettio år i Sverige.

Och jag har hört att det finns dom som jämför det med hur det är på Västbanken och i Gaza.

Hon ryckte till sig mikrofonen och protesterade.

- Men det går ju inte alls att jämföra! Det här är ju ett samarbetsprojekt, ja man skulle till och med kunna kalla det ett fredsprojekt!

- Fast dom, som bor härute, var faktiskt inte ens tillfrågade! Och det är väl just det som gör dom så förbannade.

- Men i så fall är ju alltihop förgäves, sa hon med osäker röst.

- Tycker jag inte alls, sa jag, hittills har det mesta fungerat bättre än jag hade väntat mig. Jag trivs redan.

Hon samlade ihop sig och vände sig till fotografen.

- Nu kör vi, sa hon. Sen log hon professionellt in i kameran.

- Idag har det nya integrationsprojektet pågått i drygt tre veckor, och med oss idag har vi en av bosättarna, en kvinna, som aldrig tvekade en sekund, när hon fick en möjlighet att göra en insats mot segregation och utanförskap och låta marginaliserade förortsbor få en möjlighet att träffa riktiga svenskar i sin vardag. Idag har hon flyttat in i en tvåa i Hammarkullen. Vi är väldigt nyfikna på vilka kontakter hon hittills knutit och hur hon upplevt det!

Hon tittade uppförande på mig och tryckte åter upp miken i mitt ansikte som ett tecken på att det var min tur.

- Ja, sa jag lite vagt, jag har ju hälsat på en hel del av grannarna i hissen och druckit kaffe med några stycken, men jag vet inte, om det är något att prata om i TV.

Reportern såg ut som en utsvulten boaorm.

- Men nog har ni träffat någon speciellt intressant person, som ni skulle kunna berätta om, någon med ett livsöde?

Jag tänkte efter ett ögonblick.

- Jo, sa jag, en har jag träffat, en, som bott kvar här hela tiden. Han heter Orvar.

- Orvar? Hon upprepade namnet som om jag sagt något oanständigt. Men är inte det svenskt?

- Jo, sa jag, det tror jag att det är. Han flyttade ner hit från Värmland i början på sjuttioalet.

- Men, sa hon, och nu lät hon som om hon talade till ett oförståndigt barn, det var ju förstås invandrare jag menade!

- Jaså, sa jag, jag tyckte precis att du frågade, om jag träffat någon intressant person, och Orvar är nog den mest intressanta person jag träffat sen min ungdom. Han har verkligen

hunnit fundera över vad som är viktigt i livet och vad som inte är det.

Hon viftade åt fotografen att bryta.

- Tack, sa hon sötsurt, men det här kan vi faktiskt inte sända, det förstår ni nog?

- Lika bra det, sa jag, för jag kom just ihåg att jag bestämt mig för att leva inkognito härute.

Risken hade ju alltid funnits att någon bekant hade fått se inslaget, om det hade kommit med i Västnytt.

Hon vände ryggen mot mig och kastade sig över ett par ungdomar, som kom släpande med flera tygkassar fyllda med grönsaker.

Vykort V

Sen vi vallfärdade till den åldrande Matisses fantastiska skapelse Chapelle du Rosaire i Vence, kändes det alldeles självklart att också besöka Matissemuséet i Nice.

Det är inrymt i Villa des Arènes, ett vackert, rödfärgat patricierhus med fina stenarbeten runt fönster och dörrar. Tror man. Men när man kommer närmare, ser man att huset i själva verket har en helt slät fasad. "Stenarbetena" är ditmålade för att avsiktligt lura betraktarens öga, det är en s.k. trompe l'oeil-fasad. Och hur gärna låter vi oss inte luras!

Kram, mamma

V

Max är så annorlunda mot alla andra killar jag känner. Det är något allvarligt över honom, han får en att känna sig speciell, liksom utvald. Fast allra första gången jag träffade honom på en föreläsning tyckte jag mer, att han var en fjant. Han ställde en massa frågor, och jag blev jätteirriterad och tyckte, att han bara ville göra sig märkvärdig. När man försökte prata med honom, fick han en att känna sig korkad och dum i huvudet. Han var säkert en av de där logiska och superbegåvade människorna som skulle platsa i föreningen Mensa, föreningen för människor med utomordentligt hög intelligenskvot, minns jag att jag tänkte. Men sen föll jag

pladask.

Han är rolig också, har en sorts torr humor som jag verkligen uppskattar. Och han är söt. Ja, inte på det där vackra sättet, men när han ler, strålar det verkligen om honom. Och han började att le mot mig!

Det dröjde bara en vecka, så var vi ett par. Ja, inte så att vi pratade så mycket om det, men han började dröja sig kvar hos mig på en kopp te, även om han nobbade ostmackan. Han var vegan, sa han, och då äter man varken kött, ägg eller mjölkprodukter. Han berättade om hur mycket naturresurser vår vanliga mat tar i anspråk och att vi, om alla gick över till vegankost, skulle kunna utrota all svält på jorden. Det var ju solklart, att man måste försöka dra sitt strå till stacken! Så jag köpte hem ett konstigt pålägg, som han rekommenderade, och när han var där, hade vi det på smörgåsarna. Och så köpte jag en kokbok för att veta, vad som var OK och inte var det.

Mina gamla kompisar blev sura för att jag aldrig hängde med ut mera, men i varje fall Kajsa begrep att jag hade något på gång.

- Vem är han? undrade hon, kan man inte få se på underverket, men jag bara skakade på huvudet och försökte se gåtfull ut.

Jag kände mig väldigt osäker på hur det skulle fungera, om de träffades. De skulle kanske inte begripa vilken fantastisk kille han var, och jag var rädd för att han skulle börja predika om solidaritet och djurens rätt. Och om Krille började prata om golf eller tennis, skulle han antagligen tycka, att de var andefattiga och brackiga och inte kunna hålla tyst om det.

Mamma hade träffat honom som hastigast ett par gånger när han kom eller gick, och henne hade han charmat direkt. Med pappa var det värre. När han fick veta, att Max är vegan, spände han ögonen i mig.

– Men flicka lilla, ska du aldrig mer få ett ordentligt mål mat? Och är du säker på att han inte är bög?

- Pappa lilla, nu får du väl ge dig, bara för att han inte äter vissa saker, kan väl jag göra det, om jag vill? Och vaddå, tror du att vi bara läser för våra tentor på kvällarna? Mamma såg orolig ut.

– Ni är väl försiktiga? sa hon.

När jag fick höra om förortsprojektet, satte jag igång och tjatade på Max för att få honom att tycka, att det var något för oss. Han bodde ju i andra hand och skulle snart bli av med den lägenheten också, och jag bodde ju kvar hemma i villan i Hovås. Det var bekvämt och billigt, och jag hade egen ingång och så, men när man har pojkvän vill man naturligtvis få chansen till något eget. Max verkade inte så entusiastisk som jag hade hoppats.

- Men därute? sa han. Och jag vet inte, skulle du verkligen orka med mig hela tiden?

Jag blev lite ledsen, för jag var inte säker på om det var det han verkligen menade eller om han menade, att han inte skulle orka med mig. Men sen pussade vi varandra, och efter en stund var jag säker på att det skulle gå bra.

Vi klarade intervjun, och jag fick en känsla av att hon vi pratade med blev lite impad av Max kunskaper och samhällsengagemang. Att jag kom från en välsituerad familj, som hon sa, var visst inte heller fel. Hon bredde ut sig om behovet av alla sorters människor och alla goda krafter därute. Max såg ut som om han mådde illa, och själv kunde jag inte låta bli att tycka, att hon lät falsk på något sätt. Men det gällde att hålla god min. Det här var Max och min chans att kunna flytta ihop.

Vi bestämde, att vi skulle ta med oss allt, som jag hade i mitt rum hemma, och så köksbordet, en matta och en gammal soffa från Max.

Han hade en del köksprylar också, och mamma ordnade en grundutrustning från IKEA.

Vi åkte ut på förmiddagen med spårvagn. Pappa skulle köra ut möblerna senare på dagen.

Det var första gången Max var där överhuvudtaget. Själv hade jag varit och tittat på

Karnevalen året innan tillsammans med mamma och två av hennes väninnor.

Allt vi orkade bära med oss hade vi i åtta kassar och i Max ryggsäck. Rulltrappan var trasig och hissen stod still, så vi fick släpa upp alltsammans i omgångar i den höga trappan.

Max såg ut som om han trodde, att någon skulle sno de påsar, som vi lät stå kvar därnere, medan vi bar. När vi väl kommit upp med alltihop, var i varje fall jag alldeles slut.

Vi satte oss en stund på bänken utanför pizzerian. De som gick förbi glodde intresserat oss och alla kassar.

Huset vi skulle bo i låg rakt fram, det var bara knappt hundra meter dit, och till slut stod vi utanför vår egen dörr. När Max låste upp var det nära att jag hade börjat gråta. Max såg det och tog mig i famnen. Jag kurade in mig mot hans hals, som luktade gott av den där kryddiga showergelen som jag gav honom, när han fyllde år.

- Vi ska alltid vara tillsammans, sa han och lät grumlig på rösten.

När vi passerade torget några veckor efter flytten, blev vi intervjuade i TV! Max var inte så värst förtjust, men jag tyckte, att det var spännande.

Hon frågade, hur vi trivdes och vilka vi träffat, och jag berättade, att vi hade träffat en norsk indian och en afrikansk prins. Då blev hon störförtjust och bad om alla detaljer.

Till sist ryckte Max mig i jackan och nästan slet mig därifrån.

6. Bara en nigger

I

När jag kom hem från systemet i Angered nu i eftermiddags, låg Kevin på sin säng och storgrät. Han var alldeles förstörd och kunde knappt få fram ett begripligt ord. Ingen av de andra var hemma, så han hade fått vara alldeles ensam med allt det ledsna i flera timmar. Till sist hade jag lyckats få ur honom, vad som hänt. På hemvägen från skolan hade några stora killar tagit ifrån honom hans MP 3 spelare, som han fick samma dag som vi flyttade in. Dom hade bett att få titta på den, och sen hade de helt enkelt snott den och

sprungit iväg.

- Hur kan du vara så jävla godtrogen? skrek jag. Det måste du väl begripa, att de inte bara ville titta? Då tjöt Kevin bara ännu högre.

– Tror du jag hade visat dom, om jag trodde, att dom skulle ta den?

Det trodde jag naturligtvis inte, så jag lugnade mig.

– Vad var det för några? Känner du dom? Kevin snyftade. Jag tror, att den ene bor här i huset, fast jag är inte säker. Han var svart.

Jag kom ihåg grabben vi ,såg när vi flyttade in. Han ville väl hämnas för att Rolle och jag hade skojat lite med honom. Men det var ändå lågt att hämnas på en sjuåring, som inte hade ett dugg med saken att göra överhuvudtaget.

- Ska du snacka med hans morsa? undrade Kevin, och jag såg en viss oro i hans rödgråtna ögon.

- Här ska inte snackas med några morsor, här ska det snackas med buset direkt! När Rolle kommer om en stund, ska vi leta reda på honom, var så säker!

Kevin såg skrämmd ut.

– Men, sa han, jag är inte säker.....

- Vi ska nog klämma ur honom sanningen, oroa dig inte för det!

Men jag såg, att han oroade sig. Han kom säkert ihåg, när jag hade kommit till dagis förrförra året och sopat golvet med en unge, som hade mobbat honom en längre tid. Den gången hade fröknarna ringt efter polisen. För att jag hade gått över gränsen, som de sa! Den andra ungen hade dom skyddat, och jag hade blivit tillsagd att gå därifrån! För att jag ville skydda mitt barn!

Efter den dagen hade jag hållit Kevin hemma. Sånt ska man inte behöva tåla!

En timme senare hade Marilyn kommit hem från jobbet på hemmet, och Rolle dök upp för att dela några pilsner och kolla lite hästar. Jag satte honom in i situationen, och han ställde

förstås upp.

- Vi är snart tillbaka, ropade jag in i lägenhetsdunklet. Se till att ölen är isade, när vi kommer tillbakaka!

- Det vet du, gubben lilla, sa Marilyn. Kan du köpa några cigg, när du ändå är ute?

– Självklart, sa jag, och drog på mig skinnjackan.

II

Det var fredag eftermiddag, och jag var på väg till träningen. Jag hade bråttom, för jag hade suttit vid datorn och missat, att klockan var så mycket. Nu måste jag snabba mig, så att jag skulle få vara med på matchen i morron. Steffe var lite petig. Fast det är klart, har man regler, så har man.

Väskan var rätt tung, och remmen skavde mot halsen. Jag tittade ner i marken, när jag skyndade mig till spårvagnen.

Jag hade väl gått en hundra meter, när de dök upp, två stora svennar i skinnpaj. Jag låtsades först inte se dem. Skulle nog vara lugnare så.

- Hälsar du inte, din lilla råtta? sa den ene. Har inte din mamma lärt dig att det är väldigt oartigt att inta hälsa på äldre? Folk skulle kunna bli sura på sånt. Jädrigt sura!

Jag fortsatte att gå och tittade ner i den gropiga asfalten.

- Hör du dåligt också? sa den andre. Eller förstår du bara sånt där bantuspråk? Nu stod de bara en meter framför mig, så jag hade inget annat val än att stanna.

- Och du gillar Mp3 spelare har vi hört, sa den förste.

- Jag har ingen, sa jag, men jag önskar mig en. Mamma har lovat.....

- Jaha, mamma har lovat.....att sno en åt dig i Femman eller? Är det av henne du lärt dig tjuveriet? Det var ju bra att hon har lärt dig något i alla fall!

Jag svarade inte.

- Kevin hade en jättefin Mp3 spelare, sa den andre. Han hade fått den i present. Han hade verkligen önskat sig en. Länge. Och så kommer det en jävla nigger och snor honom på den redan första dan! Tycker du det är OK eller?

Jag skakade tyst på huvudet.

- Och vi tror, att den niggern var du. Så vi tänker kolla din väska. Han ryckte väskan ifrån mig och öppnade den. Så höll han ut alltihop på marken.

- Blivande fotbollsproffs, eller?

Han kollade alla extrafacken också och hittade en burk energidryck i en av dem.

- Har du inget kat eller vad det är ni använder? frågade han och trampade på mina träningskläder. Den andre muddrade mina fickor.

- Inget, sa han besviket. Råttan har inte ens kniv.

- Det skulle han kunna behöva, sa den förste. Om han träffar några sura svennar. Han glodde ilsket på mig.

- Du ska inte tro, att du slipper undan för att du inte har den på dig. Du har väl redan sålt den, förstås. Hur mycket fick du? Femhundra? Vet du, vi är justa. Vi gör så här. I morgon vid den här tiden träffas vi här igen, och då har du med dig femhundra spänn. Och försök inte smita! För vi vet, var du bor!

Han tog fram en cigarettändare, höll den nära mitt ansikte och tände och släckte den ett par gånger. Sen satte han den mot min nya fotbollströja, som låg på marken. Den flammade upp direkt..

- Ser man på, sa svennen, han blev visst eld och lågor över vårt förslag!

När de försvunnit, trampade jag ur glöden ur tröjan och plockade in resten av kläderna i väskan.

Det här skulle jag inte kunna berätta för någon! Jag visste inte, vilket som skulle vara värst, att gå hem igen och försöka hitta på en ursäkt, som mamma skulle tro

på, eller komma till träningen alldeles för sent och utan tröja. Jag valde träningen. Jag var inget vidare på att ljuga för mamma.

Steffe var på väg att börja skälla på mig men avbröt sig plötsligt och sa till den andre tränaren, att han fick ta över så länge. Sen nickade han åt mig att vi skulle gå ut i omklädningsrummet.

- Sätt dig, sa han, och jag vill inte ha några lögner den här gången! Vad är det som har hänt?

Och så berättade jag alltsammans, både det som hänt idag och det som hände, när de flyttade in. Medan jag berättade, höll Steffe armen om mina axlar.

- Det är ju fan i mej inte klokt, sa han, två vuxna karlar, som ger sig på en elvaåring! Jag tänker ringa till polisen. Jag försökte säga emot, men det kändes ändå skönt, att han tog över ansvaret på det där sättet.

Vi satt tysta en lång stund. Sen sa han:

- Jag ordnar en ny tröja åt dig. Matchen i morron börjar klockan ett. Och jag vill se dig där senast halv! Är det uppfattat? Jag nickade tacksamt. Jag skulle vara där i tid, och jag skulle försöka göra mål, så han skulle tycka, att han inte hade haft allt besvär i onödan.

7. Goda gärningar

I

Stormen slog till klockan tio på förmiddagen. Den rörde upp damm och skräp överallt runt husen, och inom en timme hade det blivit helt omöjligt för någon att vistas utomhus. Då kom regnet, från att ha börjat som ett försiktigt strilande övergick det till att bli allt vildare. Till sist följde det vindens framfart och regnade mer från sidan än uppifrån.

Jag hade legat länge, och nu gick jag upp och bryggde kaffe, som jag slog upp i en termos, vis av skadan från hösten sextinio, när vi blev utan både ström och vatten.

Det knackade på dörren. Utanför stod två gråhårsdamer med ett fat med nybakade bullar.

- Kommer vi lagom? frågade den ena. Vi kände kaffedoften ända uppifrån.

Jag hade aldrig sett dem förut. De måste ha kommit senare än vi andra.

- För all del, kom in ni bara, det är inte varje gång det stormar som man blir bjuden på nybakat!

Vi presenterade oss för varandra. De var systrar och hette Emelie och Amalia. Hade flyttat hit först i förra veckan. Amalia hade blivit sjuk strax före inflyttningsdagen och tillbringat en vecka på sjukhus. Men nu var de här!

De hade en mission, sa Emelie, att låta de stackars hedningarna ute i förorten möta KÄRLEKEN.

Ville jag kanske hjälpa till? De hade hört mig nynna *Blott en dag* på balkongen härom kvällen, så de förstod, att jag var en själsfrände.

Bullen växte i munnen på mig, men jag hade inte hjärta att upplysa dom om att det var skivan med Claes Jansson jag hade tänkt på, när jag nynnade, den där brännvin nämndes som en av de goda gåvorna.

- Jag tror inte, att de flesta här ute är hedningar, sa jag. I varje fall inte invandrarna. Dom är för det mesta muslimer eller syrianer eller katoliker.

Amalia blev ivrig.

– Men det är ju precis det vi menar, dom måste få möta Jesus!

Nu hade bullen fastnat definitivt, och jag blev tvungen att skölja ner den med en skvätt rent vatten från kranen. Jag förblev stående.

- Jag tror inte, att det här är något för mig, sa jag, jag har aldrig varit bra att pracka på folk sådant de inte vill ha. Klarade inte ens att sälja jultidningar, när jag var liten.

Emelie snörpte på munnen.

– Skulle det vara samma sak? sa hon ogillande.

- Vad är skillnaden? sa jag. Fast kärlek tror jag att dom behöver - precis som vi allihopa.

Men den bör nog inte vara försedd med villkor.

Amalia ryckte åt sig bullfatet.

– Vi går! sa hon till sin syster.

- Har ni läst Gamla Testamentet? sa jag. Ja, det har ni naturligtvis. I en av Moseböckerna står det: *När en främling bor hos eder i edert land, skolen I icke förtrycka honom. Främlingen som bor hos eder skall räknas såsom en inföding bland eder, du ska älska honom såsom dig själv.* Fint, eller hur?

- Kom Emelie, vi behöver verkligen inte höra på det här!

- Inte? Jag kände mig plötsligt full av energi. Tänk, det tycker jag precis att det verkar som om ni behövde! Men tack för bullarna i alla fall! Nybakat är alltid nybakat!

De drog igen dörren efter sig med en smäll. Jag förstod, att det var sista gången de ödslade vare sig fikabröd eller Guds ord på en sån som mig.

Stormen hade bedarrat, medan vi drack kaffe, utan att jag hade märkt det. Jag öppnade balkongdörren och släppte in lite frisk luft.

Vykort VI

Idag slog mistralen till. Jag hade ju hört talas om att det kunde bli isande kallt här, men detta var något helt annat än när det blåser hemma i Göteborg.

Vinden kastade sig tjutande ner från Rhonedalen och trängde in precis överallt i huset.

Elen gick, men som tur var hade jag med mig ett gammalt fotogenkök och levande ljus, som räddade dagen.

Framåt kvällen vräkte regnet ner, och när jag kikade ut i trädgården såg det ut som om huset stod på en liten ö. Minns ni den stora översvämningen i boken om Nalle Puh? Jag känner mig lite som Nasse, som, om jag minns rätt, tyckte, att det var *lite ängsligt att vara Ett Mycket Litet Djur Helt och Hållet Omgivet av Vatten.*

Grannarna tröstade med att den kunde sluta lika snabbt som den kommit. Fan tro´t!

Men de hade rätt! När det hela var över, var det en helt annan luft, ljummen och frisk på samma gång.

Puss och kram, mamma

II

Shukri och Aishe var på väg hem från boxningsträningen i Angered.

När Shukri fick veta, att det var okay för tjejer att träna även om de hade sjal, hade hon nästan tjatat hål i huvudet på sina föräldrar för att få börja. De hade sagt bestämt nej i flera veckor, boxning var verkligen inget för tjejer, tyckte de, och dessutom var de oroliga för att hon skulle skada sig. Men när Shukri förklarade att Aishe också skulle börja, hade de slutligen ändå gett med sig. Det hade inte varit lätt att övertala Aishe.

- Aldrig i livet, var hennes första kommentar, jag är väl ingen kille heller! Och du vet, vad jag tycker om att slåss!

Shukri svarade att hon var väl medveten om att kompisen var bättre på att munhuggas än att slåss men att det skulle vara ett bra sätt att få respekt från killarna så att de slutade att tafsa på dem och kalla dem hora.

Till sist gick Aishe med på det, men hon var tydlig med att det var helt och hållet för att Shukri behövde ett förkläde och att hon själv inte var det minsta intresserad.

Nu hade de snart hållit på i ett år, och Aishe hade, om än motvilligt, blivit mer och mer intresserad.

När de kom fram till hållplatsen den här kvällen, var där alldeles fullt med folk, så de begrep, att det var något fel på vagnarna igen.

- Jag är skithungrig, sa Shukri. Om det inte vore så nermörkt, skulle vi lika gärna kunna gå hem.

Efter en bra stund dök en gammal skraltig buss upp, och alla försökte tränga sig in samtidigt. Aishe och Shukri klämdes allt längre bakåt, och till slut fick de ett minimalt utrymme vid bakdörren.

När bussen svängde in vid Hammarkullegatan, pekade Shukri på en tant, som satt på bakersta raden.

- Hon är inte klok, den där kärringen, viskade hon, i förra veckan kom hon och hennes syrra hem till oss och ville omvända min mamma till kristendomen. Hon var hur oförsämd som helst, trots att mamma artigt sa, att det inte var aktuellt. Vi höll aldrig på att bli av med dem. Hade pappa bara varit hemma, hade han säkert slängt ut dem.

Plötsligt hördes en kraftig skräll och ett förfärligt brak. Bakrutan krossades, och flera, som satt i närheten, skrek, både av överraskning och av smärta.

- Jädra skitungar, sa Aishe, det är tredje gången den här veckan dom slänger sten på bussarna. Man skäms ju nästan att bo här!

Många rusade upp från sätena, och nu såg flickorna, att de sista stolsraderna var översållade av glassplitter.

Tanten, som Shukri pekat ut, höll ett hårt tag om sin ena handled, men trots det forsade blodet genom hennes fingrar.

- Men gör nåt då! skrek Shukri till dem, som satt närmast. Men alla satt som om de var förstenade och såg bara förskräckta ut. Chauffören hade stannat bussen men lyckades först inte ta sig bakåt genom den kompakta folkmassan.

- Men för helvete, skrek Shukri, vill ni att tanten ska dö? Hon trängde sig fram, och samtidigt slet hon av sig sjalen. De, som stod i hennes väg, vek undan. Hon la ett tryckförband på handleden, och sen satt hon mitt i glassplittret och klappade tafatt tanten på den andra armen.

– Det blir bra, sa hon, var inte orolig, det blir bra! Aishe plockade upp mobilen och slog 112.

Dagen därpå kom två unga män hem till Shukri och bad att få tala med hennes pappa.

De hade yviga skägg och alldeles för korta byxor, Shukris pappa bad dem artig
att sitta ner i vardagsrumssoffan, och Shukris mamma tog fram juice och frukt.

- Vet du om att din dotter är ute sent på kvällarna och med håret bart? frågade de.

- Om ni syftar på gårdagen, hjälpte min dotter en dam, som hade skadat sig allvarligt på
glassplitter, som några unga landsmän till oss åstadkommit genom att slänga sten på bussen i
går kväll. Om hon inte hade använt sin sjal som bandage, hade damen kanske inte levt idag.
Männen fick plötsligt bråttom och skyndade sig därifrån. Han följde dem till dörren. När han
stängt efter dem, kom Shukri ut från köket, där hon hört hela samtalet.

- Jag älskar dig, pappa, sa hon och kramade honom hårt.

8. Han älskar mig så mycket

I

Det var en regnig och blåsig förmiddag. Jag hade slut på både mjölk och toapapper, så jag var
tvungen att ändå ta en snabbis till Handlar'n på torget. Den här dagen var mitt högerknä
ovanligt stumt, så jag bestämde mig för att ta hissen trots att jag bara bodde på andra
våningen.

Hissen var upptagen, och det dröjde ett bra tag, innan den kom.

Flickan hade en knallröd regnkappa med vita prickar på och blommiga gummistövlar.

Det var en av ungdomarna från våningen ovanpå.

Hon nickade tillbaka och mumlade ett hej, men hon tittade mig inte i ögonen. I stället vände
hon bort ansiktet och tittade envist i väggen mittemot som om hon studerade hissfirmans
information med stort intresse. Hon är väl blyg, tänkte jag.

När vi gick ur hissen, såg jag, att hon hade ett stort blåmärke på ena kinden.

En kväll några dagar senare, när jag just satt på Aktuellt, hörde jag ett kraftigt brak där
uppfifrån. Det är rätt bra isolering i huset, så man hör aldrig, vad folk säger, men
ibland hör man baspulsen, när någon spelar musik väldigt högt. Jag hade aldrig hört något

sådant från ungdomarnas lägenhet. De var diskreta och oftast tysta som möss. Några fester hade de heller inte haft, tänkte jag, inte ens en inflyttningsfest.

Nu var det tyst däruppe igen, men plötsligt smällde en dörr, och någon rusade nerför trapporna. Utanför mitt tystnade stegen, men sen hände ingenting. Till sist gick jag fram till dörren och kikade ut. På golvet alldeles bredvid dörren satt en hopkrupen gestalt med huvudet i händerna. Jag öppnade. Gestalten rörde sig inte. Det var flickan från tredje våningen.

Jag satte mig på huk bredvid henne.

- Jag heter Katarina, sa jag, jag vet, att du bor däruppe. Vad är det som har hänt?

Hon ryckte till som om hon plötsligt vaknat till.

- Jag snubblade, sa hon. Jag såg mig inte för. Det var mitt eget fel.

- Kom in, sa jag, det där såret i tinningen ser inte så trevligt ut. Jag ska se, om jag kan plåstra om dig.

Hon reste sig och gick stödd på min arm över tröskeln och in i hallen.

- Jag var ensam, sa hon. Jag visste inte, vad jag skulle göra.

- Det är okay, sa jag, jag hjälper dig.

En stund senare hade jag gjort rent och tejpat såret och placerat henne i en av fåtöljerna i rummet.

- Vill du ha te eller kaffe? frågade jag.

- Max säger, att det är bättre med te, sa hon.

- Och vad säger du?

Hon log för första gången.

- Jag tar gärna kaffe, sa hon.

- Vill du ha macka? frågade jag.

- Ja tack, viskade hon. Jag heter förresten Evelyn.

Fem minuter senare smuttade vi på starkt kaffe med mjölk och doppade vita mackor med ost och grön tomatmarmelad.

Jag tittade på henne.

- Vad var det, som hände, frågade jag.

Hon tittade ner i golvet.

- Jag sa det ju. Jag sa ju, att jag snubblade!

- Evelyn, sa jag, jag är inte dum. Han slår dig, jag såg blåmärket i förrgård.

Hon skakade ivrigt på huvudet.

- Det är väl klart, att han inte gör, han älskar mig ju så mycket!

- Vad är det han vill, att du ska göra eller inte göra? frågade jag.

Hon tänkte efter en stund..

- Han är så rädd för att jag inte ska stanna kvar hos honom. Han vill inte, att jag ska träffa andra. Och det är ju naturligt, när man älskar varandra, att man bara vill vara med den andra, eller hur? Det vill ju jag också. Men.....

- Men vaddå? frågade jag.

- Jag har en studiekamrat, som bor härute. Hon heter Gloria. Jag följde med henne hem efter föreläsningen idag, så han blev orolig för att jag kom senare än vanligt. Och han sa, att han inte ville, att jag skulle träffa andra, även om det är tjejkompisar. Jag skulle aldrig våga tala om för honom att Gloria har en bror, då skulle han tro, att det var därför jag gick med henne hem.

Hon tittade mig plötsligt rakt i ögonen. Det fanns rädsla i dem.

- Glöm att jag berättat det här. Det var i alla fall mitt eget fel! Jag vet ju, hur känslig han är! Jag borde inte göra något, som gör honom ledsen eller orolig! Och det kommer inte att hända igen, jag vet det! Han blev så förtvivlad efteråt!

- Evelyn, jag är ledsen att behöva säga det, men det är just, vad det kommer att göra, hända

igen, menar jag, det gör det alltid. Om du är en klok flicka, tar du ditt pick och pack och sticker så fort du bara kan.

- Du förstår ju inte, sa hon, vi älskar ju varandra! Han har ju bara mig!

Hon reste sig snabbt och gick ut i hallen.

- Tack för kaffet, sa hon, men glöm, att jag varit här! Det var fel av mig att berätta.

När dörren smällde igen efter henne, kände jag en stor oro. Hon var alldeles för ung för att bära allt det här ensam.

Några dagar senare när jag var på väg hem, mötte jag Max. Han släpade på en ryggsäck, en ful gammal resväska och en massa kassar. Han gick långsamt, med blicken i backen.

När vi var bara ett par meter från varandra, lyfte han upp sitt ansikte. Jag såg, att han hade gråtit.

9. Flickan i fönstret

I

När jag gick förbi 28:an på väg till vagnen, såg jag flickan i fönstret för första gången..

Sen såg jag henne nästan varje dag, när jag gick ut. Hon stod där och tittade, allvarlig, stilla.

Däremot såg jag henne aldrig utomhus med de andra barnen. Hon kunde väl vara en fem, sex år så där. Hennes hår var alldeles svart och mycket lockigt. Hon var också väldigt blek, fast det var väl inte så konstigt, när hon aldrig var ute och lekte på gården. Jag vinkade till henne. Då log hon och vinkade ivrigt tillbaka. Genast kom en kvinna fram till fönstret och ryckte omilt undan henne.

Vad märkligt, tänkte jag, de måste vara väldigt rädda för oss - eller väldigt arga!

Jag funderade över flickan. Var hon kanske sjuk? Eller var de här illegalt, gömda kanske, vad visste jag. Det borde väl vara ett bra ställe att gömma sig på, bland så många människor med så många barn. Ett mer eller mindre, vem skulle märka det, minns jag att jag tänkte.

En dag i november var hon inte där. Jag tittade ordentligt även på tillbakavägen, men efter den dagen såg jag henne aldrig mer i fönstret.

Några dagar senare, när jag träffade den där somaliske pojken, som bor i samma hus, kunde jag inte låta bli att fråga honom.

- Den där flickan, som bodde ovanför er, har hon flyttat?
- Ska du väl ta och skita i, sa han.
- Vilken ton, sa jag, och vilket språk! Jag bara undrar. Vi brukade vinka åt varandra, när jag gick förbi.
- Och?
- Jag är intresserad bara. Vill inte att det ska ha hänt henne något tråkigt.
- Även om jag visste något, skulle jag inte berätta det för dig!
- Så du vet inte du heller?

Han knep ihop munnen.

- Inga kommentarer!
- Men lägg av! Jag är faktiskt inte din fiende. Jag har kommit hit ut för att jag ville det.
- Och för att du får betalt.
- Jag hade kommit ändå. Om jag hade kommit på själv att det var möjligt.
- Varför då? Här finns ju ingenting.
- Här finns en stor del av mitt liv.
- Du är ju knäpp, ju!
- Kanske det, du. Men vet du något om dom?
- Och varför skulle jag lita på dig?
- Varför skulle du inte? Tror du att jag är spion, eller?
- Min pappa säger, att vi inte ska prata med er alls.
- Vad då er? Jag är jag och inte någon jävla bosättarkopia!

- Vad är det för språk, va? Nu log han, och det tillknäppta var borta.
- Ett noll till dig! sa jag. Jag vill bara veta, att dom har det bra!
- Vet jag inte. Dom försvann för en vecka sen. Dom var väl illegala. Barnen fick aldrig gå ut. Jag tror, att dom hade tre barn. Hon var äldst. Vi hörde ibland, när dom vuxna grälade. Och när barnen sprang omkring däruppe och mamman försökte få dom att vara tysta. Då skrek hon åt dom så att det hördes i hela uppgången. Jag tror, att dom som dom bodde hos inte vågade ha dom kvar.
- Finns det många som dom? frågade jag.
- Vad tror du? sa han.

II

Idag fick jag gå till rektorn. Det började med att Jonatan inte kom in efter rasten, och ingen hade en aning om, var han fanns.

Jag hade sett honom, när vi tog på oss, men när jag kom ut på gården, var han försvunnen. Lite konstigt var det ju, för vi hade sagt, att vi skulle vara tillsammans, men jag tänkte, att något väl hade dykt upp, så jag gick till fotbollsplanen och lirade med dom andra grabbarna. När det hade gått en kvart av lektionen, blev jag orolig. Frågade fröken, om jag kunde gå ut och leta efter honom, men hon sa, att det var bättre jag ägnade mig åt matten. Jonatan skulle väl dyka upp, när han märkte, att alla andra gått in.

Men han dök inte upp, och efter en halvtimme reste jag mig och sa, att jag behövde gå på toa. Fröken såg ut som om hon trodde mig nätt och jämt, men hon vågade inte neka mig, för i våras hade en av tjejerna i klassen kissat ner sig, när hon inte fick gå. Och det hade blivit ett himla hallå om det, det hade varit möten och uppvaktningar och jag vet inte allt. Och en tidning hade skrivit om att dagens lärare inte var ett dugg bättre än han i den gamla filmen Hets, vad det nu var för en.

Jag tog på mig skorna men struntade i jackan. Det var minst tio grader varmt ute.

Skolgården var alldeles tom på ungar, bara en av mammorna i huset korsade den på väg till spårvagnen. Vi morsade på varandra. Jag såg, att hon nog tänkte fråga, vad jag gjorde ute mitt under skoldagen, så innan hon hunnit säga något mer, skyndade jag mig förbi henne åt andra hållet. Hon vände sig om och skakade på huvudet.

Jonte var som uppslukad av jorden, eller av asfalten, skulle man väl kunna säga. Hade han blivit dålig och gått hem? I så fall borde han väl ha sagt till nån av oss eller till fröken?

Jag hade letat runt i minst tio minuter, när jag hörde ett konstigt ljud från buskarna.

Och där låg Jonte, och han blödde från ansiktet och från knäet, som syntes genom de söndertrasade jeansen. Jag föll på knä bredvid honom.

- Vad har hänt, frågade jag, har du ramlat?

Jag tittade mig omkring och insåg, att det inte fanns något i närheten, som han skulle ha kunnat ramla på för att slå sig så illa.

Jag försökte hjälpa honom upp, men han kunde inte stödja på foten, och när jag rörde vid hans ben, såg jag något äckligt, en benbit som stack ut genom skinnet.

Jag reste mig upp och spanade över skolgården. En av majarna kom släntrande från bortre ändan av huset. Jag viftade och ropade, och han kom springande bort till oss.

- Jag ringer ambulansen, sa han, kan inte du försöka få tag på hans mamma? Ligg bara alldeles stilla, Jonatan, så ska du se, att allt blir bra igen! Han tog av sig sin dunjacka och la den under huvudet på Jonatan.

Jonatan svarade inte, men tårar av smärta rann nerför hans smutsiga kinder.

- Vilka var det, frågade jag, vilka var det?

Jonte skakade på huvudet.

- Det blir bara värre då, sa han.

Jag tog upp mobilen och ringde hans mamma. Hon sa, att hon skulle komma med en gång.

Sen tittade jag allvarligt på Jonatan igen. Han försökte titta bort, men till slut sa han:

- Det var dom vanliga.

Jag reste mig långsamt och gick tillbaka in i korridoren.

Rektorn undrade, hur jag bara kunde gå in i ett främmande klassrum och slå ner två pojkar utan ett ord till förklaring.

Jag svarade inte. Ville inte berätta för henne, att det fanns vuxna, som valde att inte se eller förstå, vad det var som hände därute. Som inte hade hört Jonatans nödrop och sett hans rädda ögon, när han bad att få stanna inne på rasten och fortsätta räkna. Som bara hade trott, att han ville komma före oss andra. Som hade hävdat, att det var nyttigt med frisk luft. Jo, jag tackar! Hur nyttigt hade det varit för Jonte?

10. Orosmoln

I

Jerry och jag har varit tillsammans i snart en månad nu. Han är världens gulligaste och snällaste och inte alls sån som jag trodde, att svenska killar var, innan jag träffade honom. Vi kan prata om precis allting, och vi är med varandra nästan hela tiden. Mina kompisar tycker det är roligt att vi blivit ett par, men Shukri är lite sur för att jag inte är med henne lika mycket som förut. Jerry spelar i ett band, och enda gången vi inte är tillsammans är, när de tränar och så på lektionerna i plugget.

Men den sista veckan har de tränat väldigt mycket. Vi har nästan inte kunnat ses alls på kvällarna, och flera gånger har han inte kommit till skolan på hela dan heller. Jag tror väl inte precis att han ljuger, när han säger, att han är med bandet, men lite orolig är jag. Han kan väl inte ha tröttnat?

II

Idag, när Marilyn skulle ut och handla, fick hon nästan ett spel. Hon påstod, att det fattades femhundra spänn i plånboken och undrade, om jag hade sett dom. Som om jag skulle ha snattat av hennes matpengar! Hon hade väl köpt upp dom själv och glömt bort det, eller också hade hon inte tagit ut dom överhuvudtaget! Vi tjtade en stund, men så lugnade hon sig. På kvällen var hon på gott humör igen, och vi la oss tidigt! Kevin sov över hos den bosniska familjen, och de stora ungarna var ute nånstans. Jag börjar känna, att det var bra för oss, att vi flyttade hit.

III

- Din jävla sopa! Hur fan kunde du göra det? Hon är ju min bästa vän, den allra bästa vän jag någonsin haft!

Hon grät av ilska och slog honom med sina knytnävar överallt, där hon kunde komma åt.

Han slog inte tillbaka, försökte bara hålla henne ifrån sig och få ett fast grepp kring hennes smala armar.

- Aishe, lugna dig, sa han gång på gång, jag har inte gjort något, jag vet inte, vad du talar om!

Flickan snyftade och fortsatte att slå, men hennes krafter tycktes vara på väg att ebba ut. Till slut sjönk de ner på grässlänten, och hon satt alldeles stilla i hans famn en lång stund.

- Det är inte rättvist, mumlade hon, dom var så förälskade! Och han var en jävla juste kille för att vara svenne. Dom var precis som Romeo och Julia!

Killen strök henne över håret.

- Det var inte vi, sa han mjukt, det var inte vi, jag svär!

Hon glodde misstroget på honom.

- Och varför skulle jag lita på dig den här gången? Du nekar ju alltid om det inte finns några vittnen.

- Habiba, sa han, du vet, att jag inte gillar svennar något vidare, och jag gillar definitivt inte när det kommer så många, som det har gjort den sista tiden. Men jag skulle aldrig fortsätta att

sparka på en, som redan var avsvimmad, det måste du ändå tro på!

- I så fall, sa hon, vill jag att ni tar reda på vilka det var. Och sen vill jag att ni gör likadant med dom som dom gjorde med Jerry!

Han släppte henne försiktigt, reste sig upp och ställde sig i givakt.

- Aj aj, kapten, sa han och gjorde honnör.

Hon räckte ut tungan åt honom, men nu var hennes ögon glada igen.

- Hjälp mig upp, sa hon, vi ska åka till Östra och se, hur han mår!

IV

Det kan inte vara sant! Jerry ligger på Östra, han är svårt misshandlad, och de vet inte, om han kommer att överleva! När dom ringde, blev jag alldeles darrig i hela kroppen, men jag ringde till hemmet och sa till Marilyn, att vi måste åka upp. De andra ungarna var i skolan, som tur var. Måste först få veta själv, hur illa det är.

Vi tog en taxi, och när vi kom dit, fick vi träffa en allvarlig läkare, som berättade, vad som hade hänt. Man hade hittat honom bakom en stenmur på Hammarkulletorget, han hade varit blodig och inte kontaktbar, och han var fortfarande medvetslös. Jodå, vi kunde gå in till honom nu!

Han såg så liten ut, där han låg i sängen, med ett stort bandage om huvudet och flera tejpade sårskador i ansiktet! Marilyn började gråta.

– Vilket jävla ställe, sa hon, vi skulle aldrig ha flyttat dit! Jag var benägen att hålla med henne. Vi höll om varandra, och nu grät vi båda två.

En sköterska kom in och frågade, om vi ville ha lite kaffe. Vi nickade tacksamt och stjälppte i oss den heta drycken. Jag glömde alldeles bort att jag inte kunde dricka kaffe utan att ha minst fyra sockerbitar i!

Vi stannade hela natten. Kevin fick vara hos Alisa, och Madonna insisterade på att komma hit hon med. Hon kom tillsammans med Almira, som var alldeles rödgråten.

Efter några timmar åkte de hem till Alisa tillsammans.

Marilyn och jag sov inget den natten. Jag låg och lyssnade till hans andetag och alla ljud på avdelningen. Det är konstigt, så många ljud det kan finnas på natten på ett sjukhus! Jag har aldrig tänkt på det förut. Har väl alltid trott, att de som var sjuka har sovit gott på sömn-tabletter och att personalen har tassat omkring med ljudlösa steg. Men det ringde, slamrade, snarkades och jämrade sig från alla håll och kanter, och ambulanser körde in med tjutande sirener till akutintaget. Och när morgonen äntligen kom, hörde jag sopbilens slamrande nedanför.

Vid niotiden gick jag ner för att köpa lite fika och ett par mackor. Jag hade inga kontanter utan tänkte betala med kort.

- Tyvärr, sa damen bakom disken, det går inte, finns nog inte tillräckligt med pengar.

- Men vad fan, det fanns ju tretusen igår!

Damen log vänligt. Jag är ledsen!

När jag kom upp till Marilyn igen, var det full verksamhet i rummet. Jerry hade vaknat!

Nu grät jag igen, av lättnad, och det spelade ingen roll, att vi inte fick några mackor.

Han var förvirrad och verkade inte komma ihåg, vad som hade hänt. Men han skulle överleva!

Några dagar senare började livet återgå till det normala. Jag hade kollat upp kortet. Det fanns verkligen inga pengar på det, hade tömts samma dag som Jerry blev misshandlad. Och det var inte jag, som hade hämtat ut några pengar!

- Vad tror du, sa jag till Marilyn, kan det vara Jerry som.....Tror du att han råkat ut för det här med bötning, som man ju hört talas om förekommer i förorterna? Tror du att han tog pengarna för att de hotade honom?

- Så du tycker, att vi ska fråga honom om han stulit tretusen spänn av mig, när han nästan dog av vad det där slöddret utsatte honom för? Nej, det är nog troligare, att de gav sig på honom för att han var ihop med en invandrartjej!

Jerry kom hem några dagar senare. Det var meningen, att han skulle åka till skolan i början på veckan som kom, men på måndagen sa han, att han hade ont i halsen och vägrade att gå ur sängen. Det halsonda höll i sig hela veckan, och till sist blev jag misstänksam. Det var bergis något som var fel! Det var bergis något som han var rädd för! Och jag ville veta vad det var!

När Marilyn gått till jobbet, gick jag in i hans rum och satte mig på sängkanten.

- Hur är det?

Pojken muttrade något ohörbart från täckets innandöme.

- Jag vet, att det är något, som är galet, och jag vill gärna veta, vad det är!

- Okay, jag lånade dina pengar, sa han snabbt, men du ska få tillbaka dom.

- Lånade? Utan att fråga? Och vad skulle du ha dom till?

- Tänker jag inte berätta. Inget du säger kan få mig till det.

- Någon har hotat dig. Vem?

- Allvarligt talat farsan, vad brukar hända, när du får reda på sånt? Då brukar du bara rusa iväg utan att använda skallen. Sist kom till och med snuten hit.

- Tack, jag vet det! Du behöver inte påminna mig. Men om någon hotar dig, ska vi anmäla det.

- Jaha du, och om du var hotad av ett MC-gäng, skulle du anmäla det då?

- Vet inte. Kanske inte. Men det var väl inte.....

- Det var bara ett exempel, sa Jerry snabbt, lite för snabbt, tyckte jag.

- Är du skyldig någon pengar? undrade jag.

- Jag vill inte snacka om det, har jag ju sagt!

- Men jag vill! Vad har du gjort? Dealat?

Han svarade inte.

Jag satt tyst en bra stund och visste inte, hur jag skulle gå vidare. Om han knarkade.....

- Jerry, sa jag till sist, jag vill bara hjälpa dig!

- Ingen kan hjälpa mig, sa han. Vad fan skulle vi hit att göra? Jag vill flytta härifrån!

V

När jag ringde till Rolle för att tala om vad som hänt och säga, att jag inte skulle kunna komma på lördagen, blev det alldeles tyst i telefonen.

- Hallå, sa jag, är du där?

Han harklade sig.

- Jovisst är jag här, sa han, jag blev bara så chockad av det du berättade!

- Ja, sa jag, nu håller jag med dig och de andra grabbarna. Vi borde aldrig ha flyttat hit!

Dom där jävla bössen, jag visste det, om det inte hade varit för tanten.....

Rolle harklade sig igen.

- Men, sa han, om dom bara hade vetat, att det var din grabb....., sa han.

- Menar du, att det skulle ha hindrat dom? frågade jag.

- Ja, sa han, det är klart att dom skulle ha försökt ordna det på nåt annat sätt i så fall.

- Så du menar, att vitlöksnissarna skulle ha varit speciellt försiktiga med just min grabb?

Jag, som hotade en av deras egna ungar? Rolle suckade.

- Det var inte dom, sa han, det var andra, såna som är mer som vi, såna som vi känner.

Jag fattade först inte vad han sa. Men så plötsligt ramlade femtioöringen ner.

- Menar du, att det var några av våra egna? nästan skrek jag. Menar du, att det är mina barndomskompisar, som jag druckit bärs med varenda vecka år ut och år in? Varför i helvete skulle dom göra något sånt?

Rolle lät säkrare på rösten nu.

- Dom hade väl själva hamnat i skuld hos han, armeniern. Jag tror, att det var både hästar och poker, faktiskt. Det var väl ett sätt att själva slippa att följa med på en skogspromenad så att säga.

- Menar du, att Jerry hade torskad på spelskulder? sa jag förvånat. Han, som alltid har tjatat på mig att lägga av med hästarna!

- Om du visste, vad lätt det är att åka dit, svarade Rolle. Dom illegala klubbarna brer ut sig som influensavirus!

- Herregud, sa jag bara, herregud!

- Jag skulle rekommendera dig att kolla, om han har fler skulder och i så fall fixa ett lån och lösa ut dom. Vi får väl hoppas, att killen blev tillräckligt omskakad av det som hände för att ha vett att lägga av.

- Du säger inget till grabbarna? frågade jag.

- Är du tokig? svarade han och la på.

Vykort VII

Rien ne va plus

Idag har jag spelat bort femti spänn på Casinot i Monte Carlo. Det tog en knapp minut, sen vi väl kommit igenom nålsögat med ID-kontroll och okulärbesiktning av vårdad klädsel och lämpligt utseende (läs: relativt välsituerad och gärna av västeuropeiskt eller amerikanskt ursprung). En man med stenansikte gick mellan borden och la marker för tio eller tjugotusen kronor på varje ställe. Sen vände han nonchalant ryggen åt bordet han just satsat på och satsade på nästa. När vi kom ut var det mörkt. Strålkastare lyste upp trappan och stiliga unga vakter flankerade oss, när vi gled ner till gatuplanet. Det stod en hel hop människor där och gapade på oss för att få en skymt av någon, som var något. Vi kände oss som filmstjärnor.

Kram, mamma

VI

Jag hade inte sett Jerry på över två veckor. Sist vi träffades verkade han bara så jäktad – nästan jagad, skulle man kunna säga. Han hade haft något dåligt svepskäl om att de repade jättemycket och han inte hunnit, men jag hade känt på mig att det var något annat också. Hade försökt ringa mobilen också, men svararen gick på direkt varje gång, och han ringde inte tillbaka.

Nu mötte jag honom utanför pizzerian, när jag var på väg hem från skolan. Mitt hjärta började pumpa på högvarv. Hans smala axlar, hans långa ljusa hår! Han verkade inte se mig alls, stirrade bara framför sig som om han var en sån där zombie, eller vad det nu heter. Om jag inget sagt, hade han bara passerat mig på några meters avstånd. Som om jag inte fanns.

Då bestämde jag mig för att fråga rent ut.

- Jag trodde, att du gillade mig, sa jag, att vi gillade varandra.

Han ryckte till och stannade, men han tittade fortfarande inte på mig.

Hans röst var dämpad, nästan trött.

- Det var ett misstag, sa han, det skulle aldrig ha blivit så! Glöm det!

- Ett misstag? sa jag vantroget, sa du misstag?

Det ryckte lite i hans ena kind. Han tittade fortfarande bort.

- Det var inget fel på dig, sa han, men jaggillar inte tjejer helt enkelt.

Jag trodde inte mina öron.

- Är det sant? sa jag. Vi blir ihop, vi träffas jämt, vi pratar om allting, du säger att du älskar mig, att vi ska leva ihop, och så säger du, att alltihop var ett misstag!

Han svarade inte.

- Så om jag inte hade frågat, hade du bara fortsatt att hålla dig undan då?

Nu satte han ner gitarrfodralet på asfalten.

- Jag antar det, sa han.

Mitt hjärta slog så snabbt att jag trodde, att det skulle stanna.

Han fortsatte att titta ner i marken.

Jag kände ilskan sprida sig i hela kroppen, blodkärl för blodkärl.

- Jaha, sa jag, och vad tycker du att jag ska göra nu? Slänga mig i armarna på en ny opålitlig svenne? För nån annan kommer inte att vilja ha mig efter det här!

- Gör vad du vill, sa han, du får väl söka tröst hos dina bitchiga väninnor! Dom har ju aldrig gillat mig från början, så då får dom nåt intressant att prata om!

Jag visste, att han hade rätt, men jag skulle inte kunna berätta. Jag skämdes alldeles för mycket för att kunna göra det.

När han tog upp gitarrfodralet igen, vände jag mig bort.

- Måste kila, sa han, har verkligen bråttom. Ha det!

Och så var han borta.

Jag mådde illa. Nästan ramlade ner i en iskall plaststol utanför pizzerian.

Han, som jobbade därinne, tittade på mig genom fönstret.

- Shit! tänkte jag. Om han kommer ut och kräver att jag ska beställa något, dödar jag honom med en av bordsknivarna. Dom är vassa som bara den på det här stället! Eller också låtsas jag att jag blivit mutist.

Han kom ut med ett glas vatten i handen.

- Mår du inte bra? sa han bekymrat, du är ju alldeles vit i ansiktet.

Då började jag stortjuta.

11. Den nya killen

I

Det har kommit en ny kille till 28:an. Almira, Shukri och jag såg honom för första gången ett par dagar efter det att Jerry gjorde slut med Almira.

Han hade kolsvart hår (det var väl färgat, förstås) och en alldeles för liten gubbbhatt ovanpå. När vi snackade med vår klassföreståndare om det, sa hon, att den nog var från sextitalet. Dom har visst blivit moderna igen. Hennes fästman hade haft en sån, när de träffades. Och ändå hade hon gift sig med honom och var fortfarande gift med honom! Jaja, smaken är verkligen olika!

Vet inte, vad killen hade för brallor eller så, för han hade krupit in i en svart yllerock, som gick ända ner på fötterna på honom. Han hade fällt upp kragen och hade båda händerna i fickorna. Och han hade solglasögon fast det var alldeles grått ute!

Jag tyckte, att han såg ut som en fågelskrämma, men Shukri sa, att han påminde om en poet hon sett på TV- eller lite som Carl- Einar Häckner. Almira sa ingenting, som vanligt. Hon sa nästan ingenting nu för tiden, sen det tog slut med Jerry hade hon nästan slutat både att äta och att prata. Vi var faktiskt oroliga för henne. Den första veckan var det väl okay att hon åt mindre än vanligt. Hon var ju lite i rundaste laget, faktiskt. Men nu hade det gått tre veckor, och hon började se alldeles urgröpt ut i ansiktet.

Jag försökte skoja med henne om ”poeten”, sa, att det vore väl något för henne, som gillade att skriva. Dom kunde ju sitta vid ett tänt ljus, när elverket hade stängt av lyset för att dom inte kunde betala räkningen, och läsa sina texter för varandra.

Eller också kunde hon skriva en bestseller så att han hade råd fortsätta att pyssla med sina djupsinnigheter, som ingen annan skulle orka med att läsa!

Hon log inte ens.

- Jag har ångrat mig, sa hon, jag ska inte bli författare. Jag är inte säker på att jag bryr mig om att bli vuxen överhuvudtaget.

Jaha, vad svarar man på sånt? Ingen aning, så jag kramade henne bara lite hårdare med den armen jag redan hade om hennes axlar. Jag hoppas bara hon inte hittar på något dumt!

II

Jag vet inte, vad som har tagit åt pojken! Sen den där misshandeln har han inte varit sig lik.

Det verkar, som om han tappat sugen helt och hållet.

Jag tror, att han skolkar en hel del från skolan, han övar aldrig, och han har gjort slut med Almira! Och nu har han färgat håret och börjat klä sig i svart han också. Vad har jag gjort för att få så knepiga barn? Till och med Madonna tycker, att han ser knäpp ut.

- Men det är ju inte du, ju, sa hon när hon fick se hans nya jag för första gången. Det är ju som om du spelar teater, ju!

Jerry muttrade något om att det kanske var just det han gjorde.

Jag begriper ingenting!

Och häromdagen kom Alisa över och undrade, om jag inte tyckte det var jobbigt att ha Almira hemma hos oss varenda kväll! Och jag, som inte har sett henne sen i oktober!

Hon hade inte berättat för sin mamma, att det tagit slut, och det verkar, som om hon gått ut varenda kväll och låtsats att hon varit här! Jag sa, att jag inte heller förstod vad som hänt mellan dem, de hade ju varit så förälskade, men de var ju för all del så unga, så det var väl inte så konstigt, att det där med kärleken växlade.

Alisa sa, att hon var orolig för att Almira inte åt ordentligt. Varenda kväll hade hon sagt, att hon fått mat hos oss och att hon inte var hungrig. Och skolsköterskan hade ringt hem och undrade, om flickan bantade, eftersom hon åt så lite i bamba.

Medan Alisa satt med mig i köket och drack kaffe, hörde jag Jerry inne i hans rum. Jag ropade, men han svarade inte. Höll väl på med något dataspel, förstås.

Kenny är mest bekymrad över hur han ser ut.

- Så där klär sig inte en karl som inte är fikus eller skådis eller bägge delarna på en och samma gång, var hans kommentar, när han såg ”den nye Jerry”. Och så höll han på att älta om de där pengarna, som försvann. Jag vill faktiskt att vi lämnar det! Jerry har kanske gjort något misstag, men det är över nu, så varför hålla på att tjata och tjata? Jag är rädd att vi bara skjuter honom längre ifrån oss, om vi envisas. Kanske är jag också rädd för att få veta sanningen. Det skulle inte förvåna mig, om de lurat honom att prova knark också!

12. Glöggfesten

Det var dagen före lucia. Projektet hade bjudit in bosättarna och allmänheten till en riktig svensk glöggfest. Som en eftergift till den lokala kulturen serverade man såväl Systemets mellanstarka som Handlarns saftglögg. Till detta bjöds pepparkakor, lussekatter och klenäter.

Tio i hade ett femtiotal bosättare och sju s.k.urinnevånare bänkat sig i salen en trappa upp i Folkets Hus. En av gästerna var Evelyn, och hon satt som klistrad vid en ung man med latinamerikanskt utseende. Undrar, om det är Glorias bror, minns jag att jag tänkte.

Från de maffiga högtalarna, som flankerade scenen, strömmade julsånger. På borden glimmade stearinljus i tomteröda träljusstakar.

Orvar och hans kompisar Tiffin och George hade grundat hela eftermiddagen och var på ett strålände humör. Tiffin var rosig om kinderna och rosig om näsan, och han hade svårt att vänta tills festen skulle börja.

- Hallå där, fröken lilla, kan vi få en sexa Blossa, trumpetade han och viftade mot projektledningen, som satt vid ett eget bord närmast scenen. Orvar hyschade åt honom, medan han tittade generat på mig, som satt lite längre bort vid samma bord.

Jag mimade tillbaka att det var lugnt och skickade iväg en slängkyss åt hans håll.

Prick sju välldes ett dussin ungar i olika storlekar in. Per-Arne, som stod i dörren, frågade efter föräldrarna.

- Dom är inte så mycket för det här med julsånger, sa en av flickorna, det räcker, att dom blir kommenderade till dagis i morron bitti. Men *vi* gillar i varje fall pepparkakor!

Per-Arne såg rådvill ut. Det var sagt, att barn var välkomna i målsmans sällskap. Han tittade hjälpsökande mot projektledningens bord. Annelie nickade.

- Det är okay, sa hon, nästa gång kanske de tar med sig sina föräldrar!

En halvtimme senare var pepparkakorna slut. Tiffn hade somnat och snarkade högljutt, och ungarna hade nästan hunnit äta upp lussekatterna också, och de var ändå beräknade för åtminstone åttio personer.

Per-Arne, som egentligen hade tänkt hålla sig till saftglöggen, eftersom han var i tjänst, hade upptäckt, att han gillade Systemets bättre. Nu började han stöta på mig. Jag låtsades inte förstå utan fortsatte att prata med några av ungarna.

- Min pappa säger, att allt nog blir som vanligt igen, när ni har flyttat tillbaka till stan, sa en av flickorna. Tänker du göra det? Flytta tillbaka, menar jag.

- Jag vet faktiskt inte, sa jag. Egentligen flyttade jag ju tillbaka, när jag flyttade hit. Första gången jag kom var 1969.

- Wow! sa flickan. Min mamma är född 1969. Då måste du vara en mormor eller nåt?

- Ja, sa jag, jag är faktiskt en mormor.

- Vad tycker dina barn om att du har flyttat hit?

- Dom vet inte om det, sa jag.

- Vet dom inte om det? Flickan gapade. Hälsar ni inte på varandra? Pratar du inte med dom i telefon?

- Jag skriver vykort, sa jag. Från Frankrike.

Flickan såg misstrogen ut.

- Från Frankrike, sa hon. Varför då?

- Jag vill inte, att de ska veta, att jag är här, sa jag, och tyckte plötsligt att det lät dumt.

- Men älskar inte dina barnbarn dig?

- Jag vet inte, sa jag, jag vet faktiskt inte.

Flickan tittade allvarligt på mig. Hon klappade mig på handen.

- Jag tycker i alla fall om dig, sa hon. Vi kan låtsas, att du är min mormor, om du vill!

13. Änglar i snö

Så hade det äntligen blivit julafton! Jag vaknade redan innan fem, och vid halv sextiden insåg jag att jag inte skulle kunna somna om, och att det var lika bra att stiga upp. Jag hade varit uppe länge kvällen innan, eftersom skinkan tagit längre tid i ugnen än jag räknat med. Det är konstigt, att man inte lär sig efter alla år! Jag kan inte minnas en enda gång, när den blivit färdig inom den tid, som stått på plastomslaget! Idag skulle jag bara koka grön långkål i skinkspadet, annars fick det här med julbord anstå.

Gran hade jag inte heller brytt mig om. Men jag hade hängt några vackra glashjärtan och i röda sidenband i fönstret.

Jag bryggde kaffet direkt i IKEA-muggen och provade skinkan på en skiva vörtbröd, toppade med Apotekets årgångssenap i mörkgrön burk och hällde lättmjölk i kaffet.

Jag hade skippat GP, när jag flyttade hit ut. Jag orkade helt enkelt inte med att börja varje dag med en invasion av lidande och död och allmänt elände. Satte på en skiva i stället, Vivaldi tror jag att det var, och plockade fram ett korsord, som hade gäckat mig ett bra tag nu. Jag gillar dom där riktigt kluriga, men ofta blev de mig övermäktiga.

Skinkan var okay. Lite salt kanske, men så var det ju också en kantbit. Brukade bli mera lagom längre in.

Hmmm.....BAKGRUND på sex bokstäver? Något med mjöl eller deg, antagligen, eftersom just den här korsordskonstruktören gillar att vitsa. Undrar, om jag kan få någon av de andra bokstäverna med hjälp av ett av dom lodräta orden? FÅR OFTA STÄDUPPDRAG på fyra

bokstäver, börjar på S....javisst, SMED måste det bli förstås, och då skulle BAKGRUND kunna bli MÖRDEG!

Jag undrade, om det fanns någon mer människa i hela Göteborg, som satt och löste korsord klockan sex på julaftons morgon? Om någon överhuvudtaget var vaken, var det väl troligare att de höll på med julmaten eller slog in de sista julklapparna, innan ungarna hade vaknat.

I år blir det inga julklappar. Inte till någon. Jag tänkte, att jag kanske skulle ha fixat något till Orvar, men jag ångrade mig. Han skulle bara känna sig tvungen att ge tillbaka. Och de flesta av grannarna var ju muslimer. Fast jag vet, att många av dom gör det lite extra festligt också, för barnens skull. Alisas barn får till exempel alltid presenter på jul, har hon berättat.

- Jag vill att de ska vara som de andra barnen, spelar ingen roll om det är Id eller julafton, hade hon sagt.

Klockan segade sig fram. Det var fortfarande mörkt.

- Jag går ut en sväng, tänkte jag, medan alla ljusstakar och stjärnor fortfarande lyser i fönstren!

Det luktade nyskurat i hissen och i uppgången. Värden, eller om det nu var projektledningen, hade satt upp en julgran innanför ytterdörren. Men den doftade inte alls. Den var av plast och antagligen en eftergift åt eventuella allergiker.

Ute var det rätt kallt men fortfarande barmark. Jag kom på mig själv med att undra, hur det skulle vara att jobba i en bransch, som försökte sälja pulkor och skidor till jul. Det måste ju vara ett vågspel med väldigt olika utfall beroende på om snön kom före helgen eller inte.

Stjärnor och ljusstakar glimmade i vart och vartannat fönster. På en del håll hade man garnerat hela balkongen med blinkande lampor, och i ett och annat sovrumsfönster lyste tomtar eller änglar. Det var maffigt att se, när fasaderna var så här enorma och fönster och balkonger så många.

Jag kom plötsligt ihåg en rad från en dikt som jag hört för många år sedan: *Mitt barn, vill du*

bo i en adventskalender? Det var precis så det såg ut, som en adventskalender, vars luckor dolde hemligheter, tills det var dags att öppna dem.

Jag gick upp mot Sandeslätt. En ensam man med hund kom från andra hållet. Det var en stor hund, en schäfer, och jag drog mig ut på min kant. När vi passerade varandra, lyfte mannen på hatten, jo han hade faktiskt hatt!

- God morgon, sa han, och god jul!

- God jul, svarade jag och kände mig plötsligt oförklarligt glad.

Efter en halvtimme var jag hemma igen. I spegeln lyste mina kinder röda, och jag tyckte, att min blick var mer levande än på länge.

Jag gick ut i köket och värmde lite glögg. Tog fram en av de orangeröda glöggmuggarna jag fick av svärfar den allra första julen härute och pytsade i några russin. Mandlar hade jag inte brytt mig om att skaffa. En pepparkaka ur den fina köpeburken fick duga till.

Halv ett började jag bli hungrig och dukade bordet i stora rummet. Jag hade hittat en gammal julduk bland pinalerna. Den var inte särskilt välstruken, men den fick duga. Vart strykjärnet hade tagit vägen i flytten hade jag ingen aning om.

Jag tog fram ett av de handmålade mormorsglasen på fot. Var det jul, så var det! Sen kokade jag kålen i skinkspadet, pressade ur den och spädde med grädde. Några skivor skinka, senap, vörtbröd och en flaska julöl, sådär, nu var det klart! Jag rotade i byrån efter några lämpliga servetter, men de enda jag hittade hade sommarmotiv med snäckor, vilstolar och parasoller. Just då ringde det på dörren. Den som stod där utanför bultade också, som om han eller hon trodde, att dörrklockan var ur funktion.

Jag kikade i titthålet. Det var Orvar. Han hade på sig en röd toppluva och hade famnen full av paket. Jag skulle ju kunna låtsas, att jag inte var hemma!

När jag öppnade dörren, ropade han så att det ekade i trapphuset:

- Finns det några snälla barn här?

- Det tror jag inte, svarade jag något avmätt, dom firar antagligen jul i en stor och svindyr bostadsrätt i Masthugget! Han grinade glatt.

- Tänker du låta mig stå kvar härute hela dan? undrade han. Det är ju ändå jul och allting! Jag klev åt sidan, och en klump började växa i halsen. Jag hade ju varit inställd på att fira en ensam jul, jag hade varit inställd på något vemodigt, lite av *Det är härligt synd om mig* – syndromet, och nu kom han hit och ändrade på det, bara sådär! Jag var inte säker på att jag gillade det.

Han hade hängt av sig men hade fortfarande på sig toppluvan.

- Det luktar gott, sa han uppskattande. Jag var besegrad.

- Okay, sa jag, du kommer precis lagom. Jag ska bara duka fram en tallrik till.

- Ta fram snapsglasen också, sa han, jag kvistade förbi systemet igår. Och i förrgår, när jag var i Nordstan, köpte jag ett grenljus på marknaden. Tycker liksom att det hör till på julen, fast jag inte kan begripa, hur dom bär sig åt för att få till dom.

Han hade ett paket till, det var julgardiner, som han köpt på Åhléns. Jag protesterade.

- Jag har aldrig ägt ett par julgardiner, har aldrig haft den minsta önskan att göra det heller.

Så varför skulle jag börja nu?

Han nickade förstående.

- Så har jag också tänkt, sa han, inga julgardiner över min tröskel! Men man kan ju alltid ompröva sina idéer. Jag tror till och med att det är nyttigt för själslivet. Så att man inte gror igen alldeles. Det är annars ganska lätt. ”Så här har vi alltid gjort i min släkt” eller ”Så där gjorde aldrig mina föräldrar”. Morsan brukade förresten ha julgardiner. Hon satte alltid upp dom till första advent.

- Jag är inte din morsa! sa jag bestämt.

Han skrockade belåtet.

- Naturligtvis inte, min sköna dam, tror du jag skulle bry mig om att lämna mina kompisar en

julaftonskväll om jag tyckte, att du påminde om min morsa?

- Skulle inte alls förvåna mig, sa jag.

Då gick han fram till mig och kysste mig chevalereskt på handen. Vi hjälptes åt att sätta upp gardinerna.

När vi hade ätit, tog han fram ett litet paket i silverpapper och la det i min hand.

- God Jul! sa han.

- Men jag har ju ingenting till dig, protesterade jag.

- Öppna det, sa han bara.

Det var ett litet halssmycke i form av en kompass. När jag kommenterade det, protesterade han.

- Tvärtom, sa han, det är en kompass i form av ett halssmycke. Det är faktiskt en himla skillnad.

Jah hängde det om halsen.

- Bra, sa han, nu blir det svårare att gå vilse.

När det började mörkna, satt Orvar och jag i var sin fåtölj och drack kaffe och mumsade på lussekatter, som jag faktiskt hade bakat själv en nostalgisk förmiddag i början på december och tryckt ner i frysen.

Plötsligt började det snöa, först vackert och försiktigt, men efterhand allt intensivare, och till slut fullständigt vräkte det ner.

Halv fem slutade det lika plötsligt som det hade börjat.

- Snölykta? frågade Orvar, hur skulle det vara med en snölykta?

- Vi skulle kunna göra en på balkongen, sa jag försiktigt.

-På balkongen? sa han med avsmak, och vem skulle i så fall ha glädje av den? Det är klart att vi ska göra en ute, nere på gården, en stor, en som syns! Kom igen nu!

Fem minuter senare var vi i full färd med att rulla och krama små snöbollar, och när lyktan

var klar, tände vi kronljuset vi satt i.

Det var så vackert! En lång stund stod vi bara alldeles stilla och tysta och tittade på skenet.

Under tiden hade ett koppel av ungar kommit ut. De betraktade storögt vår skapelse och var snart fullt upptagna att tillverka likadana. Snart lyste mer än ett dussin lyktor upp vintermörkret.

Jag växlade från andäktighet till upprymdhet och tittade utmanande på Orvar.

- Änglar i snö? frågade jag. Han kastade sig handlöst ner i en driva och började vifta med armar och ben. Jag kastade mig ner bredvid honom. Ungarna glodde förvånat på de halvgamla svennarna, som bar sig åt som om de var fem år.

- Jobbar du på dagis? frågade en.

- Nej, sa jag, jag jobbar inte överhuvudtaget. Jag är bara så himla glad. Kom igen! Det är skitkul!

Alla ungarna kastade sig ner i snön runt omkring oss.

- Änglar i snö, ropade de, änglar i snö!

14. Jonatans farfar

Vi hade varit hemma hos varandra varenda dag, sedan de kom hit. Antingen hade vi varit hos Jonatan eller hos mig, och min mamma har slutat att undra. Hon tycker, att det är roligt, att jag äntligen har fått en kompis. Jag vet, att hon gillar Jonatan också, fast han är svensk.

Ibland gör vi läxorna tillsammans. Det går mycket lättare, om man gör det, och det är mycket roligare också. Jag hjälper Jonte med matten och han mig med svenskan, så det är rättvist.

Fröken säger, att det var väldigt vad jag har skärpt mig på sista tiden, och hon har nästan slutat upp att titta på mig på det där trött- arga sättet som hon gjorde hela förra året.

Men i morse, när jag ringde till Jonte, sa han, att det nog var bäst att jag inte kom alls de närmaste dagarna, eftersom hans farfar skulle komma på besök från Hemmet, där han bor i

vanliga fall.

Jag blev lite ledsen, för det skulle vara kul att träffa en farfar, själv har jag ju ingen, eftersom min farfar dog, innan vi flyttade från Somalia. Lyckliga Jonte, som hade en farfar! Han hade till och med haft en morfar, men hans morfar hade dött av brustet hjärta, hade hans mamma sagt, eftersom han inte fick träffa sina andra barn.

Jag tjtade lite och sa, att jag skulle uppföra mig så bra så bra, men Jonte stod på sig. Då blev jag sur.

– Säg som det är, sa jag, han gillar inte negrer!

Jonatan suckade.

– Om det vore så enkelt, sa han, Du förstår, min farfar är inte riktigt frisk. Han kan bli väldigt konstig ibland och få för sig saker. Han gillar nästan inga människor alls, om han inte har känt dom i hela sitt liv. Ibland tror han att folk är spioner eller hemliga agenter eller nåt, och ibland tror han, att de kommer att förgifta honom eller döda honom.

Stackars Jonatans farfar! Nu förstod jag, varför Jonatan inte ville att jag skulle komma, men samtidigt var jag väldigt nyfiken.

Vid elvatiden stod jag i fönstret och såg, när de kom, Jonatan, hans mamma och en gammal farbror, som väl måste vara hans farfar. Han såg snäll ut, och det var svårt att tänka sig att han skulle vara galen.

När han tittade upp, vinkade jag. Farfar hade en gammaldags hatt på sig, och den tog han av sig och hälsade artigt på mig precis som de gör i de gamla svartvita filmerna på TV. Jonatan viftade nervöst med handen åt mig att sluta. Jag fortsatte att vinka.

Tio minuter senare ringde det på dörren. Det var Jonatan. Farfar hade frågat, vem jag var och föreslagit, att det skulle bjuda ner mig på en kopp kaffe.

När vi kom ner, höll tant Jessica på att duka fram de fina blåa keramikmuggarna, och på ett fat

låg det en massa bredda smörgåsar.

- Farfar kommer strax. Han håller på och packar upp. Han ska ligga över till i morron.

Bara en minut senare kom han in genom dörren. Nu, när jag kunde se honom på lite närmare håll, såg jag, att han var alldeles rynkig i ansiktet och på händerna och hade nästan vitt hår.

Jag bugade artigt.

- Så trevligt, sa han, jag har alltid velat träffa Nelson Mandela!

Jag tittade hjälpsökande på Jonatans mamma.

- Det här är Abdi, sa hon.

– Jaja, sa farfar, jag förstår, att du reser inkognito. Det är naturligtvis säkrare på det viset.

Kom och ta dig en kopp kaffe och en smörgås! Du måste vara hungrig efter resan!

Först vågade jag inte säga någonting alls, men efter en liten stund skrattade vi och pratade

glatt allesammans. Jonatans farfar, som hette Albin, berättade om sitt liv på sjön, och

jag satt bara och njöt. Han hade varit nästan överallt, i Kina, i Amerika och i Afrika! Han hade blivit överfallen av sjörövare till och med! Det här var bättre än på TV! Till slut var jag ändå tvungen att gå, och då fick jag en klapp på ryggen av farfar som sa:

- Din hemlighet är säker hos mig, lita på det Jag kommer inte att avslöja dig ens om de torterar mig med glödande tänger! Fortsätt du som du börjat! Det är bra att alla får lika rättigheter! Jonte himlade med ögonen bakom hans rygg. Jag bugade. Farfar följde mig till dörren.

När jag kom hem, kramade jag om mamma och sa:

- Vet du om, att du har en son som är en hjälte?

Hon såg förvånad ut.

- I varje fall tycker Jonatans farfar det, sa jag.

- Så bra, sa hon, då kan du göra ett verkligt hjältedåd och gå ut med soporna!

För en gångs skull gjorde jag det utan att klaga eller föreslå att min storasyster skulle göra det

i stället.

15. Nazin

I

På annandagens eftermiddag ringde det i telefonen. Det var en för mig främmande kvinnoröst, som bröt rätt ordentligt men talade en bra svenska. Hon ville inte säga sitt namn så här i telefon, sa hon, men hon undrade, om hon kunde få komma och prata med mig öga mot öga. Det gällde en viktig angelägenhet. Efter Emelies och Amalias bullar hade jag blivit mer misstänksam mot vänliga främlingar, så jag frågade, om hon sålde något. Hon skrattade till, ett vackert, pärlande skratt, och sa, att det snarare var precis tvärtom, hon tänkte be mig om en tjänst.

– Okay, sa jag, du kan komma om en timme, om det passar dig!

Exakt en timme senare ringde hon på dörren.

– Förlåt, att jag stör dig så här en helgdag, men jag ville vara säker på att du var hemma. Och det är faktiskt rätt bråttom!

- Hur kom du på idén att komma just till mig, frågade jag. Vi känner ju inte varandra.

- Jag fick rekommendationer från en somalisk pojke och från kyrkan, sa hon.

- Abdi? undrade jag. Har det något att göra med flickan i fönstret?

- Skulle man kunna säga, sa hon, flickan heter Nazin, och hon behöver någonstans att bo.

- Var finns hennes föräldrar? frågade jag.

- Mamman är i förvaret med de små, och pappan är antingen död eller fängslad i hemlandet.

- Och varför är hon inte med de andra?

- Mamman hade sagt åt henne att gömma sig, om polisen kom, och det gjorde hon, och så länge hon är borta, kommer dom inte att utvisas.

- Var bor hon nu?

- Hon är hos mig, men jag ska in på sjukhuset om några dagar för en operation, och då vet jag

inte, vad jag ska ta mig till med henne. Du har ju jobbat med barn och har haft egna, säger dom, som känner dig.

- Jag är pensionerad, sa jag, och jag har flyttat hit ut för att slippa ifrån mina egna.

Hon satt tyst ett tag och tycktes begrunda det jag sagt.

- Abdi sa, att du hade funderat över, hur hon hade det. Nu kan du få en chans att få reda på det.

- Sånt där kallas känslomässig utpressning, sa jag.

- I krig och kärlek....., sa hon.

- Och vilket menar du är aktuellt här? undrade jag.

- Båda delarna, sa hon.

- Hur länge? undrade jag.

– En vecka, sa hon, högst.

- Och vad säger hon om det, att bli skjutsad hit och dit till främmande människor?

- Hon gör vad som helst för att de ska slippa att åka tillbaka. Hon är en av de modigaste människor jag har träffat.

- Okay, sa jag. Men hon får ta det som det blir. Jag tänker inte starta något dagis här eller nåt. Ni kan komma och hälsa på i morron, så får vi se, om hon tycker det är okay.

- Hon har inte så mycket att välja på, sa kvinnan torrt.

II

Dom kom redan halv nio på morgonen. Flickan såg trött ut, som om hon inte sovit ordentligt på natten. Först var hennes min buttert sammanbiten, men när hon fick syn på mig, log hon med hela ansiktet. Hon sa hastigt något till kvinnan på deras gemensamma språk. Denna nickade.

– Hon känner igen dig, sa hon, hon blev glad att det var du.

Jag bjöd på kaffe och saft, och den lilla hängde med blicken på mina läppar, när vi vuxna pratade.

- Hur får jag tag på dig, om jag behöver? undrade jag.

– Det får du inte, sa hon, jag hör av mig, när jag är hemma igen. Men om du skulle behöva någon kontakt, får du prata med dom i kyrkan. Dom vet, vad man kan göra.

- Är det något särskilt jag behöver tänka på med tösen? frågade jag.

– Hon äter inte gris, sa den andra. Och hon är rädd för mörker, sa hon, och vaknar ibland på nätterna och skriker. Hon kommer väl ihåg, vad hon varit med om. Fast hon vill inte berätta något. Så det vore bra, om du kunde ha en lampa tänd, när hon ska sova.

- Det är lugnt, sa jag, mina var likadana fast de inte hade varit med om krig.

- Kan hon flytta in direkt?

- Jag måste bara ut och handla en sväng för att bunkra upp efter helgen.. Vill inte gärna lämna henne ensam i en främmande lägenhet första dan.

- Vi kan vänta här, medan du går ut. Om det är OK för dig? Jag tänker inte stjäla matsilvret! Jag flinade.

– Det är nysilver, sa jag, så det har mest affektionsvärde.

– Vad synd! sa hon och skrattade tillbaka.

- Välkommen, sa jag till Nazin. Jag heter Katarina, och det ska nog gå bra, ska du se!

Hon tog mig i hand och såg allvarligt på mig.

– Vän? frågade hon.

– Vän, svarade jag bestämt.

På kvällen bäddade jag till henne i extrasängen i mitt eget rum. Jag läste ur en gammal Nalle Puh-bok, som jag av någon outgrundlig anledning lyckats rädda kvar från min egen barndom, det sjunde kapitlet *I vilket Kängu och Baby Ru kommer till skogen och Nasse får ett bad*. Jag vet inte, hur mycket hon förstod, men när jag kom till slutet, där Kängu och Baby

Ru hade blivit accepterade av de andra och alla var nöjda och belåtna, log hon och somnade med pekfingret och långfingret i munnen. Det var precis så Cissi hade gjort, när hon var liten! En lång stund satt jag och tittade på det sovande barnet och fick verkligen anstränga mig för att inte slänga mig på telefonen och ringa till Cissi och tala om, var jag fanns.

III

Rök lukten var stickande. Det sved i ögonen, och jag kunde knappt andas. Febern spred sig hastigt i min kropp. Det var nästan mörkt, men jag kunde ändå se min högra arm. Skinnet smälte ner som ett droppande vaxljus, och en blodig sörja spred sig i en pöl kring mina nakna fötter. Det luktade svedd kyckling.

Jag hörde mig själv skrika:

- No, no, no! och samtidigt kom en stark vind från mörkrets hjärta och blåste mig ut ur huset.

Hettan hade försvunnit, och det hade i stället blivit isande kallt.

Jag kände på min arm. Den var helt oskadd. Huvudvärken slog till i nacken och arbetade sig snabbt framåt genom hjärnans alla vindlingar tills den kramade pannan som man kramar en citronhalva över en stekt plattfisk.

Nu hörde jag ropen igen, fast mycket svagare den här gången.

- No, no, no!

Jag kände på mitt ansikte. Det var inte jag, som hade ropat.

Underlakanet var alldeles hopknölat och vått av svett. Jag hade sparkat av mig täcket. Jag satte mig upp och letade efter tofflorna nedanför sängen. Den ena låg under gårdagens tidning. Jag behövde gå på toaletten.

När jag klivit upp, såg jag, att Nazin inte låg i sin säng. Samtidigt hörde jag gråten.

Hon låg hopkrupen på golvet under sängen med armarna om huvudet, halvt dold av en kudde.

Jag glömde bort att jag varit så kissnödig och satte mig på det kalla golvet bredvid de delar av henne, som stack fram..

- Det är jag, sa jag så mjukt jag kunde, du behöver inte vara rädd. Här finns inget farligt!

Det blev fullständigt tyst under kudden. Efter en stund syntes en naken arm, och snart kom hela flickan krypande fram ur halvmörkret.

Jag fångade in henne i famnen och vaggade henne fram och tillbaka medan jag viskade tröstande ord i hennes öra. Först var hon spänd och motsträvig, men snart blev hennes lilla kropp mjuk och tung, hon kröp intill mig och stoppade fingrarna i munnen.

Vi satt så länge.

När det började ljusna, bar jag ut henne i köket och kokade choklad till oss.

Jag tog fram alldeles färskt barkis och gjorde smörgåsar med herrgårdsost på.

Hon härmade mig och doppade även sin smörgås i den söta drycken, innan hon glupskt tryckte in den i munnen.

När vi var klara, gick vi tillbaka in i hennes rum. Hon kröp ner i sängen, och jag stoppade om henne med lapptäcket jag sytt åt Cissi, när hon var liten. Hon somnade direkt.

- Lilla barn, tänkte jag, lilla, lilla barn!

IV

Nazin hade funnit sig väl tillrätta hos mig, hon hade slutat att drömma mardrömmar, och jag tyckte det var trevligt att ha henne där.

Men det var många år sedan jag var småbarnsmamma, och vissa kvällar var jag helt slut, även om jag egentligen inte gjort något speciellt. Skillnaden mot innan hon kom var, att det nu var hon, som var i centrum för mitt liv och inte jag själv. Jag var tvungen att se till att hon fick nyttig mat på bestämda tider och att hon inte hade det för tråkigt nu, när hon var mer eller mindre fånge i mina sextitvå kvadrat. Fast när hon lindade armarna om mig på kvällen och gned sin lilla näsa mot min, kunde jag känna mig nästan lycklig.

Jag började undra, hur det gått med hennes välgörare på sjukhuset. En vecka som mest, hade hon sagt, men nu hade det gått mer än tre veckor. Hoppas det inte hade tillstött komplikationer! Hoppas att hon inte var död!

En dag i början på vecka fyra träffade jag Abdi, när jag skulle ut och handla. Han kom skuttande med skolväskan hängande och slängande på ena axeln. Jag är säker på att han såg mig, men han tittade hastigt åt andra hållet, när vi möttes.

- Hejsan, sa jag, går du i dina egna tankar?

Han ryckte till och slängde en hastig blick på mig.

- Såg dig inte, sa han snabbt, lite för snabbt, tyckte jag.

- Har du sett henne, som Nazin bodde hos, innan hon kom till mig? undrade jag.

Pojken spottade i marken.

- Hon är borta, sa han.

- Borta? sa jag, vad menar du, hon är väl inte död eller nåt?

- För min del kunde hon lika gärna vara det, sa han, hon tog alla deras pengar, och sen stack hon bara!

- Pengarna? frågade jag, och begrep ingenting.

- Ja, sa Abdi, deras advokat betalade henne för att ta hand om deras flicka, men hon var en dålig människa, hon ville inte alls hjälpa dem. Och nu har hon flyttat till stan. Hon stack härom natten. Ingen vet vart.

Verkligheten hann ikapp mig. Hon hade lurat Nazins familj, men hon hade lurat mig också, och nu stod jag där med en unge jag inte kunde bli av med. Jävla skit, tänkte jag, man kan ju inte göra sig av med en unge bara så där!

- Är du arg? frågade Abdi.

- Du visste om det redan från början, sa jag anklagande, du visste, att hon inte alls skulle opereras! Han nickade.

– Och om jag hade sagt nåt, hade du tagit henne då?

Jag tänkte efter.

- Nej, sa jag, det är nog möjligt. Men varför valde du just mig, när det finns så många andra här?

Han log ett av sina allra mest charmerande och manipulativa leenden.

- Jag trodde, att du hade mer tålamod än de andra. Och så hade du pengar, så du skulle ha råd med henne. Jag funderade på vad han sagt.

- Herregud, sa jag, du är ju klok som en äрта! Du borde bli psykolog!

- Nej tack, sa han, jag ska bli advokat.

V

Nazin hade nästan tjatat hål i huvudet på mig den senaste veckan för att hon skulle slippa vara inomhus hela dagarna. Jag hade stått emot så gott det gick, för jag ville verkligen att det här skulle lyckas, men till slut kände jag, att det kanske var överdriven försiktighet som drev mig och inte nödvändigtvis flickans bästa.

Vi hade spelat alla spel som fanns i huset hur många gånger som helst, och sovrummet var mer eller mindre tapetserat med Nazins teckningar, fast det var bara de med blommor och prinsessor hon ville spara. Alla de andra bilderna, de mörka, som var fulla av vapen och döda människor, hade hon rivit i små, små bitar och kastat i sopnedkastet.

- Sådär, hade hon sagt, inget krig mera nu!

Hon sov bättre på nätterna, och hennes aptit var enorm. Men när hon stod vid fönstret och tittade på barnen som åkte pulka och kastade snöboll, var det en så stark längtan i hennes ögon, att jag inte kunde stå emot.

Jag åkte till Angered och köpte en rosa overall, en luddig mössa, tumvantar och rejäla kängor.

Hon skrattade lyckligt, när hon provade, och hon ville gå ut genast.

Men jag tyckte det var bäst att vänta tills det blev lite mörkare, och framåt fyratiden smög vi ut genom dörren och tog hissen ner till gården.

Jag hade förmanat henne att inte prata med främlingar. Hon lovade.

Två andra barn i hennes ålder åkte i backen, och hon fick låna en av pulkorna. Hon åkte gång på gång och skrek av förtjusning varje gång hon kom på det lilla guppet i mitten på backen.

Till sist lyckades jag få henne att lämna tillbaka pulkan. Då var hon röd om kinderna och lycklig i ögonen.

När vi var på väg tillbaka, mötte vi en av de där religiösa tanterna. Hon stannade och tittade misstänksamt på Nazin.

- Jaha, sa hon strängt, och vems flicka är det där?

- Det där är mitt barnbarn, sa jag snabbt, hon är och hälsar på.

- Jaså, minsann, sa hon, vad heter du, min lilla vän?

Nazin, som var van att svara om en vuxen frågade henne något, öppnade munnen, men jag var snabbare.

- Hon heter Cissi, sa jag, och hon är inte så bra på att prata. Hon är nämligen döv sen födseln.

Tanten skrynkade ihop ansiktet för att uttrycka medlidande. Minen blev bara halvgången.

- Märkligt, sa hon, jag tyckte precis, att hon ropade att du skulle titta på henne alldeles nyss, när hon åkte!

Jag tog Nazin hårt i armen och började dra henne mot porten.

- Kom, Cissi, vi måste skynda oss, sa jag, pappa kommer snart.

Nazin såg hjälplöst på mig och sen på tanten.

- Gör han? sa hon med klar röst. Jag slet in henne i svalen.

Utanför stod tanten kvar och stirrade.

- Är du arg på mig? frågade Nazin oroligt, när vi klivit in i hissen.

- Nej, nej, sa jag, men jag litat inte på tanten.

- Vem är Cissi? frågade flickan.

VI

Två dagar senare kom Amalia på besök, eller om det nu var den andra, Emelie. Först hade jag inte tänkt öppna, men sen jag viftat åt Nazin att försvinna och hon stängt dörren till klädkammaren efter sig, gjorde jag det i alla fall, men bara en liten springa för säkerhets skull.

- Jaha, sa jag, vad är det den här gången, då? Jag är inte ett dyft mer intresserad än förra gången, bara så du vet det och inte ödslar av din dyrbara tid på mig igen!

Hon log vänligt.

- Du får förlåta mig för förra gången. Det var klumpigt av oss. Vi borde ha visat mer respekt för dig och dina åsikter. Jag lovar att inte pracka på dig någonting du inte vill ha. Har bara tagit med en liten sak till flickan.

- Jaha, och vad får dig att tro, att hon fortfarande är här? undrade jag.

- Jag vet, sa hon, och jag tycker det är fint, det du gör.

- Jag vill nog helst inte ha något besök idag, sa jag.

- Det är helt okay för mig. Ta du bara paketet och ge det till Cissi, nästa gång du träffar henne, sa hon. Och så var hon borta!

Nazin hade gläntat på dörren och hört alltsammans.

- Är det till mig? sa hon med lysande ögon. Innan jag hunnit svara, slet hon paketet ur handen på mig och började riva loss det fina silverpapperet.

Inuti låg en stor docka med bruna ögon och lika svart hår som Nazins eget. Flickans ögon lyste som stjärnor.

- Hon ska heta Tara, sa hon. För hon är stark och vacker.

VII

Hon hade varit snuvig i flera veckor, och de sista dagarna hade hon klagat över halsont.

Flera nätter hade jag väckts av hennes skrällande hosta, och ett tag trodde jag nästan, att det var kikhosta. Den morgonen, när jag försökte väcka henne, vägrade hon att öppna ögonen, och när jag kände på hennes panna, var den brännande het. Hon andades med möda, och varje gång hon andades ut, kom det liksom ett kvävt pipande från hennes bröst.

Jag gav henne en upplöst Alvedon och kokade en kopp te. Hon hade ytterst motvilligt kikat på mig genom de svullna ögonspringorna. Det hade varit alldeles fullt av en gul, klibbig sörja, så jag fick badda ögonen för att hon skulle klara av att öppna dem helt.

Något te ville hon inte ha, men jag hittade ett paket färdig blåbärssoppa i kylen och lyckades få i henne några skedar av den.

Jag hade inte använt en febertermometer på årtal, men nu grävde jag fram den ur badsrums-skåpet. Hon hade 40,4! Vad skulle jag göra med henne? Jag kunde ju inte släpa henne till barnmedicin eller BK Ö. Hon fanns ju inte, och jag utgick ifrån att man måste kunna prestera ett personnummer där. Dessutom skulle någon kanske anmäla henne till polisen! Då skulle de utvisas i alla fall, och då hade ju alltsammans varit förgäves!

Länge satt jag vid sängkanten och lyssnade på hennes mödosamma andetag.

Om jag ska vara ärlig, hade jag tänkt över möjligheten redan när jag kände, hur het hon var, men jag hade inte pratat med honom på över fem år, och det var ju jag, som hade gjort slut.

Han var en trevlig kamrat och en ömsint älskare men han var inte en person man kunde dela sina innersta tankar eller bekymmer med- på något sätt var det som om han var oemottaglig för alla allvarliga funderingar. Han skämtade bort det, kom med enkla lösningar eller testade nya intressanta ställen att smekas på. Men en duktig läkare var han, och jag kände ingen annan jag skulle våga fråga.

Jag kom fortfarande ihåg numret till mottagningen, och det var samma pigga röst som

svarade.

- Hos doktor Lundblad!

Ellika hade tydligen stannat hos honom. Undrar, om de två blev ett par till slut. Det märktes ju tydligt, hur förtjust hon var i honom på den tiden!

- Hej, Ellika, sa jag, det är Katarina Levander.

- Nej, vad kul, hur har du det nu för tiden?

- Tack, det är helt okay, sa jag, tror du, att jag kan få prata några ord med Håkan?

- Det kan du säkert, jag tror, att han alldeles strax är klar med sin patient. Hoppas bara, att du inte tänker ta honom tillbaka. Vi ska snart gifta oss.

- Grattis! Vad roligt! Nej, det behöver du verkligen inte vara orolig för, jag ska bara konsultera honom i en medicinsk fråga.

- Vill du att jag bokar en tid åt dig?

- Tack ska du ha, men jag mår alldeles utmärkt.

- Vad bra, sa hon, nu ser jag, att han är ledig, så jag kopplar in dig!

- Doktor Lundblad!

Det kändes konstigt att höra hans röst igen, jag blev på något sätt glad, men samtidigt kändes det alldeles bekant och ofarligt.

- Det är Katarina, sa jag, Ellika sa, att du nog hade en liten stund.

När han svarade igen, var hans röst så där sammetslen, som den alltid brukade vara, när han pratade med mig.

- Nej men en sån överraskning! Jag hoppas du inte är sjuk bara!

Jag tog sats.

- Nej, sa jag, det är inte jag, som är sjuk, det är någon annan, en närstående.

Han lät genast professionell igen.

- Vad är det, som är bekymret?

- Hon är bara sex år, och hon har över 40 grader. Jag tror, att hon har fått lunginflammation.
 - Oj då, sa han, är det ditt barnbarn? För du hade väl barnbarn?
 - Jadå, jag har fyra stycken. Dom ynglar av sig ordentligt både därinne i stan och i Askim! Men det är ingen av dom jag är orolig för. Den här flickan har ingen officiell status, om du förstår, vad jag menar. Ska man vara riktigt noga, finns hon överhuvudtaget inte alls.
 - Du gömmer flyktingar? sa han häpet.
 - Inte flyktingar. En flykting. Hon har rymt för att familjen inte ska utvisas. Jag skulle ta hand om henne, medan kvinnan, som hon skulle bo hos, skulle in på sjukhus. Men hon kom aldrig tillbaka. Kvinnan alltså. Enligt en relativt säker källa har hon fått en massa pengar via familjens advokat, och nu har hon tagit dem och helt enkelt försvunnit.
 - Jaha du, sa han, jaha du. Vi gör så här. Jag är klar här om ungefär en timme, och då kommer jag över och tittar på tösen. Bor du kvar i Kungsladugård? Jag tvekade.
 - Jag utgår från att jag kan lita på dig. Just nu bor jag på Bredfjällsgatan 26 i Hammarkullen. Men min familj tror, att jag är i Provence. Han visslade till.
 - Aha, sa han, en av bosättarna? Jaja, lite äventyrlig har du väl alltid varit! Men Provence? Är inte det att ta i?
 - De skulle bli mer oroliga, om de visste, att jag var i Angered. De skulle säkert hämta hem mig och försöka sätta mig under förmyndare eller något i den stilen!
 - Okay, vi ses om en och en halv timme ungefär. Och det är klart att jag inget säger! Man har väl tystnadsplikt?
- Nazin såg ut som om hon sov. Hennes lilla bröstorg gnisslade för varje andetag hon tog. När Håkan undersökt henne nickade han mot mig.
- Jo, du hade alldeles rätt, nog är det lunginflammation alltid. Jag tog med mig medicinen, så du inte behöver lämna henne för att köpa ut. Hur vore det med en kopp kaffe?

Jag bryggde i espressoapparaten och vispade het mjölk åt mig själv. Han ville ha sitt svart, det visste jag. Vi pratade på som om vi aldrig hade slutat med det. Till sist tittade han på klockan och reste sig.

- Det var trevligt, det här, det kanske vi skulle göra om, sa han.

Jag tittade honom stint in i de medelhavsblå ögonen.

- Tror jag inte, sa jag, Ellika är värd mer än så.

Han stönade.

– Så amasonerna har gaddat ihop sig, sa han med ett snett leende. Då vet du alltså?

- Javisst, sa jag, grattis! Jag trodde alltid, att det skulle bli ni två.

- Alltid? sa han. Då också?

- Ja, då också. Hon har en ängels tålamod.

- Och det är din uppfattning, att den, som ska leva med mig, måste ha det?

Jag flinade glatt.

– Måste och måste, sa jag, men det underlättar.

Han tog på sig rocken och tycktes överväga, om det vore lämpligt med en kram.

Jag såg antagligen avvisande ut, för han nöjde sig med en vinkning.

När dörren smällt igen efter honom, smög jag in till Nazin igen. Hon tittade trött på mig och medicinflaskan jag just öppnat.

- Nu ska du bli frisk, sa jag, vi har fått medicin av en snäll doktor.

16. En ängel på balkongen

Någon försökte skaka mig loss ur min dröm och den mjuka sängvärmén. Jag kämpade emot så gott jag kunde, men en liten ivrig röst bröt igenom,

- Katta, Katta, det står en ängel på balkongen!

Jag blev klarvaken. Nazins ivriga ansikte befann sig bara några decimeter från mitt, och när hon såg, att jag vaknade, hoppade hon upp och ner av förväntan.

- En ängel? undrade jag misstroget. På vår balkong?

Hon skakade på huvudet.

- Nej, nej, på de andras, på flickornas!

Flickorna var den bosniska familjen i uppgången bredvid. Hon brukade titta på dem från fönstret, och en gång hade hon sagt, att hon tyckte, att de var så vackra, att hon ville bli som de, när hon blev större.

- Kom, sa hon nu, du måste komma!

Min kropp hade inte alls samma uppfattning som hon. Inte ens en ängel på balkongen var tillräckligt attraktiv för att den frivilligt skulle krypa upp ur täckvärmerna, men Nazins röst besegrade den, och med en suck satte jag ner fötterna på golvet. Det var svinkallt.

Jag klev i tofflorna och tog på mig morgonrocken, som hängde över en stol. Vi gick ut på balkongen.

På den andra balkongen stod en gestalt i långt, vitt nattlinne och balanserade på balkongräcket. Det mörka håret rann i en ström ner över hennes rygg. Hon var barfota.

Nazin pekade.

– Ser du nu? frågade hon.

Jodå, jag såg. Det var den stora flickan, som stod där, och först tänkte jag, att hon kanske gick i sömnen. Jag hade läst någonstans att man kunde göra alla möjliga riskabla saker under det tillståndet men att man på något mirakulöst sätt brukade klara sig från olyckor av olika slag bara ingen väckte en. Sen såg jag, att hon grät.

Jag vågade inte ropa. Tänk, om hon helt enkelt hoppade, om jag gjorde det! Det var ju väldigt tidigt, så det var inte säkert, att någon annan var vaken inne hos henne. Jag måste väcka hennes mamma!

- Vänta här, sa jag till Nazin och drog kappan över alltsammans. Jag ska prata med hennes mamma!

Det tog evigheter, innan de svarade på min signal. Till sist öppnade den yngre system. Hon såg begripligt nog förvånad ut över min märkliga uppenbarelse vid en så okristlig tid på dygnet.

- Är din mamma vaken? frågade jag.

- Det tror jag inte, sa hon. Hon jobbade sent igår.

- Jag måste prata med henne, sa jag bestämt, Nu!

Flickan släppte in mig i hallen.

- Vänta lite, sa hon och försvann genom en dörr.

Efter en stund kom mamman ut, lika trött verkade det, som jag själv känt mig för bara några minuter sedan.

- Vad vill du? frågade hon. Är det inte väldigt tidigt för en visit?

- Jo, sa jag, men din dotter står ute på balkongräcket i bara nattlinnet, och det skulle inte förvåna mig, om hon funderar på att hoppa!

Med ett litet skrik försvann hon från hallen. Jag gick efter henne.

Hon hade öppnat balkongdörren och pratade upprört med sin dotter på deras eget språk. Jag förstod ingenting, men till slut skrek flickan på svenska åt sin mamma att gå därifrån.

Mamman vände sig mot mig. Hon var likblek i ansiktet.

- Hon säger, att jag inte kan hindra henne. Hon säger, att hon inte har något att leva för. Hon säger, att hon ska göra likadant som sin pappa. Jag tror, att det är den där pojken.....

Jag hittade en pläd, som jag la över axlarna på henne.

- Kom, sa jag, vi sätter oss en stund.

Vi satte oss vid köksbordet, där vi hela tiden kunde se flickan ute på räcket.

- Pojken? frågade jag.

- Ja, sa hon, han bor i din uppgång, de var så förälskade, men sen gjorde han bara slut helt plötsligt. Och det märkliga är, att från den stunden har vi inte sett till honom överhuvudtaget!

- Jerry? sa jag. Är det Jerry du menar?

Hon såg förvånat på mig.

- Ja, det var Jerry han hette. Känner du honom?

- Jag vet i alla fall, var han finns, sa jag, vänta här! Prata med henne hela tiden men gå inte ända fram till henne. Jag kommer tillbaka så fort jag kan.

Jerry var hemma. Han sov närmare bestämt, men när jag förklarat för hans pappa, vad som hänt, var även han snabbt ur sängen. Det kolsvarta håret stod som ett snabbt hoprafsat skatbo kring hans uppskärade ansikte. Han klev i ett par jeans och rusade iväg med mig i släptåg.

- Herregud, sa han bara, herregud!

När vi kom inrusande i lägenheten stirrade Alisa på honom som om han var ett spöke.

- Är det där du? frågade hon förvånat. Han log mitt i all sin upprördhet.

- Bra förklädnad, vad? sa han.

Han öppnade försiktigt dörren och gick ut på balkongen.

- Almira! sa han bara.

Hon vände på huvudet.

– Du? sa hon. Är det verkligen du?

Han nickade.

- Så det där du sa till mig, det var inte sant, då? frågade hon. Eller kommer du bara för att de bett dig om det?

- Jag ville bara skydda dig, sa han, jag ska förklara, bara du kommer in.

Hon darrade av köld, där hon stod, och benen var alldeles stela, så han fick hjälpa henne ner från räcket.

- Du skulle egentligen stå nedanför balkongen, sa hon. Romeo och Julia, kommer du ihåg?

17. Påsk

I

Jag hade tänkt, att Nazin och jag skulle gå och titta på påskbrasan på fotbollsplanen, och innan dess skulle vi äta lite gott och ha det mysigt.

Jag hade köpt godis och lagt i ett fint ägg från Pacs i Haga, och jag hade köpt en stor bunt påskliljor som tronade i den gröna tulpanvasen mitt på bordet. På båda sidor om vasen brann gula antikljus med stilla lågor.

Nazin hade fått en ny klänning, och jag hade också klätt mig fin, fast det bara skulle bli vi två.

Precis när vi satt oss vid bordet, ringde det på dörren.

- Tror du det är Orvar? sa jag, han brukar ju dyka upp när man minst anar det.

Nazin fnissade.

– Orvar är rolig, sa hon. Han hade vunnit hennes hjärta, när vi lekte charader på nyårsafton.

Jag skyndade mig till dörren. Tänk, om det var han? Till min förvåning kände jag mig nästan förvåntansfull.

Utanför dörren stod en kvinna jag aldrig hade sett tidigare.

- Är du Katarina? frågade hon.

- Javisst, sa jag, och vem är du?

- Jag heter Almas, och jag är Nazins mamma.

Jag bara stirrade.

- Får jag komma in? sa hon till sist. Jag ryckte till.

- Naturligtvis, sa jag bara utan att flytta mig från dörrhålet. Hon log.

- Jag förstår, att du blir förvånad. Men vi har blivit släppta. Vi får stanna, förstår du, vi har fått uppehållstillstånd!

Nu kom Nazin springande.

- Daja, ropade hon, mamma! Hon kastade sig i famnen på den främmande damen, och

de pussade varandra och började prata med varandra på ett språk jag inte alls förstod. De kramades och grät och skrattade, och jag stängde äntligen ytterdörren. Till sist slet sig Nazin från mammans famn och kastade sig om halsen på mig.

- Katta, vi får stanna, nästan skrek hon, nu behöver vi inte vara rädda för några tanter längre! Jag kramade henne men kände mig alldeles stel och underligt trött. Hon tittade forskande på mig.

- Är du inte glad? frågade hon. Jag är jätteglad!

Jag provade ett leende.

- Det är klart att jag är glad, sa jag.

Plötsligt vaknade jag till och frågade Almas, om hon ville ha lite mat tillsammans med oss.

- Tack snälla du, sa hon, men vi vill gärna komma hem till resten av familjen. Så om det är OK för dig, tar jag gärna Nazin med mig med en gång. Du ska veta, att vi är så tacksamma för allt du gjort!

Jag gick hastigt in i det andra rummet.

- Jag packar hennes saker, sa jag över axeln.

Fem minuter senare hade jag stängt ytterdörren efter dem. De hade fått en lägenhet lite längre bort i området, och de ville, att jag skulle komma och hälsa på redan dagen därpå.

Jag blåste ut ljusen på bordet och skyfflade in maten i kylskåpet. På dörren satt en teckning uppfäst med en magnet i form av en nyckelpiga. Nazin hade ritat den kvällen innan.

Teckningen föreställde en liten figur, som höll en lite större figur i handen, och längst ner stod det med spretiga småflicksbokstäver *Katta, pus ok kram fron Nazin*.

Jag gick in i sovrummet och la mig ovanpå Nazins säng.

- Jävlar. tänkte jag, medan tårarna rann, jävlar, jävlar, jävlar!

II

Det hade hunnit bli alldeles mörkt, när det ringde på dörren för andra gången. Jag måste ha somnat helt enkelt, för jag hade ingen aning om hur mycket klockan var. Det kunde vara midnatt eller sen eftermiddag, jag var bara så in i norden trött, så morgon var det antagligen inte. Jag klev upp ur sängen och gick på bara fötter fram till dörren och kikade i hålet.

Det var Orvar! Vad jag minst av allt behövde just då var några glada tillrop och allmänna lustifikationer. När jag tvekade, öppnade han brevlådan och viskade:

- Jag vet, att du är där, Katta, så jag kommer att parkera här ute i svalen, tills du öppnar.

Undrar, vad grannarna ska säga, när de hittar en halvgammal alkis utanför din dörr!

Jag öppnade. Han klev in utan den vanliga bullrigheten och hängde av sig under tystnad.

- Vad är det med dig, frågade jag, är du sjuk?

Han tittade allvarligt på mig.

- Det finns tillfällen och det finns tillfällen, sa han, och det här är ett sådant. Sen tog han mig helt sonika i famnen och höll länge om mig.

- Du vet? pep jag inifrån hans stora bringa.

- Jag vet, sa han bara.

Jag tjöt en stund, och sen släppte han mig och tog fram en ren och välstruken näsduk.

- Såja, såja, sa han bara, medan jag torkade av tårar och den lilla mascara som fanns kvar trots allt gråtande. Vi satte oss i soffan i vardagsrummet.

- Du räddade dom, sa han.

Jag blängde på honom.

- Jag räddade mig själv, sa jag, och nu vet jag inte, vad jag ska göra hela dagarna.

Han tycktes fundera en stund.

- Du kan ju alltid börja med korsord igen. Eller kanske börja spela bridge.

Jag smällde till honom i bröstkorgen.

- Jösses, sa han och skakade på huvudet, du påminner mig faktiskt om Mowgli!
 - Jaha, och du påminner om Baloo och Beppe Wolgers, sa jag. Vet inte, om jag tycker, att det är ett plus eller inte. Han log.
 - Det var inget större fel på Beppe. Han var en stor människa och en stor poet.
- Vi teg en bra stund. Jag kom att tänka på att jag inte sett Orvar på bra länge.
- Vad har du gjort dom sista veckorna? frågade jag. Du har liksom varit osynlig.
 - Jag har varit hos Tiffin på Östra, sa han, och så har jag skrivit dikter.
 - Vad är det med Tiffin? frågade jag.
 - Han är slut, sa Orvar med ledsen röst, dom säger, att han kanske inte lever till sommaren.
- Jag tog hans hand och klappade den tafatt.
- Jag visste inte, sa jag. Ni har visst känt varandra alltid?
 - Sen vi var elva, sa Orvar, det är en jävla tid, man har liksom vant sig vid varandra.
- Vi satt tysta igen. Jag tog fram tändstickorna och tände värmeljusen på bordet. Vi stirrade in i dem, medan vi på var sitt håll tänkte på vad vi hade förlorat eller höll på att förlora.
- Jag tänkte, att vi kanske skulle gå ner och titta på påskbrasan i alla fall, sa han till slut.
 - Okay, sa jag, ingenting blir ju bättre av att vi deppar ihop totalt.
- Den kvällen stannade han hos mig, och jag vaknade med huvudet på hans arm. Och jag, som trott, att jag var klar med sådant här! Orvar sov fortfarande, och jag låg länge stödd på min ena arm och tittade på honom.
- Plötsligt slog han upp ögonen och tittade tillbaka.
- Tjuvtittar du? sa han.
- Jag kastade en kudde på honom, och han oskadliggjorde mig genom att fånga in mig i sin famn, där jag kröp ihop med en belåten suck.
- Vi kanske borde tacka gudarna, sa han, eller i varje fall projektet.

18. Kidnappingen

Det var en dag i början av maj, när Abdi kidnappade Jonatans farfar. Ja, egentligen var det inte alls så det gick till, men det var så det stod i tidningen dagen efter: **INVANDRAR-POJKE KIDNAPPAR ÅLDRING**, stod det, med stora, svarta bokstäver på löpsedeln utanför fruktaffären.

Ända sedan jul hade Jonatan och Abdi hälsat på Jonatans farfar ungefär en gång i veckan uppe på Hemmet, där han bodde sedan han blivit *lite konstig*, som Jonatan sa. De var alltid välkomna både av farfar och av personalen, som klagade över att bemanningen var så usel, så att de inte själva hann prata ordentligt med de gamla.

När pojkarna kom, hade de all tid i världen, och farfar älskade att prata, alltid om gamla tider och oftast om sin tid på sjön. Han hade en skokartong full av gamla fotografier, och han visste, vad varenda en av människorna på fotografierna hette och var han träffat dem.

Historierna han berättade var fyllda av dramatik, och ibland, när någon ur personalen tittade in, när farfar berättade som värst, kunde hon ge honom en skämtsam förmaning att inte smälla i pojkarna vad som helst.

– Men Albin, brukade dom säga, är det där verkligen riktigt sant?

Och farfar brukade se oförstående och lite förorättad ut, och ingen av de två pojkarna brydde sig det allra minsta om ifall det var sant eller inte. Historierna var bara så bra, och det kändes nästan som om man själv hade varit med om alla de härliga äventyren. När personalen gått ut igen, fortsatte farfar bara med sina historier igen där han hade slutat, innan de blev avbrutna, som om ingenting hade hänt.

Den här dagen hade Jonatan varit tvungen att stanna hemma i sängen med en ond hals och lite feber, men de hade pratat med varandra i telefon och bestämt, att Abdi skulle gå i alla fall.

Annars skulle farfar bli så besviken.

När Abdi kom till avdelningen Blåklockan, hejade alla på honom, eftersom han var en flitig

besökare, och de frågade efter Jonatan och ojade sig lite, när de hörde, att han var sjuk.

Farfar vilade middag, när han kom, så han satte sig på stolen och väntade på att han skulle vakna. Mariela kom in med ett glas saft och en kanelbulle.

– Det är klart du ska ha något, medan du väntar. Vi ska också fika snart.

Abdi började räkna hur många gånger Jonatans farfar snarkade på en minut. Han kollade på sin fina nya klocka. Det blev bara tolv gånger, men i gengäld var varje snarkning flera sekunder lång. Sen reste han sig och började gå fram och tillbaka mellan sängen och badrummet. Med vanliga steg blev det sju stycken, med rejäla kliv blev det fem. Han tittade ut i korridoren.

Där var alldeles tomt och tyst, men om man hörde efter väldigt noga, kunde man höra snarkningar från nästan alla rummen. Han gick tillbaka och satte sig. Harklade sig försiktigt, och tittade på den gamle i sängen. Då öppnade Jonatans farfar öga och tittade på honom.

- Jaså, sa han, är det du? Är du ensam idag?

Abdi berättade om Jonatans halsonda, och farfar sa, att det var roligt, att han kom ändå.

När farfar hade vaknat ordentligt, frågade Abdi, vad de skulle hitta på idag. Det var då

”kidnappningen” började, för den gamle mannen sa bestämt:

- Idag ska vi göra en utflykt!

- Men får vi det? frågade pojken oroligt.

– Jag är väl inte senil, eller? sa farfar.

– Nej, det förstås, sa Abdi snabbt och undrade, om det syntes på utanskriften att han inte talade riktigt sant.

Hans mamma brukade påstå, att han var urdålig på det, men hon sa samtidigt, att hon var väldigt glad för det, att hon brukade tacka Allah för att hennes pojke var en så uppriktig person.

- Jaha, sa Abdi, om vi ska på utflykt, vad ska vi göra då? Han tänkte, att en stilla promenad runt kvarteret skulle kanske vara okay även för personalen.

- Har du varit i Slottsskogen? frågade farfar. Jag har längtat efter det i många år, men damerna här har aldrig tid, de ska bara städa och vika tvätt och tvångsduscha gamla, oskyldiga människor. Jag vill titta på sälarna! Det är minst tjugofem år sen sist. Dom finns väl kvar?

- Jodå, försäkrade Abdi, de finns kvar!

Han hade varit i Slottsskogen med både dagis, fritids och skolan, och han visste, att det var långt bort, även om man kunde åka med åttans spårvagn hela vägen. Han försökte sig på en försiktig protest men blev snabbt nedtystad.

- Jag är väl inte dum, sa den gamle, jag har allt planerat det här. Vi får ta en av de där extra rullstolarna, som står ute på svalen. Pengar har jag här. Dom brukar låsa in dom för att ingen ska sno dom, men jag har gömt undan en del, som dom inte har kunnat hitta. Han gick till garderoben och stack ner handen i sin jackficka. När handen kom upp igen, hade han en hel bunt med skrynkliga hundralappar i den.

- Om vi skyndar oss nu, dricker dom kaffe eller är ute och röker hela bunten, så ingen kommer att se oss.

Abdi blev fundersam.

– Borde vi inte tala om, att vi går? Dom kanske blir oroliga annars.

Farfar skakade bestämt på huvudet så att det vita håret stod som solstrålar omkring honom.

- Och vad tror du skulle hända om vi gjorde det? sa han, tror du, att dom skulle släppa iväg en åttiårig gubbe och en elvaårig grabb alldeles själva? Dom skulle helt enkelt inte tillåta det.

Dom skulle säga, att jag är tosig i huvudet och att du är en oansvarig pojkvasker.

När farfar varit på toaletten, smög de sig ut i korridoren. De hittade en rullstol, och den gamle satte sig i den.

– Du kan väl köra? frågade han Abdi.

– Vet inte, jag har aldrig försökt, men någon gång måste ju vara den första!

- Det är rätt inställning! Nu drar vi, eller vad det är ni säger nu för tiden!

De mötte som tur var ingen i hissen på vägen ner, och Abdi märkte till sin lättnad att det inte alls var så svårt att köra rullstolen som han trott.

En och annan morsa glodde på dem, när dom trängde sig in bland barnvagnarna i en låg-golvsätta, men det var ingen som sade något.

När de passerat Hjällbo och kolonilotterna, tjoade plötsligt farfar till och pekade på en stor skylt på en av industribyggnaderna.

- Har du sett? sa han ivrigt, Nordahl! Ja, du vet förstås inte vem han var, det är du för ung för. Men han var nog den allra bästa fotbollsspelare Sverige någonsin haft! Där kan den där Zlatan gå och dra något gammalt över sig! Han blev också proffs i Italien, i Milan, och han gjorde 43 landskampsmål för Sverige! Han, Gren och Liedholm blev italienska mästare också. Grenoli, hajar du?

Abdi tyckte, att alla glodde ännu mer på dem nu. En äldre dam muttrade något till sin man om att kommunen verkligen tycktes ha det dåligt ställt, när man skickade småbarn som ledsagare åt pensionärerna. Hon hoppades verkligen att hon inte skulle behöva uppleva det. Och utlänningar till på köpet! Fast dom kanske anställde dom svart. Då blev det ju billigare, och skatten var ju hur som helst ändå tillräckligt hög.

Farfars hörsel var det inget fel på, även om han blev trött i benen, om han var tvungen att gå långt till fots. Han vände sig till den muttrande damen och sa:

- Ursäkta mig damen, men ni behöver inte oroa er för kommunalskatten. Han är mitt barnbarn, och nu ska vi på utflykt till Slottsskogen! Och jag har betalat både kommunalskatten och våra biljetter!

Abdi kände sig lättad, när de äntligen kunde kliva av vid Botaniska. Han hade varit rädd för att de skulle ha blivit efterlysta via Spårvägens radio, innan de hunnit kliva av. Han hade varit

med om att borttappade småbarn och psykiskt efterblivna hade ropats ut och beskrivits så att alla skulle kunna känna igen dem, om de såg dem. Han undrade, vad de skulle sagt om dem.

Afrikansk pojke i elvaårsåldern iförd blå träningsjacka och adidas skor och rullstolsburen pensionär med grön toppluva och snälla blå ögon.....

Den asfalterade stigen upp till säldammen var rätt brant, och Abdi stretade med rullstolen så att han blev alldeles svettig.

När de kom fram, hamnade de mitt i en skolklass. Läraren försökte hindra två av pojkarna att luta sig så långt över betongkanten att de riskerade att ramla i.

- Har du sett, hur dom dyker? tjoade farfar. Dom är ena riktiga hejare på det där. Och dom kan tydligen stanna under vattnet hur länge som helst!

Skolklassen hade ändrat fokus från dammen till Abdi och farfar.

- Hur länge kan du vara under vattnet utan att andas? frågade farfar.

- Vet inte, viskade Abdi, jag har aldrig försökt.

- Har du aldrig försökt? nästan skrek farfar. När jag var i din ålder klarade jag nästan två minuter!

Ungarna glodde.

- Varför sitter gubben i rullstol? frågade en.

- Och varför är hans pojke svart? frågade en annan.

Läraren rodnade och försökte hyssja på barnen.

- Det är helt okay, sa farfar. Jag är pigg i huvudet men trött i fötterna, och Abdi här har kommit ända från Afrika för att titta på sälarna. Dom har dåligt med sälar därnere, ska ni veta. När jag var där....

Pojkarna som varit på väg att trilla i dammen tittade imponerat på farfar.

- Har du också varit i Afrika? frågade en av dem.

- Om, sa farfar, jag blev till och med adopterad av en riktig negerkung!

- Nähä? sa grabben.

- Jojomän, sa farfar, vill ni, att jag ska berätta?

Ungarna skrek ja i korus, och farfar satte igång. Abdi kunde slappna av. Nu var det ingen som tittade på honom längre, alla hade blickarna fästa på farfar i stället. När han slutade sin berättelse en bra stund senare, var det flera barn, som tiggde att han skulle fortsätta, men han viftade bort dem och vände sig till Abdi.

- Nu, Nelson, är det hög tid att vi går på konditori! Jag ser på dig, att du har saknat gräddbakelser alldeles för länge vid det här laget. Det får vi se till att råda bot på. Mot Björngårdsvillan!

Abdi släppte på bromsen och körde rally nerför backen. Farfar tjöt förtjust och manade på ännu mera.

En stund senare satt Abdi med en äckelgrön marsipanbakelse och en flaska Fanta framför sig. Farfar hade valt napoleonbakelse i stället och en kopp vanligt kaffe. Allt det där moderna joxet begrep han sig inte på, sa han, latte hit och dit och höga glas i stället för riktiga porslinskoppar.

– Jag kanske är gammalmodig, jag vet inte, men allt som är nytt är faktiskt inte bättre, även om det inte behöver vara sämre heller.

Just som Abdi njutningsfullt samlade in den sista gräddklicken från mungipan med hjälp av tungan, klev två poliser in genom dörren. Den manlige var lång och påminde om Abdis kusin, som bodde i London. Hans kollega hade sitt ljusa hår i en hästsvans högt uppe i nacken.

Hon tittade direkt på Abdi. Han förstod, att de inte kom för att äta bakelser utan för att göra slut på utflykten. Farfar, som satt med ryggen åt dem, märkte inget. Först när de stod framme vid bordet tittade han upp.

- Jaha, sa hon med håret, och det här är Albin, förstår jag?

Farfar tittade tillbaka.

– Jajamän, sa han, Albin Johansson var namnet, och det här är Nelson Mandela! Han gjorde en svepande gest mot Abdi.

Polisen log.

– Är inte han lite liten till växten? frågade hon.

- Inte alls, sa farfar förtrytsamt, man får ju tänka på att han bara är elva år. Jag skulle tvärtom vilja påstå, att han är stor för sin ålder. Och duktig!

Den andre polisen sa, att han inte alls betvivlade det, men att det nu var dags att åka tillbaka till Hemmet. Personalen hade varit så orolig!

- Struntprat, sa farfar, de är väl bara rädda för avdelningsföreståndaren!

- I vilket fall som helst får vi nog åka nu. Bilen står utanför.

Farfar såg uppgiven ut.

- Jag visste, att nån skulle skvallra om dom där två kolorna vi snodde, när vi var åtta!

Polistjejen försäkrade, att det brottet var preskriberat för länge sedan.

- Så bra, sa farfar, då hamnar vi inte i fängelse, då? Fast det hade väl inte varit så stor skillnad mot Hemmet, förstås. Fast jag har hört, att dom intagna får ha lyset på så länge dom vill på kvällarna. Och dom får själva välja, vad dom vill se på TV.

Så kom det sig att Abdi fick åka polisbil ända hem. Barnen på gården stirrade avundsjukt, och i flera veckor efteråt blev han ombedd att berätta om utflykten för de andra.

19. Karneval

I

Vi tittade på karnevalen tillsammans- på samma sätt som vi gjort nästan allt annat tillsammans sen den där dagen, när Nazin flyttade hem till sin familj igen.

Orvar bodde på Hammarkulletorget, men han var bara där för att kolla posten- och byta kalsonger, som han sa. Annars hade han i stort sett flyttat in hos mig.

Det är rätt häftigt att bo som jag gör- för att se karnevalståget behöver jag bara ta hissen ner och sen gå några meter- så är jag där!

Massor av människor kantade karnevalsvägen. Det verkade, som om hela Göteborg var här!

Och nere från fotbollsplanen kom en stark doft av chorizo, falafel och langos.

Man kom inte igång med tåget när man skulle, det saknades en del unga dansare, som väl antingen hade försovit sig eller jobbat för länge på lösögonfransarna, som Orvar sa.

Det var likadant varje år. Det hörde liksom till.

Han underhöll mig och de kringstående med anekdoter från de senaste trettio årens karnevaler, så vi märkte knappt att tiden gått och att alltihop plötsligt hade startat.

Först kom några poliser och funktionärer med walkie-talkies i händerna.

- Det där är karnevalsgeneralen! viskade Orvar och pekade på en rätt stor karl i orange tröja.

Strax efter dem kom den första bilen, ett stort, bensinstinkande vidunder, som släppte ut latinamerikansk musik tillsammans med avgaserna. Och efter bilen kom den första dansgruppen, en färgglad skara flickor klädd i korta kjolar, flätor och små hattar och män i bredbrättade hattar och med bjällror på stövlarna.

- Capoeira! viskade Orvar, det är en dans som hedrar dem, som en gång var slavar därborta!

Plötsligt fick vi syn på Nazin och hennes mamma och småsyskon på andra sidan karnevalsvägen. Nazin vinkade ivrigt och hoppade upp och ner, där hon stod.

- Katta! skrek hon, och Orvar!

Vi vinkade tillbaka.

Tjugo dansgrupper senare var det någon annan, som ropade.

- Katta, är du också här?

Det var en av mina gamla kolleger från skolan. Vi hade inte setts sen min farvälskiva.

Nu trängde hon sig fram till mig och tryckte mig till sin breda barm.

- Det här var verkligen roligt, sa hon. Jag kände mig inte lika säker.

Sen tittade hon på Orvar och sedan uppfordrande på mig.

- Och vem är det här, sa hon, ska du inte presentera mig?

- Det här är Orvar, sa jag, Orvar Nyhagen, han skriver poesi!

Hon tittade förvånat på mig och sen på Orvar.

- Jag heter Margareta, sa hon, Margareta Svendsén, och jag är en gammal skolfröken. Kul att träffa dig! Vad heter din senaste bok?

Innan han hunnit svara fortsatte hon vänd mot mig:

- Jag visste inte, att du börjat i förlagsbranschen, men du läste ju alltid en massa böcker, det minns jag, fast en hel del av dom var allt i konstigaste laget för mig.

Förresten trodde jag, att du var utomlands, fortsatte hon, Cissi sa, att du var i Provence.

Jag hade ju ingen adress, så jag kunde inte höra av mig.

- Jag är bara här tillfälligt, sa jag snabbt, jag åker snart tillbaka.

Hon log med alla sina perfekta tänder.

- Du kan väl höra av dig, när du är tillbaka för gott, sa hon, vi har nog en hel del att prata om!

Hon blinkade menande till Orvar och mig, och så var hon plötsligt försvunnen.

- Jösses, sa jag, det fruntimret dödar mig!

Orvar sa ingenting alls. Han tittade inte på mig ens utan verkade plötsligt rent onaturligt intresserad av alla plymer och brunbrända magar, som skakade förbi.

- Vad är det med dig, sa jag, dödade hon dig också?

Nazin hade lyckats åla sig genom folkmassan och stod plötsligt vid min sida.

- Jag vill också dansa med flickorna nästa år, sa hon, och pekade på en grupp kurdiska flickor i olika åldrar, som dansade fram arm i arm i glittrande hellånga klänningar i olika färger.

- Det får du säkert, sa jag, bara du övar bra.

- Jag ska öva varje dag, sa hon.

Sen tittade hon på Orvar.

- Tror du inte, att jag blir fin i en sån klänning? frågade hon. Jag skulle vilja ha en röd.

- Du blir säkert väldigt fin, sa han.

- Kommer du och tittar på mig då?

- Klart jag gör, sa han, klart jag gör, det vet du!

Nu hade mamman och småsyskonen hunnit fram till oss. Hon tittade strängt på Nazin.

- Du får inte störa dem, sa hon, de vill säkert vara i fred!

Nazin hoppade upp och ner igen.

- Jag vet, mamma, sa hon, de har kärat ner sig, jag vet det, de vill säkert pussa varandra, när inte alla ser!

Jag tittade ursäktande på mamman.

- Vi är bara vänner, sa jag snabbt, men vi är väldigt goda vänner.

- Javisst, sa hon utan att låta övertygad. Kom nu, barn, så går vi!

Och lika plötsligt som de kommit var de försvunna igen.

Orvar teg fortfarande.

- Vad är det med dig? frågade jag. Är du sur?

Nu tittade han äntligen på mig.

- Katarina Levander, sa han, du är en snobb! Du skäms för mig, det är ju alldeles tydligt. Du skulle aldrig medge offentligt, att vi är tillsammans.

Och vaddå, skriver poesi? Jag har haft det som hobby dom sista två åren. Skulle det vara viktigare än att vara med sina vänner och fundera över livet, även om det blivit en och annan pilsner och Explorer genom åren i stället för torr sherry och Bourgogne Vieux? Du kunde ha valt att säga något helt annat om mig.

Något, som kanske sa mer om mig- eller om dig själv.

Du kunde ha sagt, att jag var en A-lagare, som du raggat upp en dag, när du kände dig ensam

och uttråkad och försökt få lite ordning på och ge lite människovärde. Eller också hade du kunnat be mig le mot dem så att de hade fått se, att jag inte haft råd att köpa en ny tand i stället för den som jag var tvungen att låta dra ut.

Då hade du ju nästan kunnat ta betalt också, som nån annan jävla cirkusdirektör! Se på freaken, så pittoresk han är, så annorlunda, så lustig! Han kan göra konster också! Vill ni se? Ser ni, hur fördomsfri jag är? Ser ni, att jag kan umgås med vem som helst?

Nej, du, jag känner faktiskt inte för det här längre. Jag orkar inte vara din knähund eller en rysk björn. Så nu tänker jag gå hem till mig!

Och så vände han ryggen åt mig och försvann in i folkhopen.

Plötsligt tyckte jag, att musiken skrällde mer ihåligt och mekaniskt än tidigare. Flickorna, som dansade förbi, verkade mest blaserade, och det märktes tydligt, att flera av dem redan hade skoskav.

Många hade flera kilos övervikt, och det där extra hängde löst kring de bara midjorna och skvalpade, när de rörde sig framåt längs dansvägen.

- Det där är en följd av att äta för mycket skräpmat, tänkte jag. Dom borde ha nåt mer heltäckande, även om dom är söta i ansiktet!

När jag var i den åldern, fanns det i och för sig ingen skräpmat, och om det hade gjort det, hade vi i alla fall inte haft några pengar att köpa den för. Och extrahull, ja det hade väl vi också, men vi visade det inte, och vi hade i alla fall byxgördel!

En av bilarna hade fått motorstopp borta i kröken. Dansarna passade på att använda pausen till att se om sina skavsår och dricka ut plastflaskorna som mammor och tränare bistod med.

- Jag undrar, hur det går med alla plymerna, tänkte jag, när jag skyndade mig hemåt i det begynnande duggregnet.

Först blev jag bara så förbannad. Jävla karl! Jag skulle väl inte direkt vilja säga, att jag plockat upp honom ur rännstenen, men bra nära var det i alla fall. Tack vare mig hade han hållit sig nykter ända sedan julafton. På nyår hade vi skålat i Pommac och ägnat kvällen åt att spela Den försvunna Diamanten och leka charader med Nazin och att lova oss själva och varandra massor med saker, som vi visste, att vi aldrig skulle kunna hålla. Från påskafton och framåt hade han i stort sett bott hos mig. Han hade slutat sitta på torget, och han hade skrivit en massa fantastiska dikter!

Och han hade börjat äta ordentligt och gått upp minst fem kilo så att revbenen inte skavde lika mycket, när vi somnade tillsammans på kvällarna.

Och nu bara gick han sin väg! Bara så där! Så jävla lättstött! Bara för att jag inte ville basunera ut det till vem som helst!

När jag smällt igen ytterdörren efter mig där hemma, sjönk jag ihop i en hög och började stortjuta. Som om det inte räckte med Nazin, som flyttat hem och med Tiffin, som höll på att dö och Cissi, som sket totalt i mig! Som om det inte räckte!

20. An Angel on my Balcony

På eftermiddagen spelade en del lokala band på scenen uppe vid torget. Jag visste, att Jerry skulle vara med, och det var första gången jag skulle få höra hela bandet tillsammans. Hur hans röst lät visste jag ju, för han hade sjungit för mig flera gånger, när vi var ensamma.

Bandet hette Skycranes, och Jerry hade sagt, att det betydde Himmelstranor eller något i den stilen. Knäppt namn, men vackert var det i alla fall!

När jag kom upp till scenen, var det massor av folk där, och ett hårdrocksband höll på för fullt. Jag hoppades, att Jerry och de andra killarna inte skulle låta lika hemskt, för jag kunde inte hitta en enda melodislinga i allt det brötiga.

När det blev deras tur och Jerry klev fram till mikrofonen, jublade alla tjejerna omkring mig.

- Hallå, där, tänkte jag, han är min, håll tassarna borta från honom! Men det kunde jag naturligtvis inte säga högt.

Jerry viftade åt fanklubben att dämpa sig en smula. Sen tog han miken och började tala.

- Idag ska ni få höra en alldeles ny sång, som har en alldeles speciell betydelse för mig.

Den är skriven av min syster, Felicia, och den är tillägnad den tjej, som betyder mest för mig i hela världen. Sången heter *An Angel on my Balcony*, och jag vill också tacka Nazin, som var den, som först fick syn på ängeln och såg till att vi alla vaknade i tid.

Sen sjöng han med sin varma röst om ängeln på balkongen, som Nazin kallat mig den gången.

Refrängen lät: *There was an angel on my balcony that very special day. She was ready, that was obvious, to leave and fly away. But just before she looked into my eyes and to my heart. She took my hand and since that day we never, never part.*

När han sjungit klart, ville jublet aldrig ta slut. Jag kände mig både stolt över honom och alldeles varm inuti, eftersom det var om mig han sjöng och det bara var han och jag, som visste om det.

- Tänk, om jag hade hoppat! Och tänk om Nazin inte hade haft svårt att sova den där morgonen! Då hade jag aldrig fått veta, att han hade gjort slut på det där bryska sättet för att dom där som var efter honom med pengarna inte skulle skada mig! Och han hade aldrig fått veta, hur mycket jag älskar honom!

21. Hembesök

I

Den kommande veckan satte jag inte min fot utanför lägenheten. Jag sov så mycket jag bara orkade, och jag åt nästan ingenting, vilket säkert var bra för figuren. Vilket jag just då struntade fullständigt i. Det småregnade mest hela tiden, så det hade ändå inte varit särskilt inbjudande att gå ut i vilket fall. Framåt slutet av veckan började det bli tråkigt, och det var då

jag fattade ett beslut.

Jag skulle åka hem till stan och titta till lägenheten. Och försöka bestämma mig för om jag skulle flytta tillbaka eller trots allt stanna kvar, i varje fall året ut.

Nian stod inne. Den skulle gå direkt, och den tar inte mer än en dryg halvtimme till Jaegersdorffsplatsen. Jag hade inte tillräckligt med pengar på mitt magnetkort, så jag klev fram till chauffören för att betala mellanskillnaden. När jag fått växeln och biljetten i handen och skulle tacka, såg jag, att det var Jerrys pappa som körde. Han nickade igenkännande och sträckte stolt på sig i sin uniform.

Vagnen var full av vitklädda ungdomar på väg till champagnefrukost i Slottsskogen. Det var examensdags på stans gymnasier.

Jag snodde åt mig en Metro och skummade de första nyheterna sen karnevalen. Festande skådisar, två dödade i olycka på E 6:an och upptrappning i Irak. Jag vände snabbt över till Sudokut. Ett säkert kort och mer vad jag orkade engagera mig i för närvarande.

På snabbspåret strax före Gamlestadstorget blev det stopp. Elfel, sa föraren till slut, sedan folk i vagnen hunnit hamna mer eller mindre i upploppsstämning.

Jag hade inte bråttom, så jag brydde mig inte. Och till slut kom ju elen ändå tillbaka och vi kunde rulla vidare.

När vi passerade Hängmattan, började jag känna ett slags förväntan. Hur kom det sig att jag inte hade varit där en enda gång sen i augusti, när jag flyttade ut? Det kunde ju ha varit inbrott, eller huset kunde ha brunnit ner. Jag hade aldrig fått veta något, eftersom jag inte lämnat någon adress till värden.

Men huset stod kvar! När jag sneddat över Slottsskogsgatan och in på Carnegiegatan dök det plötsligt fram ur regndiset, de gamla vackra fönstrena, burspråken och den pärlgråa fasaden. Jag passerade valvet och gick in på gården. Färgglada cyklar prunkade i ställen och lika färgglada vårblommor i rabatterna. Jag var hemma!

Tog trappan i raska kliv utan en tanke på knäet.

Utanför min dörr satt en hopkrupen figur på trappavsatsen. När jag kom klivande, lyfte hon på huvudet, och då såg jag, att det var Cissi!

- Men kära barn, vad gör du här? fick jag ur mig.

- Väntar på dig, sa hon bara.

Jag låste upp, och vi klev in i hallen. Det låg en enorm hög med reklam på mattan trots min skylt på utsidan om att jag undanbad mig all sådan.

För övrigt luktade det instängt, så jag haspade upp fönstren mot gården. De enda möbler, som fanns kvar, var mitt enorma, ärvda matsalsbord i ek med tillhörande stolar.

- Sätt dig, sa jag, och pekade mot möblemanget.

Hon satte sig.

- Vet du om, sa hon, att jag alltid har avskytt dom här stolarna? Man måste sitta stel som en eldgaffel på dom, och så kändes det alltid, när jag var yngre och vi hade gäster.

Jag suckade.

- Har aldrig gillat dom heller, men mor och far var så stolta över dem, så jag har aldrig haft hjärta att slänga dem. Fast det kanske är dags nu i alla fall.

- Hur visste du, att jag skulle komma? frågade jag. Hur länge har du väntat?

Hon log mitt i allt det allvarliga.

- Jag har varit här en stund varje dag sen i januari, sa hon, du skrev ju aldrig några kort efter i julas, så först blev jag orolig, men sen tänkte jag, att du kanske var på väg hem. Varför har du inga möbler, förresten?

- Det är lite komplicerat, sa jag, eller, egentligen är det väl inte det. Jag flyttade till Hammarkullen i slutet av augusti. Med det där projektet, du vet, som vi ondgjorde oss över, när vi hörde talas om det. Så det mesta finns där. Resten har jag slängt.

- Slängt? sa hon. Och alla korten från Rivieran?

- Fake, sa jag, en gammal kompis hjälpte mig att posta dem. Jag ville få vara i fred bara, tänkte, att det var ett bra sätt.

Hon stirrade på mig med öppen mun.

- Du är väl inte klok, sa hon, tänk, om vi behövde dig?

- Tror jag knappast, sa jag, ni hade ju alltid fullt opp med ert eget. Hur är det med ungarna, förresten?

Hon tvekade.

- Med ungarna är det bra, det är värre med oss. Vi ska skiljas.

Hon lät bomben brisera och sedan fylla rummet med sin tystnad, medan jag förgäves försökte komma på något vettigt att säga.

- Men, sa jag, ni var ju så lyckliga? Och genast jag sagt det förstod jag, att det inte var den rätta repliken. Hon skrattade torrt.

- Vad vet du om det, mamma? Har du någonsin sett bakom fasaderna, eller har du någonsin frågat, hur vi har det? Har du?

Det fanns inte så mycket att svara på det, så jag teg.

- Stefan har hittat en annan. Han hade så bråttom att flytta till henne, så han lät mig behålla allt.

Jag visste fortfarande inte, vad jag skulle säga. Jag sa det.

Hon log.

- Det är okay, mamma, jag behöver inga goda råd. Jag behöver bara lite sympati. Men det är en annan sak jag vill fråga. Vilket nummer bor du på? För jag antar, att du bor på

Bredfjällsgatan?

Jag drog ett djupt andetag.

- Du har så rätt, sa jag, jag bor på 26. I samma lägenhet!

Hon tycktes begrunda detta.

- Vet du om, att jag var där ute på juldagen? Jag såg ljusstaken i köket och tänkte, att det var någon, som hade en likadan som min mamma. Och så var det du!

- Det är en annan sak jag skulle vilja fråga dig om också. Det handlar om pappa.

- Okay!

- Du har alltid sagt, att han drog för att han hittat någon annan, precis som Stefan gjorde.

Men när han var sjuk, berättade han något helt annat för mig. Att du hade slängt ut honom.

Jag kippade efter andan.

- Men på sätt och vis var det så. Att han drog. Han hade en annan familj också. Och en dotter, som var jämngammal med dig. Det var ju inte bara något, som man kunde strunta i eller glömma bort. Han sa, att han ville vara kvar hos oss, men hur skulle jag kunna lita på honom efter det, som hänt?

- Jag visste om det där med hans dotter. Han berättade det, och sen, när han var död, fick hon ju ärva sin del.

- Har du träffat henne? undrade jag.

- Jag såg henne på begravningen. Nej, vi pratade inte med varandra, men nu har jag tagit reda på, var hon heter och var hon bor. Hon heter Jessica, och hon bor också där ute. I trappuppgången bredvid dig för att vara exakt. Det var därför jag var ute i julas. Fast när det kom till kritan vågade jag inte ringa på.

Jag reste mig.

- Vill du ha lite kaffe? undrade jag och tog fram en kvarglömd kastrull ur grytskåpet och en burk Nescafé ur skafferiet.

- Jag skulle föredra att du bara satt stilla och svarade på mina frågor, men om du vill ha, är det okay för mig.

Det gav mig några minuters uppskov, och jag lät vattnet rinna en bra stund för att bli av med all gammal smuts. Medan jag kokade upp vattnet och hällde upp det i våra muggar, stod jag

med ryggen mot henne. Det här hade jag inte väntat mig. Det här ville jag absolut inte! Inte efter alla de här åren.

När jag till slut vände mig om, visste jag för första gången på många år inte, hur jag såg ut i ansiktet. Det kändes, som om inga av alla de små muskelgrupperna jag visste fanns där, lydde mig längre.

- Vad är det du vill veta? undrade jag, medan jag öppnade locket på kaffeburken.

- Är det sant, som han sa, att du kastade ut honom bara på grund av det där enda lilla felsteget? Jag försökte vinna tid.

- Om du tycker, att det var ett litet felsteg, så var det väl så ungefär det gick till. Fast det är mycket du inte känner till.

- Jag lyssnar, mamma, jag har gott om tid, och jag vill inget hellre än att få veta och försöka förstå, varför du berövade oss en far och fick oss att tro, att vi inte var viktiga för honom.

- Han kom hem och berättade det på din ettårsdag. Att han just hade fått en dotter till. Vi hade just sjungit för dig och skurit upp jordgubbstårten. Det kunde knappast ha varit en sämre timing.

- Så för att han hade en dålig timing, kastade du ut honom, är det det du försöker säga? Inte för att han hade vänstrat?

- Men hallå där, nu drar du förhastade slutsatser igen! Festen fick ett hastigt och snopet slut, men vi pratade igenom det ordentligt efteråt. Jag hade kunnat acceptera det, om han gått med på mina villkor.

Hon lutade sig framåt över det becksvarta kaffet.

- Och vilka villkor var det du ställde, frågade hon lent.

- Att han inte skulle träffa dem och att ingen i släkten skulle få veta något.

- Och han sa nej?

- Han sa nej.

- Så när du inte kunde beröva den främmande flickan en far, berövade du oss en också?
 - Jag hade väl aldrig tänkt, att det skulle kunna bli resultatet, sa jag.
 - Så bara för att du behagade placera pappa på piedestal och han råkade ramla ner från den, kunde du aldrig förlåta honom, kunde du aldrig tillåta honom att vara bara en vanlig människa med fel och brister?
 - Jag trodde, att jag gjorde det, som var bäst för oss, som var bäst för er.
 - Inte undra på att Andreas valt att inte träffa dig sen han blev vuxen! Han valde pappa i stället, eftersom du tvingade oss att välja. Han har förresten kursat, om du vill veta det, och blivit tvungen att sälja kåken i Hovås.
 - Har Andreas? undrade jag klentroget. När då?
 - Strax före jul. Dom blev lurade av en så kallad kompanjon. Men Monika har verkligen ställt upp på honom. Dom har börjat om i en lägenhet på Hisingen.
- Jag kände mig alldeles matt av alla nyheter.
- Och barnen, sa jag, hur är det med barnen?
- Hon log för första gången sen vi träffades.
- Dom mår jättebra. Hampus är faktiskt glad över att få byta skola. Dom var inte särskilt snälla mot honom därute. Och Maria har kommit in på Svenska Balettskolan på Skälltorp.
- Hon tänker bli en ny Anneli Alhanko.
- Du ville också lära dig dansa balett, sa jag.
 - Ja, sa hon, men jag trodde nog aldrig tillräckligt på mig själv för att det skulle bli något med det.
- Jag hade sjunkit ihop på den obekväma stolen. Hon såg det och klappade mig lite tafatt på handen.
- Hur som helst, sa hon, jag älskar dig, mamma, du är faktiskt den enda mamma jag haft.
- Då började jag gråta, inte vilt och krampaktigt som efter det där med Orvar utan stilla och

djupt inifrån, nerifrån. Vi satt så medan skymningen sakta smög sig på utanför fönstret.

II

Hon följde med mig ut till Hammarkullen den kvällen. Ungarna var hos Stefan, och ingen av oss hade lust att vara ensam.

Jag bäddade åt henne i extrasängen, som Nazin hade sovit i, men innan vi somnade, berättade hon om sitt liv för mig och jag berättade om mitt liv för henne.

Hon hade rätt. Jag hade inte haft en aning om, hur hennes liv hade tett sig, varken de goda delarna eller de svåra. Det jag visste var inte mer än en samling fotografier i ett album, fotografier, där man klätt upp sig och tagit på sig ett passande ansiktsuttryck. Och de flesta av de fotografierna var faktiskt bara teater och kulisser.

- Jag har varit en egotrippad plastmorsa, sa jag, och en stor idiot.

- Vem har inte det, sa hon precis innan hon somnade.

Den natten drömde jag, att jag stod i en tjusig designad foajé till ett stort företag. Det fanns inga andra människor i receptionen, men en stor informationstavla uppmanade mig att kontakta en av datorerna.

Jan knappade in mitt ärende och blev hänvisad till ett kontorsrum på andra våningen.

Dörren var öppen, så jag gick in.

Det fanns ingen i det rummet heller. På ett arbetsbord stod en påslagen dataterminal . Jag gick närmare.

Då blinkade det till, och en bild kom fram på skärmen. Den föreställde en liten pojke med allvarliga, forskande ögon.

- Hej, sa han vänligt, är du också här?

Utan att tänka på det slog jag in en fråga till honom via tangentbordet. Han skrattade.

- Det där är ingen idé, sa han, du måste *tala* med mig!

Plötsligt blev jag rädd.

- Men vad kommer då att hända? undrade jag.

- Allt kommer att rasa samman, sa han tryggt och klev ut ur bildskärmen och ner på golvet.

-Kom, får du se!

Han tog min hand och ledde mig ut ur huset. Plötsligt föll väggarna av som om de bara hade varit ett skal eller en kuliss. Och där bakom såg jag mig själv som barn, lekande med andra barn på den stora ängen bakom affären.

Och jag såg, att pojken liknade min egen son den där dagen, då han stått i köksfönstret och sett sin pappa försvinna bort över parkeringsplatsen för att aldrig mer komma tillbaka.

På morgonen gjorde jag i ordning choklad med vispgrädde och rostat bröd med cheddarost och hemlagad apelsinmarmelad. Cissi gjorde stora ögon, när jag kom balanserande med brickan in över tröskeln i sovrummet.

- Nu fattas det bara glitter i håret, sa hon. Jag tror inte, att jag fått frukost på sängen sen julen åttitvå.

- I så fall är det hög tid, sa jag och satte försiktigt ner brickan på hennes bröst.

- Och hur tror du jag ska kunna dricka choklad utan att spilla, om jag inte får sitta upp? mumlade hon.

- Det problemet får du faktiskt lösa själv, sa jag, du är ju trots allt en stor flicka.

III

På eftermiddagen, när hon hade åkt hem igen till sig, gick jag in på Eniro och letade upp Andreas och Monika. Det var hon, som svarade, när jag ringde.

- Katarina? sa hon förvånat, det var inte igår!

- Nej, jag vet, sa jag, jag vill bara höra, hur ni har det, om ni behöver nån hjälp eller så.

Hon drog efter andan.

- Så du vet? sa hon.

- Ja, jag vet, sa jag. Borde ha hört av mig för länge sen, men du vet, hur det är. Trodde nog inte, att jag var så efterlängtd.

- Struntprat, sa hon, du är visserligen min svärmor, och du är rätt svår, om jag nu ska vara ärlig, men du är ju trots allt den enda svärmor jag har. Och ungarna saknar sin farmor, och antingen du tror det eller ej, saknar Andreas faktiskt sin mamma också. Han ville aldrig välja. Jag begrundade detta.

- Är inte du i Provence, förresten, sa hon sen, du skulle väl inte komma hem redan?

- Nej, jag är inte i Provence, sa jag, har inte varit där alls, faktiskt, men det är lite komplicerat att förklara. Skulle du ha tid med en fika eller lunch på stan i morgon? Jag bjuder.

Hon skrattade till.

- Ja, det får du nog göra i så fall, för här har vi bara råd med fiskbullar, knäckebröd, nudlar och lättmjölk för tillfället.

- Då tycker jag, att vi satsar på lunch hos Dan Lexö på Avenyn No 1. Har inte hunnit testa det än, men det ska vara okay, säger dom, som varit där. Blir halv ett en bra tid?

- Halv ett blir utmärkt, sa hon, ska jag ta den lilla svarta?

- Du duger precis som du är, sa jag och menade det verkligen.

- Det skulle du inte säga, om du kunde se mig nu, sa hon, nopprig frottébadrock och stripigt, otvättat hår.

- Du får väl göra något åt nopprorna, sa jag. Hälsa Andreas.

IV

Lunchen blev verkligen lyckad. Monika hade inte tagit den lilla svarta men väl den kornblåa dräkten hon köpt i Paris på en av långhelgerna där under de goda åren, maten var superb och servicen fick oss att känna oss som näst intill kungligheter. Jag provade Pyttsan, Lexös specialitet, kokt rimmad bog, rotfrukter i tärningar och sås med dijonsenap, ansjovis och persilja. Monika valde fiskgryta.

När den värsta hungern var stillad, berättade hon om allt, som hänt det sista året, om konkursen och om flytten till Wieselgrensplatsen.

- Du kanske tror, att det var en tragedi, sa hon, men det har visat sig bli precis tvärtom! Vi har fått tid över för varandra och för barnen, och ibland känns det faktiskt som om vi vore nygifta igen! Och det där huset, jag hatade det från första stund! Kände mig aldrig hemma där. Och trädgården med sina skrytiga rabatter och välklippta gräsmattor! Och alla snobbiga grannar! Du skulle bara veta, vad de sa om folk från andra delar av stan! När vi flyttade till Hisingen, var det precis som om jag plötsligt blev mig själv igen. Som jag var innan. Som jag var, när vi träffades!

Vi pratade ända tills personalen slog sig ner i ett hörn för att aväta *sin* lunch. De var finkänsliga och kastade inte ut oss direkt, men minspelet var tydligt hos en av de yngre servitörerna, lunchen var faktiskt slut!

Efter espresson flanerade vi en stund i det fina försommarvädret. När hon klev på femman vid Kungsportsplatsen förstod jag inte, varför jag låtit alla de här åren gå förlorade.

V

Tiffin dog på onsdagen i midsommarveckan, men det visste jag ju inte då, eftersom jag inte hade någon tidning.

Orvar var som uppslukad av jorden, han fanns ingenstans, och ingen, som jag frågade, hade sett honom. George, som blivit ensam kvar på bänken, orkade inte ens supa till. Han hängde bara där för att han inte hade någon annanstans att ta vägen. När jag satte mig bredvid honom för att prata med honom, började stora tårar rinna nerför hans orakade kinder.

- Jag är rädd för att han är borta för gott, han med. Han pratade om att dra till Värmland.

Jag vet inte, han har kanske redan åkt.

- Vad fan skulle han göra i Värmland, sa jag, han har ju nästan inte varit utanför Angered på

trettifem år.

- Han kanske tyckte, att det var dags. Han hade ju inget kvar här direkt, utom mig.

- Okay, sa jag, Värmland, var i Värmland?

- Du får ursäkta mig, men minnet har tagit en del stryk genom åren. Vet faktiskt inte.

Men han pratade om en gammal kåk vid en sjö i skogen.

- Jaha, du, sa jag, Och hur många sjöar tror du, att det finns i Värmland? Och hur många granar och tallar?

Han kröp ihop inför min salva.

- Jag tror, att han nämnde Karlstad, eller var det Kristinehamn?

- Skärp dig, George, är du säker på att det var vad han sa du kommer ihåg och inte avlägsna minnen från geografilektionerna i din ungdom?

- Jag gick inte på så många, sa han, jag tror inte jag var där, när vi jobbade med Värmland.

Han lyste upp.

- Men åarna i Halland kan jag både uppifrån och ned.

- Bespara mig, sa jag, jag har varit lärarinna. Om det finns något i livet jag omvärderat är det just åarna i Halland. Jag vet inte, varför alla ungar i hela landet ska kunna rabbla upp dom, även om dom aldrig någonsin kommer att se dom i verkliga livet.

- Men jag har varit i Falkenberg, sa George.

- Kul för dig, sa jag.

Han började rota i fickorna och tog till slut fram en skrynklig lapp, som han vecklade upp.

- Här, sa han, här har du adressen och en vägbeskrivning. Han sa, att jag också kunde komma, om jag tröttnade på Hammarkullen.

- Jaha, sa jag, har du bestämt dig? Kommer du med?

22. Valfart

I

Så kom det sig, att George och jag tog tåget till Karlstad på onsdagen den första veckan i juli. Det var ett himla mjölkttåg, som stannade lite varstans i obygdén, men tiden rusade ändå iväg, eftersom vi spelade Chicago med sista sticket mest hela vägen. George vann nästan varje gång. Till sist gav jag upp och erkände mig besegrad, och när vi fikade, klämde vi i oss två jättestora korvmackor var.

George var på ett strålande humör.

- Det här blir ju som en riktig semester, sa han, det har jag nog inte haft sen Orvar och jag var på kollo, när vi var elva.

- Då är det verkligen på tiden, sa jag.

Vi bytte till buss i Karlstad, och ungefär en timme senare klev vi av vid en hållplats mer eller mindre mitt ute i skogen. Busschauffören såg bekymrat på min ljusa linnedräkt och mina högklackade skor.

- Ska lilla damen verkligen av här mitt ute i skogen? undrade han försiktigt. Det här är den allra sista bussen för idag.

Han tyckte tydligen, att Georges uppenbarelse gjorde sig bättre i obygdén.

- Tack för omtanken, sa jag, men lilla damen ska definitivt av här. Fast jag kan hålla med om, att det hade varit mer lämpligt med sandaler!

Vi höll på att glömma Georges ryggsäck, men jag trasslade mig upp på bussen och räddade den i allra sista minuten.

- Jaha, sa jag till George, och vad står det nu på din lapp?

Han såg olycklig ut.

- Jag tror, att jag har tappat den, sa han.

- Bra, sa jag, som om inte det här är tillräckligt komplicerat ändå!

Det fanns inte så mycket väg att välja på, det gällde antingen framåt eller tillbaka på

grusvägen vi kommit på.

- Ska vi singla slant? frågade jag.

- Jag är alldeles black, sa George.

- Okay, sa jag, då går vi väl framåt, då. Vi har ju i alla fall femti procents chans.

- Jag var inte så bra i matte heller, sa han.

- Strunt i det, du, här har du mer nytta av sunt förnuft.

Tio minuter senare hade jag skoskav på båda fötterna och bestämde mig för att gå barfota i stället. Det gjorde lite ont i mina sommarovana fotsulor, men det var ändå bättre än skoskavet.

Det var snustorrt, och begreppet *resdamm* fick ett innehåll här på den värmländska grusvägen.

George hade börjat svettas. Han var inte så van vid motion.

Plötsligt delade sig vägen, och vi fick plötsligt ytterligare två riktningar att välja mellan. Om nu den här första vi valt var rätt, vill säga.

- Nå, sa jag, vad säger dig ditt sunda förnuft?

George hade stannat.

- Brevlådor, sa han, där borta finns det brevlådor. Då måste ju någon bo på den vägen. Och om vi har tur, är Orvar en av dem, om vi har lite mindre tur, är det någon av de andra, som vet, var han finns.

- Och om vi har otur? frågade jag.

- Då har vi gått vilse, sa han.

Nej, Orvars namn stod inte på någon av brevlådorna, men en kilometer längre bort dök ett rödmålat trähus fram bakom ett hemsnickrat staket. George öppnade grinden, och jag följde honom i hälarna. När vi nästan var framme vid trappan, dök en ilsken, jättestor byracka upp och ömsom skällde ut oss fullständigt, ömsom nafsade mig i linnekjolen. Jag är inte så förtjust i hundar i normala fall, men av den här blev jag i det närmaste paralyserad. Detta lugnade tydligen hunden, för han tystnade och såg nästan förvånad ut. I stället vände han sitt intresse

mot George.

- Devil, du ser väl, att det bara är badgäster? skrek en stor karl, som just slängt upp ytterdörren på vid gavel. Hunden släppte ifrån sig några misslynta morranden, innan den la sig tillrätta framför våra fötter, from som ett lamm.

Mannen på verandan skärskådade oss ingående.

- Jaha, sa han, det är väl inte mig ni ska hälsa på, hoppas jag.

George skakade bestämt på huvudet.

- Vi letar efter en, som heter Orvar, sa han.

- Jaså minsann, ni gör det, sa mannen, jaså minsann.

Sen sa han inget mer på flera minuter, men till sist spottade han ut en snus på gången, precis framför fötterna på George.

- Och den där Orvar, som ni letar efter, vill han ha något besök?

- Jag vet faktiskt inte, sa jag, men han har i alla fall sagt till George här att han är välkommen, om han skulle ha vägarna förbi.

Mannen skrockade.

- Vägarna förbi, minsann, jojo, det kryllar ju av folk i dom här skogarna, som bara har vägarna förbi!

George tittade hjälpsökande mot mig.

- Tror du, att han är ironisk, viskade han.

- Antagligen, sa jag.

Nu tycktes mannen ha bestämt sig.

- Det bor en Orvar ett par kilometer längre upp på vägen. Fast han har inte varit här så länge.

Hans farsa dog på vintern sjuttiåtta, och kåken har stått tom sen dess. Fast det var ett bra hus på sin tid, sa han, det var det. Han spottade igen.

- Tack, sa jag, jag tror, att vi chansar på den där Orvar.

När vi gick ut genom grinden, hade hunden rest sig upp och viftade med svansen.

- Han gillar er, sa mannen, han har alltid haft svårt för att bedöma, vad folk går för.

Och så gick han in och smällde igen dörren efter sig.

George visslade glatt och falskt, när vi fortsatte.

- Han blir nog överraskad, sa han belåtet.

- Ja, sa jag, han kommer säkert att bli väldigt överraskad. Och ju mer jag tänker på det, desto mindre säker blir jag på att det var en så bra idé att följa med dig hit.

George såg förvånat på mig.

- Jag trodde, att det var jag, som följde med dig hit, sa han. Hur som helst får man vara beredd på att ta vissa risker här i livet! Om man ska få det, som man verkligen vill ha och behöver.

II

Orvar blev verkligen överraskad. Han kramade om George som om de inte setts på minst tjugo år, och sen hälsade han på mig utan att riktigt titta mig i ögonen.

Det var verkligen ett rejält hus, men en hel del av läkten skulle behöva bytas ut, och sen skulle alltsammans behöva få sig en omgång med Falu rödfärg. Trädgården, eller det, som en gång hade varit en trädgård, var översållad av höga nässelsnår. De gamla fruktträden var så tätvuxna och höga att man inte kunde avgöra, om de bar någon frukt överhuvudtaget. Utsikten över sjön var betagande.

Vi gick husesyn, och sen torkade Orvar av två stolar i köket och bad oss sitta ner.

- Jag har ju inte haft bruk för mer än en sen jag kom, sa han, så jag har inte hunnit städa resten ännu.

Han satte på en kaffepanna på den gamla agaspisen.

- Tur att dom inte kastade ut den också, när dom skulle modernisera kåken, sa han. Jag har inga bullar men väl en påse veteskorpor i skafferiet. Vi kan bre smör på dom.

Sen ville han veta, hur vi hittat dit, och George sa, att han hade sparat lappen han fått, när Orvar åkte.

- Fast den tappade han på vägen, sa jag.

- Vi chansade, sa George, och sen träffade vi en granne. Han hade en hund, som hette Devil.

- Aha, sa Orvar, Fantomen?

George skrattade uppskattande. Jag tittade ner i bordet och fingrade förstrött på den lilla kompassen i sin kedja.

Kaffet var varmt och starkt. George tog fyra sockerbitar, som han löste upp i koppen och en femte i munnen, som han sög in kaffet genom.

- Du har inget starkt, frågade han.

Orvar skakade på huvudet.

- Det är slut med det nu, sa han, när man har en egendom att ta hand om. Det är inte hälsosamt att klättra på stegar, när man är onykter.

George såg förorättad ut.

- Jag bara frågade, sa han, tyckte liksom det fanns anledning att fira återföreningen.

- Av vad då? sa Orvar och reste sig upp. Av de tre musketörerna och Mylady? Den ene musketören är, såvitt jag känner till, stendöd och begravnen, och de två andra är rätt så avdankade de också, så det är nog bara en tidsfråga, innan alltihop är över och förbi. Den enda, som tyckts frodas och må bra är visst Mylady själv. Men ont krut förgås väl inte så lätt, eller vad de brukar säga. Snygg dräkt, förresten!

Jag borde inte ha kommit! I varje fall borde jag inte ha kommit utan att höra av mig först!

George hade druckit upp sitt kaffe nu. Jag hade knappt börjat på mitt.

- Går man ut inne eller ute på det här stället, undrade George.

- Du kan ju alltid vattna nässlorna, sa Orvar.

När han gått ut, kändes tystnaden mellan oss helt omöjlig att stå ut med.

- Jag åker tillbaka med en gång, sa jag, det var fel av mig att komma.
 - Det går ingen mer buss idag, sa Orvar, om du inte vill ta taxi. Nästa buss går fem över tio i morgon förmiddag. Vi teg igen.
 - Jag antar, att det var din idé att komma hit. George brukar inte vara så initiativrik. Får jag fråga, varför du kom?
 - Du bara försvann, sa jag, man kan inte bara försvinna så där!
 - Jodå, det kan man visst! Ibland är det lika bra, ett enda snitt med kniven, och så är sjukdomen borta!
 - Var det det det var? En sjukdom? Jag ville så gärna få förklara.
 - Tror du, att det hade blivit annorlunda med en massa prat och ursäkter? Gjort är gjort, så är det bara, vissa saker får man lämna bakom sig och gå vidare! Vissa drömmar mår bäst av att förbli just drömmar.
 - Men *jag* kan inte bara lämna det bakom mig. Jag gjorde ett misstag, och så rasade bara allting ihop och försvann. Jag måste få förklara.
- Han skakade på huvudet och lät som Baloo igen, i den scenen av Djungelboken, där han tyckte, att Mowglis försök att slåss var alldeles för ynkliga.
- Bättre kan du, sa han, du, som har litterära ambitioner och allting. Vad är det för floskler, som ramlar ur din söta mun?
 - Jag bryr mig inte om, ifall det är floskler eller inte! Jag saknar dig! Och förresten var det väl du, som hade litterära ambitioner!
 - End of story, sa han, glöm alltsammans, bara!
 - Och när tänker du komma hem igen?
 - Vaddå komma hem, det här *är* hem!
 - Så du menar, att du tänker *bo* här?
 - Ja, har du något bättre förslag?

Det hade jag absolut, men det skulle jag aldrig ha vågat tala om för honom. Inte nu, i alla fall.

Just då kom George tillbaka.

- Det var en himla massa nässlor du har, sa han, till våren kan du leva på nässelsoppa. Nyttigt och billigt

- Jag gillar inte nässelsoppa, sa Orvar.

- Så du vet om, att han tänker stanna, sa jag till George.

- Ja, han sa det, när han åkte, sa George. Bara taket var tätt, sa han.

- Och det är det? frågade jag.

- Fullkomligt, sa Orvar.

- Inte ens några trasiga tegelpannor? sa jag.

- Inte en enda, sa Orvar.

III

När jag vaknade på morgonen, var det fullkomligt tyst i huset. Jag öppnade fönstret och tittade ut över sjön. Tystnaden fortsatte därute, inte ens småfåglarna hade börjat sin morgonkonsert ännu. Det var nästan ingen vind, bara en lätt krusning, som skapade mjuka våder på vattenytan.

Vid strandkanten, med ryggen mot huset, satt en figur med det gråa håret som en gloria kring huvudet. Det var Orvar. Han satt alldeles orörlig, och ryggen liknade inte alls den stolta, raka, som hade lämnat mig så hastigt på karnevalslördagen. Den här ryggen var mjukare, lite böjd och, föreställde jag mig, mycket ensam.

Jag smög ner för den knarrande trappan. Från utdragssoffan i salen hördes kraftiga snarkningar. George sov djupt. Han och Orvar hade suttit uppe en stor del av natten. Deras dämpade röster hade varit det sista jag hörde, innan jag somnade.

Tallbarren stack mig i fötterna, när jag sakta gick stigen ner till sjön. Jag visste inte, vad jag

skulle säga eller göra, men jag var som hypnotiserad av den där ryggen.

När jag kom fram, blev jag bara stående. Han vände på huvudet och såg på mig. Utan att säga något pekade han på stenen bredvid sig. Jag satte mig.

Vi fortsatte att tiga. Han tog upp en platt sten och kastade den i vattnet. Den sjönk direkt.

- Förr var jag bra på det här, sa han, kunde ofta få dem att studsa upp till sju gånger.

- Jag har aldrig begripit, hur man gör, sa jag.

- Vi skulle kunna dra upp lite fisk till middagen, sa han. Jag har färsk potatis. Ekan är inte så vacker, men den är i alla fall tät.

- Så du tycker inte, att jag borde ta tiobussen, då? frågade jag.

- När du nu ändå har rest den här långa vägen, verkar det ju onödigt, sa han.

När George hittade oss där flera timmar senare, blev han förtjust.

- Det var väl det jag visste, sa han, tur att du tog ditt förnuft tillfånga, Orvar, din tjurskalle!

Om du hade låtit henne åka, hade jag sagt upp bekantskapen med dig!

- Vem har sagt något om att åka? sa Orvar och strök mig ömt över ryggen. Det måste du fått om bakfoten! Ska du med ut och fiska?

IV

Den ena dagen följde på den andra. Det hände ingenting speciellt mer än George fick ett drag i tummen, när han var ute på en av sina ensamroddturer med ekan. Orvar klippte av den med en tång, och jag tvättade och la om såret.

- George, sa jag, om du inte misstycker, så tycker jag, att du ska göra en paus i allt det här metandet. Ärligt talat har jag fyllt min kvot på gädda vid det här laget. Med råge!

George såg stött ut.

- Vaddå, jag har bara försökt hålla mig undan så att ni skulle få vara för er själv! Är detta tacken?

- Tack, George, sa jag, det var väldigt omtänksamt, men måste du ha en sån förfärlig

fiskelycka för det?

Han flinade.

- Okay då, sa han, jag kan ju alltid slänga tillbaka dom, om det är så du vill ha det. Eller glömma sätta fast draget ordentligt.

- Det ger du sjutton i, sa Orvar, det finns bara tre kvar.

Vissa dagar pratade vi nästan inte alls med varandra, vissa dagar berättade vi allt.

När Orvar visat mig alla platser han brukade leka på, när han var barn, sa jag, att jag förstod, att han hade haft en bra barndom och att det väl var därför han ville flytta tillbaka.

Han såg sorgset på mig.

- Katta, Katta, sa han, när ska du börja fråga om sådant i stället för att bara dra egna slutsatser?

- Så du hade ingen lycklig barndom, då? sa jag.

- Farsan söp som ett svin, och morsan försökte ta livet av sig åtminstone en gång om året, gärna i samband med någon familjehögtid. Annars var det väl okay.

Det blev en lång tystnad, innan jag tog mod till mig att fråga.

- Lyckades hon?

Han suckade.

- Ja, den tolfte gången lyckades hon. Det var på sätt och vis en lättnad. Då behövde vi inte oroa oss längre. Och farsan söp faktiskt mindre efter det.

Jag kramade hans hand.

- Min försökte också flera gånger. De första gångerna var det som om livet stannade upp.

Vi vågade inte säga emot henne på flera månader, och allt min pappa gjorde och sa kretsade kring henne och hennes välbefinnande, så att min syster och jag fick klara oss bäst vi kunde.

Men till sist var det ingen av oss, som trodde, att hon menade allvar längre. Hon blev åttisju.

Vi badade i sjön. Det var svinkallt och dyigt, men vi simmade ändå så långt vi orkade, och sen

trampade vi vatten en stund, tills andningen hade stillats lite och vi trodde, att vi skulle orka tillbaka igen.

- Jag räddar dig, om du inte orkar hela vägen, sa Orvar övermodigt.

- Jag har tagit bronsmagistern, så jag klarar mig nog själv, sa jag, men om jag skulle vilja bli räddad, säger jag till.

- Överenskommet, sa han.

- Jag kanske borde tala om för barnen, var jag finns, sa jag.

- Så lät det minsann inte, när du var tio månader i Provence! sa han.

- Men jag skrev i alla fall vykort, sa jag.

- Jaha, och hur blev de hjälpta av det? sa han.

- Jag trodde inte, att de behövde eller ville ha nån hjälp, sa jag. Jag ville bara tala om, att jag levde.

- Nej, sa han, du trodde inte det, men du kunde ju ha frågat!

Jag kastade min våta baddräkt på honom. Han fångade in mig i famnen och kysste mig.

- Du kan väl alltid skicka iväg några rader med mig, när jag cyklar och handlar lite mer potatis. Jag tror faktiskt, att jag har några gamla vykort nånstans. De föreställer kyrkan, men det är det enda vykort man brytt sig om att göra från den här bygden. Här är inte så celebert, precis.

Jag skrev vykort till både Cissi och Andreas. Försökte inte beskriva några naturscenerier eller andra semesterupplevelser. Skrev helt enkelt som det var, att jag var och hälsade på Orvar och att jag antagligen skulle bli kvar ett tag men vara tillbaka till Hampus födelsedag. Ville de komma ut till mig då, så skulle jag kunna ordna en rejäl fest? Jag skulle verkligen tycka, att det vore roligt. Men om Hampus ville ha ett kalas hemma den dagen, kunde vi kanske fira helgen innan eller helgen efter. Vad önskade han sig? Vilka ville han ha med på kalaset?

När jag lämnade Orvars hus, stannade George kvar.

- Jag har liksom blivit van vid naturen igen, sa han.

Orvar skulle fixa södergaveln, innan höstregnen började och kunde behöva George som handräckning. Sen skulle han åka till stan och tömma sin lägenhet. Och hälsa på mig.

- Hälsa på? sa jag.

- Ja, sa han, precis som du har hälsat på mig.

- Hur länge? frågade jag.

- Det vet man aldrig, sa han.

Dom vinkade av mig vid tiobussen.

23. Hemkomst

I

Halv tio på kvällen gled tåget in på Göteborgs Central. Jag hade slumrat till den senaste timmen, så det kändes inte riktigt så drygt som det egentligen hade varit. Tog ner jackan från kroken och fick kliva upp på sätet för att nå väskan på bagagehyllan. En gråhårsdam, som satt på en av stolarna mitt över gången gav mig ett ogillande ögonkast trots att jag tagit av mig skorna. Jag glodde tillbaka. Satkäring, tänkte jag, skaffa dig ett liv!

När jag köat mig ut på perrongen, slog saknaden till med full kraft. Det fanns en tid, när det alltid fanns någon, som väntade på mig, när jag hade varit ute och rest, någon, som stod där med öppen famn och glada ögon. Att jag hade glömt det så fullständigt ända tills nu!

Jag tittade ner i marken, när jag passerade alla återförenade par på vägen in till stationshuset, och jag höll nästan på att krocka med honom.

- Men mamma. då, du ser dig verkligen inte för!

Det var Andreas, min förstfödde, sonen som efter hand vänt sig bort från mig, när jag tvingat hans far att välja. Han var så lik Janne där han stod. Att jag inte tänkt på det tidigare!

Han kramade om mig och tog min väska.

- Men hur visste du? frågade jag.

- Det är möjligt, att den där Orvar har bosatt sig i obygdén, sa han, men han har ju ändå mobil!

- Har Orvar ringt? sa jag och var inte säker på om jag gillade det eller inte.

- Han ville inte, att du skulle åka ut själv så här sent, så han tipsade mig om tågtiderna.

Andreas hade parkerat borta vid Nils Ericssonsterminalen.

- Den här är inte så tjusig som min Saab, sa han, men man vänjer sig.

Han körde ut på en regnblank Marieholmsled. Första gången jag åkte här, tyckte jag, att det var det fulaste stället på hela jorden.

- Det var inte igår du åkte här, sa jag.

Han flinade.

- Nej, men i förra veckan, faktiskt, sa han, vet du om att vi har en syrra på tjugoåttan?

- Cissi berättade det. Jessica var det visst.

- Alldeles riktigt. Och hon har en kille, som är elva år och heter Jonatan. Så nu har våra ungar fått en ny kusin bara så där.

- Vet de om det? frågade jag.

- Inte än, sa han, men vi tänker bjuda dom på Hampus födelsedagskalas.

Jag tvekade.

- Hur har ni tänkt det med kalaset? sa jag sen.

- Blir väl bra på Bredfjällsgatan, sa han. Det är väl inte bara du, som kan bli nostalgisk.

Jag kommer ihåg, när jag fyllde nio. Du hade gjort världens största jordgubbstårta med *Andreas 9 år* skrivet i grönt gelé. Jag minns inte, hur den smakade, men jag minns hur enorm den var. Kompisarna blev verkligen imponerade. Dom hade nog aldrig sett en så stor tårta. Du hade inget tillräckligt stort fat, så du fick bära in den på en bricka.

- Den blåa? frågade jag, den, som vi brukade ha pepparkakshuset på till jul?

- Precis, sa han. Den blåa.

Han följde mig ända upp och passade på att gå husesyn i lägenheten.

- Vet du vad, sa han, jag hade inbillat mig, att den var mycket större än den är!

- Det var du, som var mindre, sa jag. Vill du ha en kopp te?

- Du kommer ihåg, att jag hellre ville ha te? sa han.

- Ja, sa jag, fast jag hade alltid svårt att förstå det. Du började dricka te redan när du var sju.

Det var inga av dina kompisar, som gillade det.

- Jag har alltid varit lite egen, sa han, du lyckades verkligen göra mig självständig.

- Och envis, sa jag. Det har du efter farfar.

- Inte efter dig då? frågade han retsamt.

- Det är en sak, sa jag, jag har funderat..... Skulle du vilja göra mig en tjänst?

- Allt vad ni vill, min sköna, utom att låna ut pengar, för jag är inte så kreditvärdig för tillfället.

- Jag skulle vilja gå till pappas grav, sa jag. Jag har en del, som jag skulle behöva reda ut med honom. Men skam till sägandes har jag ingen aning om, var den ligger. Skulle du.....

- Du vill, att jag ska ta med dig dit? Han såg glad ut. Passar i morgon förmiddag? Jag skulle kunna komma vid tiotiden.

II

Hampus ringde mig redan dagen därpå, när Andreas och jag var tillbaka från kyrkogården.

Han sa, att han hade saknat mig och att han tyckte det var kul att ha sitt kalas ute hos mig.

- Pappa berättade, att det var där han bodde, när han var lika gammal som jag. Det är bara en sak jag undrar. Var han som ett vanligt barn? Eller har han alltid varit så där klok och förständig?

Jag skrattade.

- Klok och förständig? Du skulle bara veta! Jag kanske kan berätta några saker för dig om den tiden, som du kan ha nytta av, om ni skulle bli osams om något du gjort.

- Vi blir aldrig osams, sa Hampus. Det är ju det jag säger, det är inte riktigt normalt, han är så gräsligt klok och förständig.

- När han var nio, var han i alla fall alldeles normal, sa jag. En gång kastade han en kopp te på din moster, när han tyckte, att hon var dum. Och en sommar klättrade han och en av hans kompisar ut genom en taklucka på vinden. Du ska veta, att det var åtta våningar upp.

Vilka vill du förresten bjuda?

Han blev tyst.

- Jag har inte så många kompisar, sa han, fast dom är rätt justa i min nya klass. Kanske Elin, om hon får för sin mamma.

Jag var precis på vippen att säga något om killkompisar men sansade mig som tur var i sista minuten.

- Och så familjen, förstås. Pappa säger, att jag har en kusin, som jag aldrig har träffat, som bor alldeles där du bor. Vet du, vem det är? Han heter visst Jonatan.

Jag sa, att jag visste, vem Jonatan och hans mamma var och att jag kände hans bästa kompis också. Vi kunde kanske bjuda med honom ?

- Och sen har jag själv också en kompis. Han heter Orvar.

- Är han en slags gubbkompis till dig, då?

- Skulle man väl kunna säga, sa jag.

Vi diskuterade, vad vi skulle bjuda på. Han ville ha korv och bröd och så tårta, förstås.

- Annars är det inte så noga, sa han, men jag vill ha ljus i tårtan.

- Tur att det inte är jag, som fyller år, sa jag, för då hade vi blivit ruinerade på alla ljus.

Så var då äntligen kalasdagen inne. Monika, Cissi och jag hade bakat och stått i hela veckan.

Orvar hade handlat och storstädat.

- Det är inte riktigt min melodi, sa jag ursäktande, medan han slet runt och våttorkade alla golv.

- Nej, sa han torrt och grävde fram några nya dammråttor ur ett hörn, jag kan se det.

Jag kastade ett par smutsiga strumpor på honom. Han duckade.

Vi dukade fint och försökte planera så att alla skulle få plats. Med Jonatans farfar skulle vi bli fjorton. Tur att vi inte skulle äta med kniv och gaffel, för då hade det aldrig gått!

Det blev ett fantastiskt kalas. Hampus strålade i kapp med tårtljusen, han fick många paket, alla fick plats och alla blev mätta. Jonatan visade sig vara en underbar unge. Han liknade Andreas som han sett ut i den åldern. Det var ingen tvekan om att han var Jannes barnbarn!

Jessica hade varit lite tystlåten till att börja med men tinade upp mer och mer.

När ungarna till slut raglat från bordet för att leka i det andra rummet, drack vi vuxna påtar och försökte lära känna varandra bättre.

Jessica frågade lite försynt, om Orvar också var en släkting. Jag tittade ömt på honom.

- Inte direkt, vi har inte definierat oss riktigt klart ännu, sa jag.

- Han är väl hennes älskare, sa Hampus, som då just kikade in genom dörren.

- Och vad vet du om sånt? undrade Monika strängt.

- Men mamma, vi har väl OÄ i skolan, sa han, innan han försvann igen.

Just då ringde det på dörren.

- Jag tar det! ropade Hampus, som väl hoppades, att det skulle bli mer paket.

Han kom tillbaka väldigt snabbt och stod alldeles stilla i dörröppningen och bara såg på oss.

- Nå, sa jag, vem var det?

- Vet inte, sa han hjälplöst, men det verkar, som om det är alla, som bor i hela trappuppgången. Kan du komma?

Han hade rätt. Men det var inte bara dom utan även grannarna i uppgången bredvid. Alla vi kände och en hel massa människor vi inte kände. Längst fram stod Marilyn och Alisa.

- Vi vill också gratulera, sa de, men vi förstår, att vi inte får plats härinne, så vi har tagit oss friheten att duka nere på gården. Du behöver inte vara orolig. Alla har med sig något att äta.

Så kom det sig att Hampus fick det största födelsedagskalaset i släktens historia, möjligen med undantag av när min farfarsfar häradsdomaren på skånska slätten fyllde femti 1889.

Framåt kvällen tog Orvar fram sitt dragspel, och vi satt kvar länge i den ljumma sensommarkvällen.

När alla gett sig av hem till sitt, plockade vi undan det värsta inomhus. Sen satte vi oss på balkongen och såg ut över Bredfjällsgatan.

- Det blir inte så lätt att lämna det här, sa jag.

- Så du har bestämt dig? sa han.

Jag nickade.

- Det är bara en sak jag undrar, sa jag. Hur ska jag presentera dig nästa gång?

- Hur skulle det vara med Orvar, sa han. Bara Orvar.

24. Slutet på historien

Innan vi la oss, slog jag på TV:n. Lokalnyheterna hade just börjat. Hon var om möjligt ännu tjugigare än förra gången, stylad och slimmad och jag vet inte allt, den kvinnliga reportern i rutan.

- När nu kommunfullmäktiges ambitiösa integrationsprojekt lider mot sitt slut, vill vi, att ni som medborgare, ska kunna bilda er en uppfattning om vad som egentligen hände och om det hela har tjänat något till eller om det bara har varit ett enormt slöseri med skattemedel, som vissa har hävdad.

Vi har erfårit, att bara en av de tjugofem familjerna kommer att bo kvar i förorten efter projektets avslutande. Dessutom har en av projektledarna avvåkit med de pengar, som skulle underlätta för bosättarna att knyta naturliga kontakter med urinnevånarna.

Man har inte hållit något gemensamt möte sen i januari, men ingen har påtalat detta, så administrationen har varit lyckligt ovetande om att allt inte fungerat enligt planerna.

Du, som är kommunstyrelsens ordförande, vilken kommentar vill du ge till det, som hänt?

Hon stack fram mikrofonen i ansiktet på sitt intervjuoffer. Han harklade sig.

- Ja, jag är väl den förste att beklaga, att det här tydligen inte gett det resultat, som vi hade hoppats på. Det är svårt att ändra på folk, och vi var kanske lite naiva, när vi skissade den här idén. Det är ju beklagligt, om ingen integration har skett, men man får väl hoppas, att fördomarna i varje fall inte har ökat.

Hon tänkte tydligen inte låta honom komma undan så lätt.

- Men var det verkligen rätt människor ni skickade ut dit, arbetslösa, lågavlönade, fanatiker och frånskilda? Hade det inte givit bättre resultat, om till exempel fullmäktigeledamöter från andra delar av stan hade deltagit i projektet? Eller varför inte du själv och din familj?

Han blev högröd i ansiktet.

- Nu, lilla fröken, går ni för långt! Hur skulle det ha sett ut? Skulle vi ha tvingat människor att flytta dit? Skulle vi ha uppträtt som en gammal kommuniststat? Man kunde ju inte bara slita deras barn från kamraterna och låta husen förfalla!

Hon log nästan vänligt.

- Nej, sa hon, det förstås, dom, som flyttade ut, hade väl knappast några hus, som kunde förfalla. Och om man ska vara realistisk, vad skulle de för övrigt kunnat ha haft gemensamt med de där?

Han vände sig ifrån henne med ett morrande ljud.

Hon fortsatte oförtrutet.

- Men inget ont, som inte har något gott med sig! Nästa gäst är en man, som tack vare projektet skapat sig ett nytt liv i en villa ute på landet. Får jag presentera George Blidberg, mannen som skapade en smärre förmögenhet ur ett kommunalt misslyckande.

- Det är George, tjöt jag, ta mig sjutton, är det inte han!

Orvar flinade.

- Villa på landet, sa han, jo, jag tackar!

- Sch! Jag vill höra! sa jag.

- George har i sanning näsa för affärer. När projektet dumpade fyratusen kepsar med logga på, såg han till att komma över dem billigt.

- Han hittade dem i en container, sa Orvar.

- Och nu står köpare på kö från hela stan för att komma över Georges kepsar, sa hallåan, vad är det, som har hänt?

George såg blygsam ut.

- Det har väl blivit en sån där innejrej, sa han, mode du vet, ingen begriper, vad som kommer att bli coolt och vad som inte blir det. Det bara händer.

- Och nu säljer du kepsar för tusen spänn styck? sa hon.

- Ja, sa George, egentligen är det i billigaste laget, men jag vill inte verka åpen.

- Fyratusen kepsar för tusen kronor styck, sa hon, men det blir ju fyra miljoner! Vad ska du ha alla pengarna till?

- Bräder och Falu rödfärg, sa han, och en och annan pilsner. Om Orvar ursäktar.

- Orvar, sa hon lite förbryllat, var har jag hört det namnet tidigare?